

Cygnor Sir Penfro
Adroddiad Ariannol Blynyddol
Gan Gynnwys Datganiad O Gyfrifon
2019-20

8 Hydref 2020

	Tudalen
1.0 RHAGAIR ESBONIADOL – PERFFORMIAD ARIANNOL CRYNO	2-16
2.0 TYSTSGRIF YR ARCHWILWYR	17
DATGANIAG O GYFRIFON	
3.0 Datganiad Cyfrifoldebau dros y Datganiad Cyfrifon	18-19
4.0 Datganiad Ariannol Creiddiol – Egwyddorion Sylfaenol	20
5.0 Cysyniadau Cyfrifyddu	21
6.0 Branau Beirniadol wrth Gymhwyso Polisiau Cyfrifyddu ac Amcangyfrif Peryglon	22-25
7.0 Datganiadau Ariannol Creiddiol – Cydrannau a Manylion	26-34
8.0 Polisiau Cyfrifyddu	35-51
9.0 Nodiadau ar y Dadansoddiad Gwariant a Chyllid	52-55
10.0 Nodiadau ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	56-72
11.0 Nodiadau ar y Datganiad Symudiad Cronfeydd	73-76
12.0 Nodiadau ar y Datganiad y Fantolen	77-100
13.0 Y Cyfrif Cyllid Tai	101-105
14.0 CYFRIFON ERAILL DAN REOLAETH Y CYNGOR	106
15.0 Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd	106

1.0 ADRODDIAD NARATIF

1.1 CYFLWYNIAD

Mae Adroddiad Cyfrifon Cyngor Sir Penfro ar gyfer 2019-20 yn darparu cofnod o berfformiad ariannol y Cyngor a'r sefyllfa am y flwyddyn. Cyflwynwyd yr adran hon o'r adroddiad yn 2017-18 a'i nod yw cyfleu pwrpas y Cyngor, sut mae wedi perfformio yn unol â'i strategaeth gyffredinol ac yn erbyn dangosyddion perfformiad dros y flwyddyn, a sut mae wedi dyrannu ei adnoddau yn unol â chanlyniadau a fwriadwyd. Mae'n dangos perfformiad ar y cyd dros y flwyddyn a pha mor dda yw adnoddau'r Cyngor i fynd i'r afael â'r heriau o'i flaen ac i barhau i ddarparu gwasanaethau a chefnogi ei gymuned leol. Mae'n adrodd stori'r Cyngor drwy ddarparu golwg holistaidd, glir wedi'i hadeiladu'n dda ar ei strategaethau, ei lywodraethiant, ei berfformiad a'i ragolwg am y dyfodol.

Mae'r Cyngor wedi wynebu lefel gyson o her gyda chwe blynedd o ostyngiadau¹ sylweddol mewn setliadau ariannol a chwyddiant sylweddol yn y gweithlu, chwyddiant y tu allan i'r gweithlu, pwysau demograffig a deddfwriaethol, yn arwain at fwlch cyllid cronol o £90.0 miliwn (2014-15 i 2019-20). Cafodd y bwlch ariannu ei bontio drwy gyfuniad o £20.0 miliwn o incwm ychwanegol o godiadau yn y Dreth Gyngor (gan gynnwys newidiadau sylfaenol), £68.7 miliwn drwy ostyngiadau cost/arbedion effeithlonrwydd, cyfraniad o £0.6 miliwn o incwm ail gartrefi'r Dreth Gyngor (elfen gymunedol) a chyfraniad untro o £0.7 miliwn o gronfeydd wrth gefn.

Ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2019-20, dechreuodd pandemig y Coronafeirws, Covid-19, a arweiniodd at gyfnod o ansicrwydd a her ariannol nas gwelwyd ei debyg o'r blaen. Gwelwyd effaith hyn gyntaf ym mis Mawrth 2020 a bydd yn parhau i 2020-21 a thros oes Cynllun Ariannol y Tymor Canolig (CATC) 2020-21 i 2023-24.

Er mai bychan iawn oedd yr effaith yn 2019-20, paratowyd y cyfrifon yma gyda hyn mewn golwg, yn enwedig yn adran 6.0, Sylwadau Beirniadol wrth Gymhwyso Polisiâu Cyfrifyddu a Risg Amcangyfrif; adran 12.1 Asedau Sefydlog ac adran 12.13.3.1 Natur a Maint y Risgiau sy'n Deillio o Offerynnau Ariannol.

1.2 TROSOLWG SEFYDLIADOL

1.2.1 Ffeithiau Allweddol am Sir Benfro

Mae Sir Benfro yn un o ardaloedd arbennig Prydain, yn cyfuno rhai o'r golygfeydd arfordirol mwyaf arbennig a threftadaeth ddiwylliannol unigryw. Mae bron tri chwarter y sir o fewn Parc Cenedlaethol Arfordir Sir Benfro - yr unig barc cenedlaethol arfordirol ym Mhrydain, ac mae traethau niferus y sir ymhlith y rhai mwyaf godidog. Mae hyn i gyd yn gwneud y sir yn ardal arbennig o ddeniadol a boddhaol i fyw a gweithio.

Mae Cyngor Sir Penfro yn darparu ystod eang o wasanaethau ar gyfer trigolion, busnesau ac ymwelwyr. Rydym:

- Yn gwasanaethu poblogaeth o dros 124,000 a mwy o bobl o lawer ym misoedd yr haf
- yn casglu sbwriel ac ailgylchu o dros 62,000 o gartrefi
- yn cynnal oddeutu 2,500 cilometr o ffordd, 650 o bontydd a 15,000 o oleuadau stryd
- yn darparu dros 90 o feysydd parcio gyda mwy na 8,000 o leoedd
- yn gyfrifol am 67 o ysgolion, gan ddarparu addysg ar gyfer mwy na 18,300 o ddisgyblion
- Rhoi cymorth i ddisgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol; amddiffyn plant, diogelu a gwasanaethau ieuenctid

¹ Er y bu cynnydd yn y Cyllid Allanol Cyfunol yn 2018-19 a 2019-20, o'i addasu ar gyfer trosglwyddiadau i'r setliad a newidiadau yn sylfaen y Dreth Gyngor, gostyngiad ydoedd hyn mewn gwirionedd pan gaiff pwysau chwyddiant eu cymryd i ystyriaeth.

- Meddu ar fwy na 5,600 o gartrefi a'u rheoli
- Rhoi gwybodaeth a chynghor i oedolion i'w cynorthwyo i fyw yn annibynnol yn y gymuned, yn ogystal â rhoi cymorth uniongyrchol i dros 5,000 o oedolion agored i niwed
- Datblygu Cynllun Datblygu Lleol, y mae'n ofynnol i ni ei adolygu bob pedair blynedd, a phrosesu tua 1,200 o geisiadau cynllunio'r flwyddyn
- Darparu ystod eang o wasanaethau diogelu'r cyhoedd, gan gynnwys iechyd yr amgylchedd, safonau masnach a thrwyddedu
- Cynorthwyo i gynnal traethau arobryn Sir Benfro, sy'n ymfalchïo mewn 12 baner las, 14 o Wobrau Arfordir Gwyrdd a 28 o Wobrau Glan y Môr
- Rheoli cyfleusterau hamdden y sir, ei llyfrgelloedd, ei hamgueddfeydd a'i harchifau
- Cyflogi 5,118 (6,174) o bobl (Mawrth 2020), gan gynnwys y rhai sy'n gweithio mewn Ysgolion (yn cynnwys staff achlysurol).

1.2.2 Gweledigaeth y Cyngor

Gweledigaeth y Cyngor, a gymeradwywyd gan y Cyngor ym mis Gorffennaf 2016, yw "Gweithio gyda'n Gilydd i Wella Bywyd yn Sir Benfro".

1.2.3 Cynllun Corfforaethol

Mae ein [Cynllun Corfforaethol 2019-20](#) yn nodi ein hamcanion llesiant a sut yr ydym yn bwriadu rheoli gwasanaethau mewn ffordd fwy cynaliadwy. Mae'r Cynllun yn un o ofynion [Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol \(Cymru\) 2015](#).

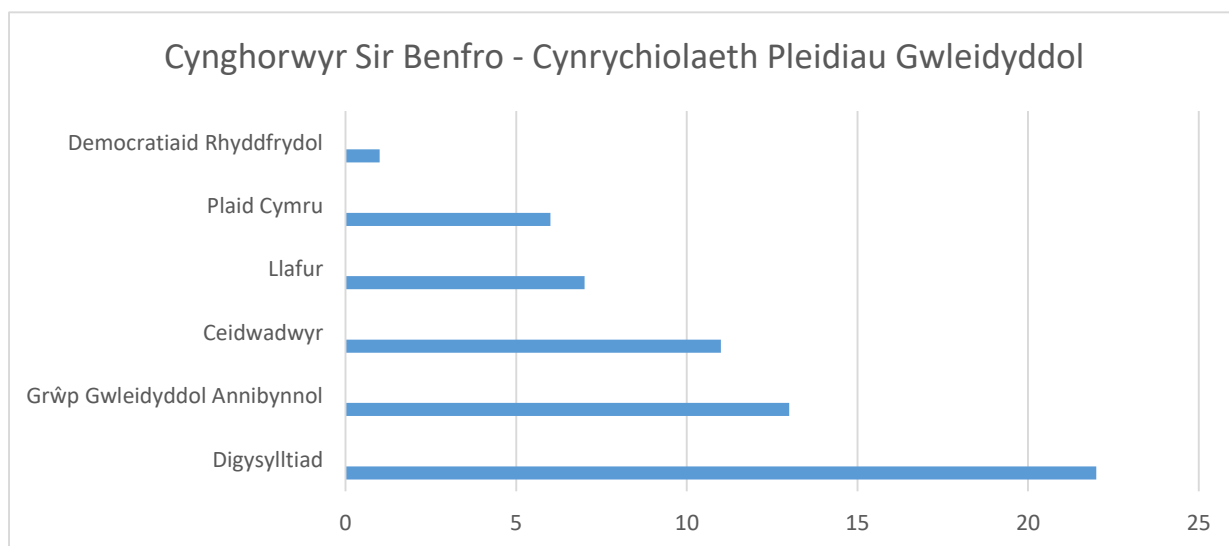
Dylanwadir ar yr amcanion llesiant gan [Raglen y Cabinet ar gyfer gweinyddu 2018-22](#) ac maent wedi eu halinio â'r rhaglen a Chynllun Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Benfro, a gyhoeddwyd ym mis Mai 2018.

Amcanion Llesiant 2018-19	Maes Portffolio	Amcan 2019-20
1. Parhau i wella canlyniadau addysg fel bod pob plentyn yn cyflawni ac yn cyfrannu mwy nag yr oedd yn ei feddwl yn bosibl.	Addysg	1. Parhau i wella canlyniadau addysg fel bod pob plentyn yn cyflawni ac yn cyfrannu mwy nag yr oedd yn ei feddwl yn bosibl.
2. Continue to change how we deliver social care by promoting prevention and healthy lifestyles to improve well-being	Gofal Cymdeithasol	2. Byddwn yn parhau i ganolbwyntio ar atal: cynorthwyo pobl i gadw rheolaeth dros eu bywydau eu hunain yn hytrach na mynd yn ddibynnol ar wasanaethau cymdeithasol.
3. Cefnogi'r amgylchedd iawn i fusnesau dyfu a chynorthwyo cyflogaeth ddiogel a chynaliadwy.	Datblygu Economaidd Cynllunio a Seilwaith	3. Gwneud Sir Benfro yn gystadleuol yn economaidd, yn gynhyrchiol ac yn ffyniannus, yn lle gwych i ymweld, byw a gweithio ynddo.
4. Galluogi a hwyluso ystod o dai fforddiadwy a thai'r farchnad mewn ardaloedd trefol a gwledig.	Tai	4. Darparu tai o ansawdd da i roi diogelwch, lles ac ansawdd bywyd i drigolion Sir Benfro
5. Amddiffyn ein hamgylchedd	Yr Amgylchedd a'r Gymraeg	5. Byddwn yn hyrwyddo balchder yn Sir Benfro gan geisio gwella ei henw da fel

		Ile o ansawdd amgylcheddol eithriadol.
6. Self sustained, resourceful and vibrant communities	Trawsnewid	6. Trawsnewid: • Trawsnewid technolegol - manteisio i'r eithaf ar ein defnydd o dechnoleg i alluogi newid busnes, gan greu arbedion effeithlonrwydd, a galluogi gweithlu mwy ystwyth. • Trawsnewid diwylliannol – datblygu diwylliant sy'n cydfynd â ffordd o weithio sy'n seiliedig ar werthoedd, nid ar reolau. • Trawsnewid perthynas – creu partneriaeth newydd, mewn ymgynghoriad â'n staff a rhanddeiliaid allanol. • Gwella'r gwaith o gyfleu'r trawsnewid a'r hyn y mae'n ei gyflawni.

1.2.4 Proffil Gwleidyddol

Mae'r Cyngor yn cynnwys 60 o [Adelodau](#) Etholedig, pob un yn cynrychioli preswylwyr mewn gwahanol rannau o Sir Benfro. Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu model llywodraethu Arweinydd a Chabinet. Mae'r Cabinet yn gymysgedd o gynghorwyr Llafur, Plaid Cymru, y Democratiaid Rhyddfrydol a'r rhai nad ydynt yn gysylltiedig ag unrhyw blaid ac a arweinir gan Arweinydd nad yw'n aelod cysylltiedig.

1.2.5 Y Cyfansoddiad

Mae'r [Cyfansoddiad](#) yn nodi sut y mae'r Cyngor yn gweithredu, y gwahanol gyrff sy'n ffurfio'r Cyngor, sut y gwneir penderfyniadau a'r gweithdrefnau a ddilynir.

Mae rhai o'r prosesau hyn yn ofynnol o dan y gyfraith, tra mae eraill yn faterion i'r Cyngor eu penderfynu.

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu Cyfansoddiad diwygiedig a ddaeth i rym ar 18 Tachwedd 2016 ac sydd wedi ei ddiweddarau yn Ionawr 2018, Mehefin 2019 a Ionawr 2020 yn dilyn newidiadau Cyfansoddiadol a fabwysiadwyd gan y Cyngor.

1.2.6 Llywodraethu a Risgiau

Rydym yn paratoi [Datganiad Llywodraethu Blynyddol \(DLIB\)](#) sy'n cyd-fynd â'r Datganiad o'r Cyfrifon bob blwyddyn. Mae hwn yn amlinellu fframwaith llywodraethu'r Cyngor, ac ar ôl adolygu effeithiolrwydd, mae'n nodi materion llywodraethu o bwys, blaenoriaethau ar gyfer gwella a blaenoriaethau ar gyfer cyflawni, gyda champau penodol i'w cymryd y flwyddyn ganlynol. Fe'i cynhyrchir yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor, o leiaf unwaith y flwyddyn, adolygu effeithiolrwydd ei fframwaith llywodraethu, gan gynnwys y system o reolaeth fewnol. Cafodd y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer 2019-20 ei ystyried gan y Pwyllgor Archwilio ar 14 Gorffennaf 2020 a chaiff ei gymeradwyo gan y Cyngor ar 8 Hydref 2020.

1.2.7 Rhaglen o Drawsnewid

Sefydlwyd Rhaglen Drawsnewid y Cyngor mewn ymateb i'r bwlch ariannu a nodwyd. Ar 16 Ebrill 2018, cymeradwyodd y Cabinet [Drefniadau Llywodraethu'r Rhaglen Drawsnewid](#). Mae gan y Rhaglen Drawsnewid bresennol ffrydiau gwaith unigol o dan 3 thema: Trawsnewid Technolegol, Trawsnewid Diwylliannol, a Thrawsnewid Perthynas. Mae'r Rhaglen Drawsnewid yn rhoi'r offer sydd eu hangen ar Gyfarwyddwyr a Phenaethiaid Gwasanaeth i'w helpu i gyrraedd eu targedau o ostyngiadau cost/arbedion effeithlonrwydd (cynnal eu cyllideb llinell wastad) dros Gynllun Ariannol y Tymor Canolig.

1.2.8 Partneriaethau Strategol

Mae'r Cyngor yn cefnogi nifer o bartneriaethau strategol, yn ariannol a chydag amser Swyddogion ac Aelodau. Mae'r hyn sy'n sbarduno'r partneriaethau hyn yn cynnwys deddfwriaeth, er enghraifft, 'Partneriaeth Ddiogelwch Cymunedol Sir Benfro Fwy Diogel', a pholisi'r Llywodraeth, er enghraifft, 'Addysg drwy Gonsortïwm Gweithio Rhanbarthol (ERW)'. Mae manylion Partneriaethau Strategol y Cyngor wedi eu cynnwys yn y [Datganiad Llywodraethu Blynyddol](#).

1.3 PERFFORMIAD 2019-20

1.3.1 Adolygiad Gwella

Mae'r Adolygiad [Gwella Blynnyddol](#) yn edrych yn ôl ar ein perfformiad dros y flwyddyn flaenorol ac yn nodi sut yr ydym yn cyflawni ein cynlluniau i wella'r ffordd yr ydym yn darparu gwasanaethau i'n cwsmeriaid. Cyflwynir yr Adolygiad Gwella ar gyfer 2019-20 i'r Cyngor ar 8 Hydref 2020.

Cynhaliodd Estyn arolygiad o'r Cyngor yn ystod Rhagfyr 2019.. [Adroddiad Arolygu](#).

Yn ystod mis Chwefror 2020, cymerodd y Cyngor ran mewn Adolygiad Cymheiriaid Corfforaethol gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol, y cyntaf yng Nghymru. [Adroddiad Adborth](#)

1.3.2 Allbwn Refeniw 2019-20

Cyflwynwyd [Adroddiad Monitro Alldro Cyllideb y Cyngor Sir 2019-20](#) i'r Cabinet ar 6 Gorffennaf 2020. Cadarnhaodd sefyllfa ariannol alldro refeniw mai gwariant net y Cyngor ar gyfer 2019-20 oedd £221.2 miliwn, sef tanwariant o £0.273 miliwn. Casglwyd £1.533 miliwn ychwanegol o incwm y Dreth Gyngor uwchlaw yr hyn a ddisgwyd pan gymeradwywyd cyllideb 2019-20 yn wreiddiol. Mae'r incwm ychwanegol yn ganlyniad cyfraddau casglu uwch na'r disgwyl, gan gynnwys yn sylfaen y Dreth Gyngor, dileu gostyngiadau, incwm yn ymwneud â blynnyddoedd blaenorol a thwf hereditamentau. Rhoddodd hyn y cyfle i symud £1.806 miliwn i gronfa wrth gefn newydd o arian Covid-19, a glustnodwyd i ariannu'r pwysau ariannol parhaus a ddisgwyd oddi wrth bandemig Covid-19 y flwyddyn hon ac yn y dyfodol.

Roedd cronfa wrth gefn o £1.0 miliwn wedi ei chynnwys yng nghyllideb refeniw 2019-20 ac ni chafodd ei defnyddio yn ystod y flwyddyn. Bu hyn o gymorth i sicrhau'r sefyllfa alldro o £0.273 miliwn. Mae cronfa wrth gefn o £1.25 miliwn wedi'i chynnwys yng nghyllideb refeniw 2020-21

Gweithredodd yr Awdurdod gyllidebau refeniw llinell wastad (arian parod) ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol a Chyllidebau Ysgolion Unigol o fis Ebrill 2019 ac mae wedi gweithredu cyllidebau refeniw llinell wastad (arian parod) ar gyfer yr holl wasanaethau o fis Ebrill 2020, gyda gwasanaethau'n cael eu gwahodd i wneud cynnig am bwysau chwyddiant a thwf.

	Gyllideb wreiddiol 2019-20	P5 Gyllideb Gyflwyno 2019-20 £m	Gwariant Amcanestyn iadol P5 2019-20 £m	Gwariant gwirioneddol 2019-20 £m
	£m			£m
Gwariant Gros	347.6	358.4	356.0	359.2
Incwm	(132.2)	(139.5)	(135.4)	(145.1)
Cyfraniad i'r/(o'r) cronfeydd wrth gefn	6.1	2.6	2.6	7.1
Gwariant Net	221.5	221.5	223.2	221.2
Cyfraniad Ail Gartrefi/ Eiddo Gwag Hirdymor i Gronfeydd wrth Gefn	0	0	0	2.2
Cyfraniad dros ben i Gronfa Wrth Gefn Covid-19	0	0	0	1.8
Cyfanswm y Gwariant Net	221.5	221.5	223.2	225.2

Yn ystod 2019-20, rhoddwyd sgôr RAG i bob un o'r cyllidebau refeniw gwasanaeth o ran eu sefyllfa alldro ar ddiwedd y flwyddyn:

Graddfa RAG:	Cyrhaeddiad:
Coch	Gorwariant sylweddol yn y Gyllideb o'i chymharu â'r gyllideb dreigl
Melyngoch	Gyllideb wedi cael ei chyflawni'n gyffredinol o gymharu â'r gyllideb dreigl
Gwyrdd	Tanwariant sylweddol yn y Gyllideb o'i chymharu â'r gyllideb dreigl

Dengys y tabl isod y sefyllfa alldro wirioneddol o'i chymharu â chyllideb dreigl Cyfnod 5 ac alldro amcanol Cyfnod 5 ar lefel y Gyfarwyddiaeth.

Cyfrif Cyllid	2018-19	2019-20			Gwahaniaeth, Gwariant Gwirioneddol i £'000
	Gwariant gwirioneddol £000	P5 Gyllideb Gyflwyno £000	Gwariant Amcanest yniadol P5 £000	Gwariant gwirioneddol £000	
Gwasanaethau Addysg	89,179	88,637	89,707	89,722	1,085
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Plant	13,308	13,362	13,662	13,584	222
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Oedolion	51,697	51,554	51,770	53,989	2,435
Cronfa Gyffredinol Tai	1,037	1,133	1,148	861	(272)
Tai'r Cyngor	-	-	-	-	-
Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant	8,316	7,947	7,968	7,895	(52)
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	6,193	5,770	5,977	5,823	53
Gwasanaethau Cynllunio	1,918	1,683	1,677	1,668	(15)
Gwasanaethau Amgylcheddol	13,025	13,969	14,123	13,603	(366)
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill**	5,605	7,557	7,620	8,836	1,279
Cynllun Lleihau Treth Cyngor	8,528	9,500	9,420	9,120	(380)
Gwasanaethau Llys	334	334	334	317	(17)
Wrth Gefn	-	1,000	1,000	-	(1,000)
Y Dreth Gyngor Cartref (Cymuned)	-	-	-	-	-
Eiddo gwag tymor hir	-	95	95	134	39
Cynllun Tai Fforddiadwy*	930	1,052	1,052	1,015	(37)
Cyfraniadau l'r Gymuned*	930	1,052	1,052	1,016	(36)
Costau Clir Gwasanaethau	201,000	204,645	206,605	207,583	2,938
Ardollau	7,332	7,556	7,536	7,536	(20)
Incwm Buddsoddi Net / Costau Codi Cyfalaf	9,609	11,464	11,464	10,045	(1,419)
Cyfanswm	217,941	223,665	225,605	225,164	1,499
Ariannwyd gan:			-		
Grant Cynnal Cyllid a Grant Arbennig	(121,740)	(121,872)	(121,872)	(121,872)	-
NNDR	(40,034)	(40,576)	(40,576)	(40,576)	-
Treth y Cyngor	(54,307)	(59,018)	(59,018)	(60,551)	(1,533)
Treth Cyngor Premiwm Ail Gartrefi*	(1,860)	(2,199)	(2,199)	(2,165)	34
	(217,941)	(223,665)	(223,665)	(225,164)	(1,499)

* Dangosir y Dreth Gyngor Ail Gartrefi ar wahân yn y Cyfrifon Rheoli ond wedi'i gyfuno yn y Tablau Datganiad Cyfrifon

**Mae'r Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd yn cynnwys cyfraniad dros ben o £ 1.8m i gronfa wrth gefn Covid-19.

Dangosir pob mater a sylw sy'n benodol i wasanaeth yng [Nghyllideb y Cyngor Sir Outturn Monitoring Report](#) fel y cyflwynwyd i'r Cabinet ar 06 Gorffennaf 2020.

1.3.3 Lleihau Costau/Effeithlonrwydd 2019-20

Cyflawnwyd yn rhannol y targed gostyngiadau cost/arbedion effeithlonrwydd o £15.7 miliwn (£13.8 miliwn + £ 1.9 miliwn o lithriad o 2018-19). Fodd bynnag, bydd angen cario £5.250 miliwn o ostyngiadau cost/arbedion effeithlonrwydd ymlaen i 2020-21.

Mae'r tabl isod yn dangos y lleihad costau/effeithlonrwydd/trawsnewid gwasanaethau ar lefel Cyfarwyddiaeth ynghyd â manylion am gyrhaeddiad a'r raddfa RAG ar ddiwedd 2019-20.

Lleihad Costau/ Effeithlonrwydd/ trawsnewid gwasanaethau gan Gyfarwyddiaethau:	Cynllunwyd	Wedi'i gyflawni	Gwahaniaeth
	£000's	£000's	£000's
Gwasanaethau Addysg	(4,591)	(4,295)	(296)
Gofal Cymdeithasol - Plant	(837)	(107)	(729)
Gofal Cymdeithasol - Oedolion	(5,618)	(2,372)	(3,246)
Cronfa Gyffredinol Tai	(66)	(50)	(16)
Prifffyrdd a Gwasanaethau Cludiant	(636)	(573)	(100)
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	(392)	(223)	(153)
Gwasanaethau Cynllunio a Datblygiad	(360)	(176)	(184)
Gwasanaethau Amgylcheddol	(499)	(356)	0
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill	(399)	(405)	(25)
Cyfrifon Dal Gwasanaethau Canolog a Cymorth	(1,002)	(738)	(234)
Cyfrifon Dal Eraill	(1,284)	(979)	(267)
Is-gyfanswm Lleihau costau/ effeithlonrwydd/ trawsnewid gwasanaethau 2019-20	(15,684)	(10,274)	(5,250)

Caiff y £5.250 miliwn o ostyngiadau cost/arbedion effeithlonrwydd, nas cyflawnwyd yn 2019-20, eu cario ymlaen i 2020-21 ac eithrio £0.159 miliwn cysylltiedig â Thwristiaeth ac Amddiffyn y Cyhoedd sydd wedi'u nodi fel rhai na ellir eu cyflawni*.

Bu cryn symudiad yn y gostyngiadau cost/arbedion effeithlonrwydd y disgwylid eu cyflawni drwy gydol 2019-20. Ar ddiwedd Cyfnod 5, disgwylid y byddai 80.6% wedi cael ei gyflawni ac yn ystod y broses o bennu cyllideb 2020-21, rhagdybid y byddai 83.4% yn cael ei gyflawni. Mae'n siomedig felly mai dim ond 65.5% a gyflawnwyd (84.5% ac eithrio Gofal Cymdeithasol) ond mae hyn yn dangos yr her sylweddol a wynebwr gan wasanaethau.

1.3.4 Cyfrif Refeniw Tai (CRT)

Mae'r Cyfrif Refeniw Tai yn gyfrif sydd wedi'i glustnodi; mae'n cynnwys incwm o renti a gwariant ar reoli'r stoc tai a gwasanaethau cysylltiedig.

- Mae gan y Cyngor 5,640 o anheddau a 1,075 o siopau a garejys ar 31 Mawrth 2020.
- Y rhent net wythnosol ar gyfartaledd ar gyfer 2019-20 oedd £81.92.
- Cyfanswm yr incwm yn cynnwys rhent a thaliadau am wasanaethau oedd £25.094 miliwn.
- Roedd gwariant refeniw yn cynnwys £13.687 miliwn ar atgyweiriadau a chynnal a chadw, £0.534 miliwn ar Rent, Ardrethi, Trethi a'r ddarpariaeth ar gyfer dyledion drwg ac amheus, £4.878 miliwn ar addasiadau cyllido Cyfalaf a throsglwyddo £5.995 miliwn i gronfeydd wrth gefn ar gyfer gwelliannau Cyfalaf.
- Roedd ôl-ddyledion rhent ar gyfer tenantiaid presennol ar ddiwedd 2019-20 yn £1.125 miliwn, sef cynnydd o £0.367 miliwn ar y sefyllfa ar ddiwedd blwyddyn 2018-19. Roedd yr ôl-ddyledion rhent fel canran o gyfanswm y rhent a oedd yn ddyledus wedi cynyddu o 1.44% ar y sefyllfa ar ddiwedd blwyddyn 2018-19.

1.3.5 Aildro Cyfalaf 2019-20

Nod allweddol y Cyngor yw darparu rhaglen gyfalaf fforddiadwy a chynaliadwy sy'n sail i amcanion Llesiant y Cyngor. Roedd y gwariant cyfalaf ar gyfer 2019-20 yn £41.339 miliwn yn erbyn alldro amcanol o £60.738 miliwn ac fe'i hariannwyd o nifer o ffynonellau, fel y dangosir yn y tabl isod

Mae pob elfen o'r rhaglen gyfalaf, ar lefel Cyfarwyddiaeth ac ar lefel prosiectau unigol, wedi cael gradd RAG yn seiliedig ar y meini prawf manwl a ddangoswyd yn [Adroddiad Monitro Aildro Cyllideb y Cyngor Sir 2019-20](#) fel yr adroddwyd wrth y Cabinet ar 6 Gorffennaf 2020.

	2019-20			2020-21
	Rhaglen Gymeradwy Ddiweddaraf	Gwir Wariant		Amcangyfrif Gwreiddiol
	£000	£000		£000
Gwariant				
Addysg	3,094	3,127	101%	3,387
Gofal Cymdeithasol	913	113	12%	1,491
Prifffyrdd a Chludiant	9,533	7,593	80%	4,336
Tai - Cronfa Gyffredinol	2,326	2,238	96%	955
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	1,089	1,024	94%	1,483
Cynllunio a Datblygu	6,474	3,868	60%	9,823
Amgylcheddol	6,936	4,817	69%	1,237
Corfforaethol	9,195	2,652	29%	6,235
Tai - HRA	10,065	9,527	95%	22,034
21ain Ganrif:				
Band A	6,818	4,028	59%	62
Band B	4,295	3,153	73%	20,223
Gwariant Llawn	60,738	42,140	69%	71,266
Cyllido				
Benthyca	17,354	10,255		26,136
Grantiau Cyfalaf a Chyfraniadau	26,772	20,868		32,798
Derbyniadau Cyfalaf a Chronfa Gyfalaf	9,865	6,837		8,923
Cronfeydd a Glustnodwyd	6,747	4,180		3,409
Cyfanswm Cyllido	60,738	42,140		71,266

Cymeradwywyd y rhaglen buddsoddi cyfalaf am 2020-21 a'r rhaglen ddangosol am 2021-22 eu cymeradwyo gan y Cyngor ar 27 Chwefror 2019. Caiff yr holl brosiectau cyfalaf eu hadolygu i asesu eu costau a'u cynnydd cyfredol yn ogystal â chanfod effaith Covid-19. Caiff y rhaglen a gymeradwywyd ei diwygio i adlewyrchu'r newidiadau canlynol:

- Lle nad yw prosiectau yn 2019-20 wedi eu cwblhau erbyn 31 Mawrth, gall yr adnodd gael ei gario ymlaen i 2020-21;
- Cymeradwyo a diwygio tybiaethau grant cyfalaf a wnaed yn ystod cylch y gyllideb;
- Newid cyfnod a newid proffil y gwariant ar rai prosiectau;
- Dileu prosiectau nad oes eu hangen mwyach; a
- Cynnwys prosiectau cyfalaf newydd sydd wedi'u cymeradwyo drwy'r broses Ceisiadau Cyfalaf.

1.3.6 Dangosyddion Rheolaeth y Trysorlys 2019-20

Cymeradwywyd Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor a'i Strategaeth Fuddsoddi ar gyfer 2019-20 gan y Cyngor ar 21 Chwefror 2019. Dylai Dangosyddion Rheolaeth y Trysorlys bob amser gael graddfa RAG o Wyrdd - "cydymffurfio â therfynau a dangosyddion wedi'u cytuno". Yn ystod 2019-20 yr oedd cydymffurfio llawn â phob graddfa RAG yn Wyrdd, yn ddiethriad.

Roedd trafodion benthyca o fewn terfynau wedi'u cymeradwyo, a'r holl fuddsoddiadau'n bodloni'r meini prawf ar gyfer teilyngu credyd ar y dyddiad adneuo yn ystod y flwyddyn yn diweddu ar 31 Mawrth 2020.

- Gostyngodd benthyca allanol o £204.8m i £212.8m
- Roedd y portffolio benthyca ar gyfartaledd yn £61 gydag incwm buddsoddi o £0.54m
- Cyfanswm y buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2020 oedd £41.62m

	Balans Rhagamcanol 31/03/2020 £m	Gwir 31/03/2020 £m
Ad-daliad Ariannu Cyfalaf		
Cronfa Gyffredinol	173.7	166.6
HRA	71.7	70.9
Cyfanswm y Gofyniad Cyllido Cyfalaf	245.4	237.5
Dyled Allanol		
Benthyca Gros	223.2	212.8
Rhwymedigaethau Tymor Hir Eraill	6.3	6.3
Cyfanswm Dyled Allanol Gros	229.5	219.1

1.3.7 Casglu Refeniw 2019-20

1.3.7.1 Treth Cyngor

Roedd yr arian parod a gasglwyd hyd at 31 Mawrth 2020 yn £68.70m yn erbyn dyled i'w chasglu o £70.35m. Mae hyn yn cynrychioli cyfradd gasglu o 97.65% yn ystod y flwyddyn, a oedd yn is na chyfradd gasglu 2018-19 o 97.97%. Yn dilyn cynnydd o 12.5% a 9.92% yn y Dreth Gyngor, mae hon yn dal yn gyfradd gasglu dda a gobeithir y bydd yn parhau ymysg y gorau yng Nghymru.

1.3.7.2 Premiwm 2il Gartrefi a Phremiwm Eiddo Gwag Hirdymor

2019-20 oedd trydedd flwyddyn Premiwm y Dreth Gyngor ar 2il Gartrefi. Casglwyd £ 2.03m o arian parod yn 2019-20 o'i gymharu â £ 1.86m ar gyfer 2018-19.

2019-20 oedd blwyddyn gyntaf Premiwm y Cartrefi Gwag Hirdymor. Casglwyd £133,975 o arian.

1.3.7.3 Ardrethi Busnes

Yr arian parod a gasglwyd hyd at 31 Mawrth 2020 oedd £54.16 miliwn yn erbyn debyd casgladwy o £54.95 miliwn. Mae hyn yn cynrychioli cyfradd gasglu yn ystod y flwyddyn o 98.58% a oedd yn uwch na chyfradd gasglu 2018-19 oedd yn 97.72%.

Ceir tablau, yn rhoi manylion yr holl gasgliadau refeniw, yn [Adroddiad Monitro Alldro Cyllideb y Cyngor Sir 2019-20](#).

1.4 SEFYLLFA ARIANNOL 2019-20

Crynohoir Mantolen y Cyngor isod ac mae'n dangos ei asedau a'i rhwymedigaethau.

2018-19		2019-20	
Asedau Net	Cronfeydd Wrth Gefn	Asedau Net	Cronfeydd Wrth Gefn
Asedau Hirdymor £736m	Cronfeydd Wrth Gefn sydd wedi'u clustnodi a Derbyniadau Cyfalaf y gellir eu defnyddio £55m	Asedau Hirdymor £721m	Cronfeydd Wrth Gefn sydd wedi'u clustnodi a Derbyniadau Cyfalaf y gellir eu defnyddio £56m
Asedau Cyfredol llai Rhwymedigaethau Cyfredol £37m	Balans Cyffredinol Defnyddiadwy £8m	Asedau Cyfredol llai Rhwymedigaethau Cyfredol £37m	Balans Cyffredinol Defnyddiadwy £8m
Rhwymedigaethau Hirdymor (£390m)	Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu defnyddio £320m	Rhwymedigaethau Hirdymor (£464m)	Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu defnyddio £230m
CYFANSWM NET YR ASEDau £383m	CYFAN SWM Y CRONFEYDD WRTH GEFN £383m	CYFANSWM NET YR ASEDau £294m	CYFAN SWM Y CRONFEYDD WRTH GEFN £294m

1.4.1 Eiddo, Peiriannau, Offer ac Asedau eraill heb fod yn gyfredol

Ni chaiff symudiad mewn prisiadau asedau yn ogystal â thaliadau cyfrifyddu megis dibrisiant unrhyw effaith ar y Dreth Gyngor na'r rhent sy'n daladwy, gan fod gofyn eu gwrthdroi o gronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio.

Rhydd nodyn 12.1 fanylion llawn symudiadau asedau yn ystod y flwyddyn.

- Fel rhan o raglen dreigl y Cyngor, cynhaliwyd ailbrisiadau ar ysgolion, clybiau ieuenctid a chanolfannau dysgu cymunedol.
- Roedd derbyniadau cyfalaf drwy gael gwared ar asedau eiddo yn £1.8 miliwn mewn perthynas â thai nad oeddent yn dai cyngor ac £1.9 miliwn mewn perthynas â gwerthiannau Tai Cyngor.

1.4.2 Rhwymedigaethau Hirdymor – Rhwymedigaeth Pensiwn

Mae'r Cyngor yn aelod o Gronfa Bensiwn Dyfed, a dangosir manylion Costau Pensiwn yn Nodyn 10.4.

- Y gost i'r Cyngor yn ystod y flwyddyn ar gyfer rhwymedigaethau pensiwn oedd £15 miliwn.
- Rhwymedigaeth y Cyngor yn y dyfodol o ran buddion pensiwn sy'n daladwy, o'i chymharu â'r asedau a ddeler, yw £251 miliwn ar 31 Mawrth 2020, yn seiliedig ar y tybiaethau actiwaraid diweddaraf. Mae hyn wedi cynyddu o £73 miliwn ers 2018-19.
- Caiff y gronfa ei hailbrisio bob tair blynedd, a chafodd asedau'r Gronfa ar 31 Mawrth 2019 eu hadlewyrchu yng nghyfrifon 2019-20.

Gweinyddir cynllun pensiwn yr Athrawon gan yr Adran Addysg yng Nghymru a Lloegr. Cynllun heb ei ariannu yw hwn, sy'n golygu nad oes asedau wedi eu buddsoddi yn cronni i dalu am gostau pensiwn cyn iddynt godi, ac felly nid oes unrhyw asedau na rhwymedigaethau cronfa yn ymddangos ym Mantolen y Cyngor.

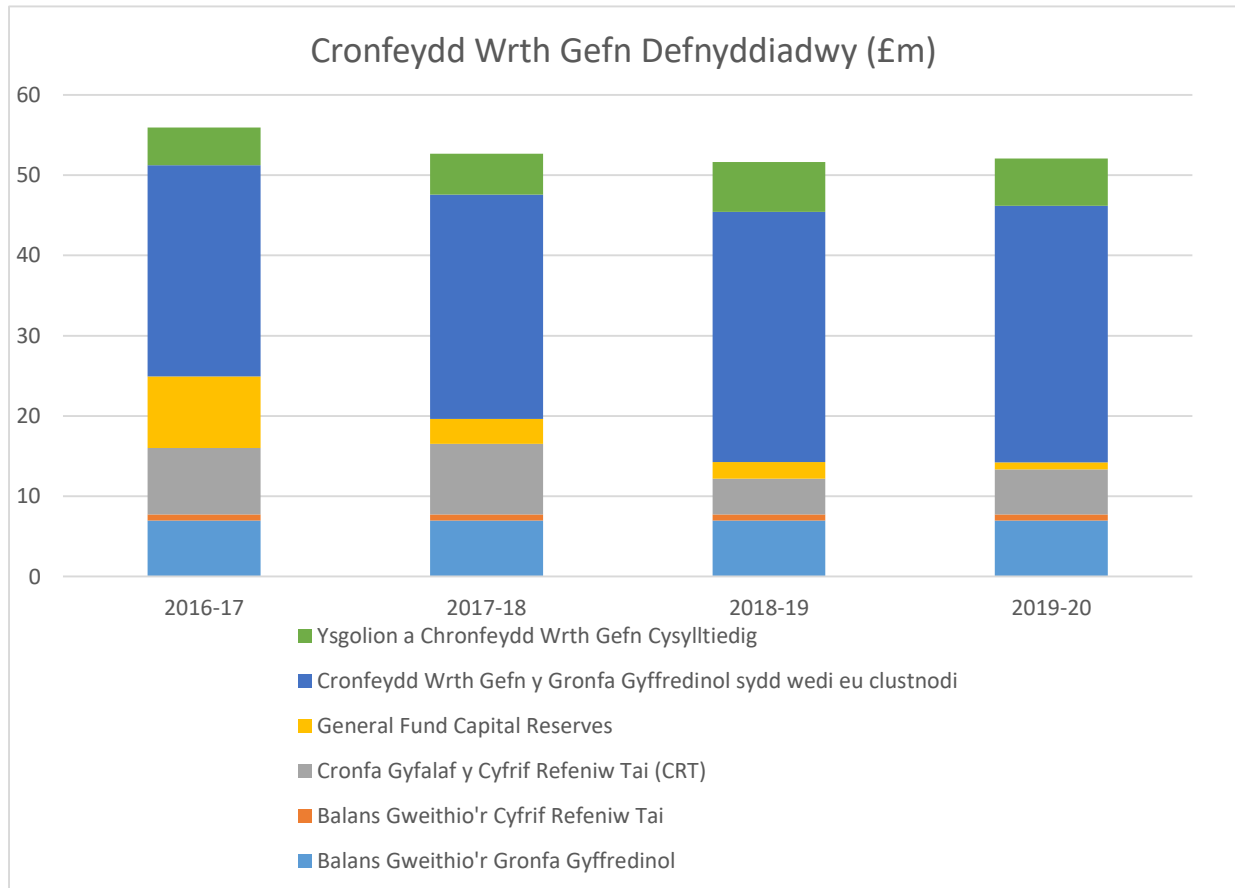
1.4.3 Cronfeydd Wrth Gefn

Neilltuir Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy i ddibenion penodol neu ar gyfer argyfyngau cyffredinol a rheoli llif arian. Cytunodd y Cyngor ar 10 Mawrth 2016 ar y Strategaeth ar gyfer

Cadw a Defnyddio Cronfeydd Wrth Gefn a gellir ei gweld ar ein gwefan drwy'r [ddolen gyswllt ganlynol \(Adroddiad Cyllideb Atodiad B\)](#).

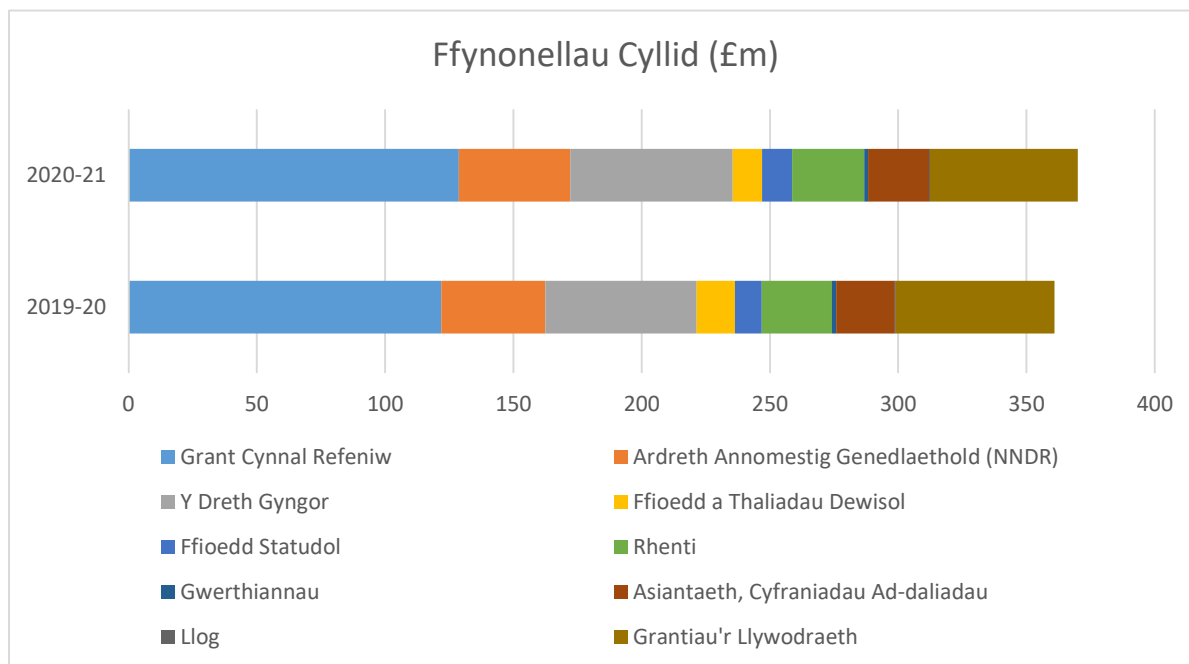
Cedwir cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio i gydymffurfio â'r gofynion cyfrifyddu perthnasol ac ni ellir eu defnyddio i ddibenion penodol.

Ceir manylion cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy yn Nodyn 11.2; ond dangosir cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio yn Nodyn 12.13. Dengys y tabl isod y symudiad yn y balansau wrth gefn defnyddiadwy o 2016-17 hyd 2019-20.

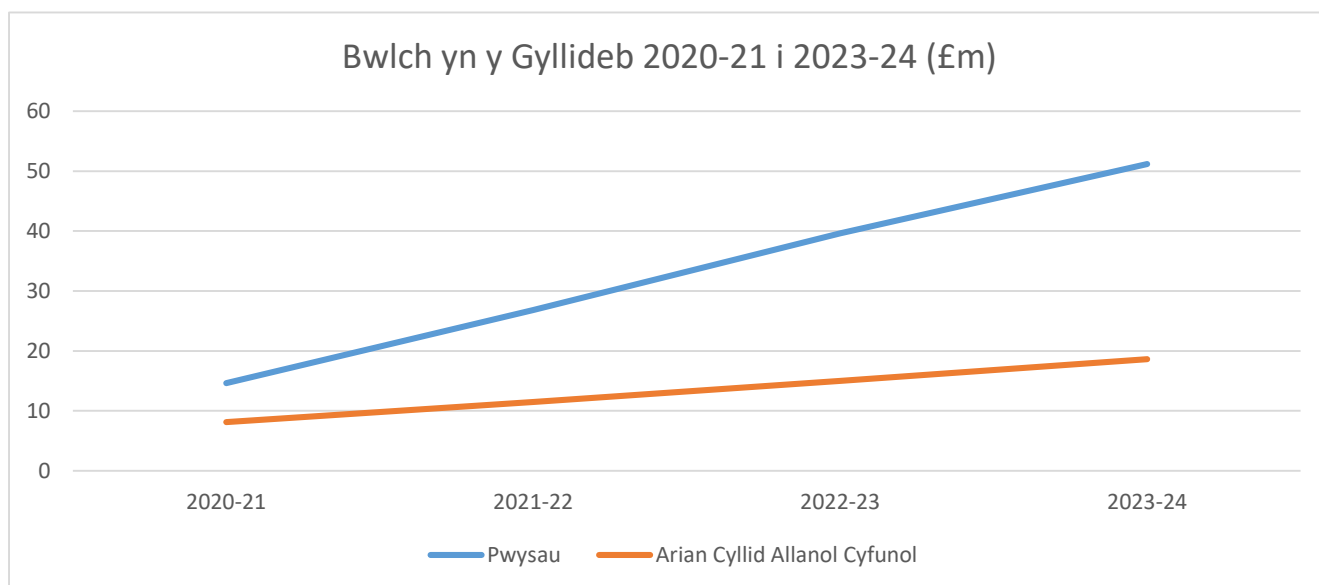
1.5 RHAGOLWG ARIANNOL

Mae'r Cyngor yn derbyn ei gyllid o ddwy brif ffynhonnell – Cyllid Allanol Cyfunol (CAC) a'r Dreth Gyngor. Mae'r Cyllid Allanol Cyfunol, sy'n cynnwys y Grant Cynnal Refeniw a'r Ardrethi Annomestig Cenedlaethol a aiddosbarthwyd, yn cael ei ddyfarnu gan Lywodraeth Cymru. Mae ffynonellau cyllid eraill yn cynnwys grantiau penodol gan y Llywodraeth ac o Ewrop ac incwm o ffioedd a thaliadau. Dengys y tabl isod y cyllid a gyllidebwyd ar gyfer 2020-21 yn erbyn yr hyn a dderbyniwyd yn ystod 2019-20.

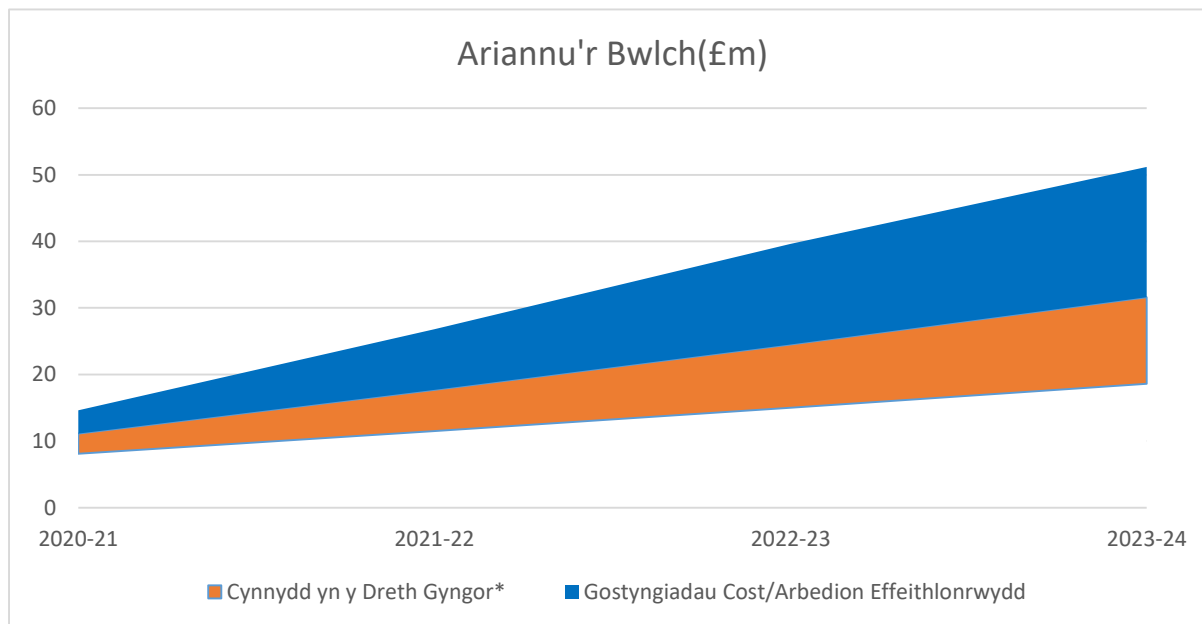
Nododd cyllideb 2020-21, a gymeradwywyd gan y Cyngor ar 27 Chwefror 2020, fwllch ariannu ar gyfer 2020-21 o £6.5 miliwn a'r bwllch ariannu amcanol ar gyfer Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) 2020-21 i 2023-24 o £32.6 miliwn, gan ragdybio cynnydd yn y Cyllid Allanol Cyfunol o 4.9% yn 2020-21 a 2% ar gyfer 2021-22 i 2023-24. Roedd y bwllch ariannu ar gyfer 2020-21 i gael ei bontio gan £3.0 miliwn o incwm ychwanegol o'r Dreth Gyngor a £5.1 miliwn o Ostyngiadau Cost/Arbedion Effeithlonrwydd yn galluogi £1.6 miliwn o dwf ychwanegol uwchlaw y pwysau a nodwyd.

Dengys y tabl isod y bwllch ariannu a ragwelir dros oes Cynllun Ariannol Tymor Canolig 2020-21 i 2023-24.

Parhaodd y Cyngor i fod â'r Dreth Gyngor (Band D) isaf yng Nghymru am 2019-20, er gwaethaf y cynnydd mwyaf o ran y Dreth Gyngor o 9.92%. Bydd y cynnydd yn y Dreth Gyngor o 5.0% ar gyfer 2020-21 yn cynhyrchu £3.0 miliwn ychwanegol. Mae CATC 2020-21 i 2023-24 yn rhagdybio cynnydd yn y Dreth Gyngor o 5% y flwyddyn, gyda'r bwlch ariannu sy'n weddill yn cael ei ariannu drwy Ostyngiadau Cost/Arbedion Effeithlonrwydd.

Dengys y tabl isod sut y bydd y bwlch ariannu a ragwelir yn cael ei gyllido yn ystod oes CATC 2020-21 i 2023-24.

* Mae'r cynnydd yn y Dreth Gyngor yn rhagdybio na fydd newid yn Sylfaen y Dreth Cyngor o 2021-22 i 2023-24.

Rheolir y defnydd o gronfeydd wrth gefn sydd wedi eu clustnodi gan y Strategaeth ar gyfer Dal a Defnyddio Cronfeydd Wrth Gefn, a gymeradwywyd gan y Cyngor ar 10 Mawrth 2016. Ar adeg pennu'r gyllideb ar gyfer 2020-21, ni ragwelwyd y byddai unrhyw gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd yn cael eu defnyddio i gau'r bwlch ariannu a ragwelid dros oes y CATC.

1.5.1 Risgiau Ariannol Allweddol a nodwyd yn **Adroddiad Cyllideb y Cyngor Sir 2020-21**

- Efallai na chaiff yr Amcanion Llesiant eu hariannu'n briodol yn ystod 2020-21 oherwydd nad yw cymeradwyaeth y Cynllun Corfforaethol a'r Gyllideb wedi cael eu cysoni.
- Efallai y bydd y Dyfarniadau Cyflog Cenedlaethol a Chyfraniadau Pensiwn Cyflogwyr yn uwch na'r hyn y cyllidebwyd ar eu cyfer.
- Pwysau ychwanegol yn ystod y flwyddyn oherwydd Brexit.
- Ni fydd y swm wrth gefn o £1.249 miliwn yn ddigonol i ddelio â phwysau cyllidebol heb eu cynllunio sy'n codi yn ystod y flwyddyn.
- Efallai y bydd cyfradd casglu'r Dreth Gyngor yn is na'r hyn a gyllidebwyd.
- Gall costau Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor gynyddu.
- Efallai na fydd Arian Grant yn cael ei wireddu.
- Bydd lleihau'r Gweithlu yn cael effaith uniongyrchol ar y gwasanaethau a ddarperir.
- Costau Ariannu Cyfalaf yn mynd yn anfforddiadwy - mae hyn wedi'i liniaru drwy gyflwyno cap o £14 miliwn y flwyddyn.

- Mae sail y Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn cael ei diwygio.
- Nid yw grant Llywodraeth Cymru o ran diddymu'r tollau ar Bont Cleddau yn cael ei wireddu. (Mae dau randaliad cyntaf y grant wedi dod i law erbyn hyn).

1.6 DIGWYDDIADAU ÔL-FANTOLEN – GOBLYGIADAU COVID-19

Mae pandemig y Coronafeirws (Covid-19) wedi gofyn am ymateb digynsail gan Gyngor Sir Penfro gan arwain at gau rhai gwasanaethau tra mae eraill wedi eu cynyddu neu eu creu mewn ymateb i'r argyfwng. Bychan yw effaith Covid-19 ar sefyllfa 2019-20 gan na osodwyd y mesurau cloi yn eu lle ond yn ystod dyddiau olaf y flwyddyn ariannol. Fodd bynnag, bydd ei effaith yn sylweddol yn ariannol ac ar y ffordd yr ydym yn darparu ein gwasanaethau am flynyddoedd i ddod. Paratowyd y cyfrifon hyn gyda'r effaith hon mewn golwg, yn enwedig yn adran 6.0, Sylwadau Beirniadol wrth Gymhwyso Polisiâu Cyfrifyddu a Risg Amcangyfrif; Adran 12.1 Asedau Sefydlog ac adran 12.13.4.1 Natur a Maint y Risgiau sy'n Deillio o Offerynnau Ariannol.

[Amlinellwyd Trefniadau Ymateb i Covid-19](#) mewn adroddiad i'r Cabinet ar 18 Mai 2020, gyda'r Cynllun Adferiad Strategol ar gyfer Sir Benfro yn cael ei amlinellu mewn adroddiad i'r [Cyngor ar 16 Gorffennaf 2020](#).

1.6.1 Risgiau I Gyllideb Cyngor Sir Penfro

Nodwyd nifer o risgiau yn codi o bandemig Covid-19 a all effeithio ar gyllideb Cyngor Sir Penfro, ac mae'r rhain yn cynnwys y canlynol:

- Gwariant refeniw ychwanegol ddim yn cael ei ariannu'n llawn
- Incwm a gollir ddim yn cael ei ariannu'n llawn
- Costau cyfalaf ychwanegol ddim yn cael eu hariannu
- Arbedion cyllideb (Gostyngiadau Cost/Arbedion Effeithlonrwydd) ddim yn cael eu cyflawni, gan greu rhagor o bwysau ar y gyllideb
- Mwy o ddyledion drwg mewn perthynas â'r incwm o'r Dreth Gyngor a ffioedd a thaliadau, yn enwedig Rhenti Eiddo
- Cynnydd yng nghostau Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor ddim yn cael ei ariannu
- Incwm grant y cyllidebwyd ar ei gyfer ddim yn dod i law
- Effaith yn y tymor canolig ar gyllidebau 2021-22 a thu hwnt – gostyngiad tebygol yng nghyllid Llywodraeth Cymru; gellid lleihau'r cynnydd yn y Dreth Gyngor yn dibynnu ar awydd gwleidyddol wrth inni symud tuag at etholiad llywodraeth leol yn 2022

1.6.2 Defnydd Posibl o Gronfeydd Wrth Gefn

Cronfeydd wrth gefn heb eu clustnodi yw balansau gwaith Cronfa'r Cyngor (£7 miliwn) a'r Cyfrif Refeniw Tai (£0.7 miliwn), a gedwir er mwyn lliniaru effaith argyfyngau, i wrthdroi effaith llif arian anwastad, ac fel cronfa gyffredinol. Yn yr amgylchiadau eithriadol presennol, ystyrid y gellid cyfiawnhau defnyddio'r cronfeydd wrth gefn hyn, ond byddai'n rhaid eu hail-lenwi yn y blynyddoedd i ddod.

O fewn cronfeydd wrth gefn eraill sydd wedi eu clustnodi mae'n bosibl bod £10.0 miliwn o falansau, a nodwyd ar gyfer dibenion cyffredinol ac nid i ddim penodol (gan gynnwys Cronfa newydd Covid-19), y gellid newid eu pwrpas. Gellid rhyddhau'r balansau hyn hefyd pe bai angen i wrthbwysu unrhyw ddiffyg mewn cyllid.

Ni ellir defnyddio cronfeydd wrth gefn sydd wedi'u clustnodi i unrhyw ddiben arall ar wahân i'r hyn y'u cedwir ar eu cyfer.

1.6.3 Benthycu a Llif Arian

Mae Covid-19 wedi effeithio ar anwadalrwydd llif arian y Cyngor. Mae tybiaethau ynghylch llif arian yn ddarvoudus ac yn cael eu diweddaru'n ddyddiol. Gwneir unrhyw benderfyniadau gan y Trysorlys er mwyn sicrhau bod y Cyngor yn cydymffurfio â'i flaenoriaethau buddsoddi, sef:

- Diogelwch Cyfalaf
- Hylifedd Buddsoddiad
- Elw

Defnyddir marchnadoedd arian oni bai bod sicrwydd y gellir buddsoddi arian am gyfnod penodol o amser a chyda mwy o elw.

Gall y Cyngor fenthycu hyd at ei Ofyniad Ariannu Cyfalaf (GAC). Ar gyfer y gyllideb wreiddiol ar gyfer 2020-21 roedd hyn yn £265.7 miliwn. Tybiwyd y byddai benthycu'n digwydd ganol y flwyddyn ar £25 miliwn, gan adael £20 miliwn o hyblygrwydd. Mae angen bwydo'r llithriad yn rhaglen gyfalaf 2019-20 i mewn er mwyn canfod y ffigur newydd ar gyfer 2020-21.

1.6.4 Cynlluniau ar gyfer Adferiad

Mae cyfnod adferiad Covid-19 ar waith ar hyn o bryd. Mae'r cyfnod hwn yn cynnwys gweithredu'r [Cynllun Adferiad Strategol ar gyfer Sir Benfro](#), sy'n cynnwys adolygu'r gwasanaethau a ddarperir yn awr ac yn y dyfodol ac adolygu'r Cynllun Ariannol Tymor Canolog er mwyn sicrhau cydnwethedd ariannol.

1.7 CASGLIAD

Er gwaethaf pwysau yn ystod y flwyddyn, y sefyllfa alldro a gyflawnwyd gan y Cyngor oedd tanwariant o £0.273 miliwn. Mae hyn, ynghyd â'r incwm dros ben o'r Dreth Gyngor wedi golygu bod modd creu cronfa arian wrth gefn Covid-19 newydd, a fydd yn gymorth i liniaru'r heriau sy'n deillio o Covid-19. Er ei bod yn siomedig mai dim ond 65.5% o'r gostyngiadau cost/arbedion effeithlonrwydd arfaethedig a gyflawnwyd (84.5% ac eithrio Gofal Cymdeithasol), mae hyn yn dangos yr her sylweddol a wynebier gan wasanaethau.

Bydd Covid-19 yn cael effaith andwyol ar gyllid y Cyngor eleni ac yn y dyfodol. Mae'n anochel y bydd hyn yn golygu penderfyniadau anodd ar lefel swyddogion a lefel yr Aelodau er mwyn ymateb i'r heriau ariannol sydd o'n blaenau.

Os bydd arnoch angen unrhyw wybodaeth ychwanegol am ein Datganiad Cyfrifon, byddwch cystal â chysylltu â'r Cyfarwyddwr Cyllid, Cyngor Sir Penfro, Neuadd y Sir, Hwlfordd SA61 1TP. Bydd ein Datganiad Cyfrifon ar gael hefyd ar safle mewnwyd y Cyngor.

Jonathan Haswell FCCA
Cyfarwyddwr Adnoddau

2.0

**ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL AR YR ARCHWILYDD
CYFFREDINOL CYMRU I AELODAU CYNGOR SIR BENFRO**

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi ardystio ac adrodd ar y cyfrifon hyn yn y ffurf y cawsant eu drafftio'n wreiddiol. Cyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gwreiddiol yw'r fersiwn hwn. Cyngor Sir Penfro sydd yn gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad, nid yr Archwilydd Cyffredinol.

9 Hydref 2020

Adrian Crompton
Dros ac ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru
2020

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

3.0 DATGANIAD O GYFRIFON

3.1 DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU

Cyfrifoldebau'r Cyngor

Mae gofyn i'r Cyngor wneud y canlynol:

- Gwneud trefniadau ar gyfer gweinyddu ei faterion ariannol yn briodol a sicrhau bod gan un o'i swyddogion gyfrifoldeb dros weinyddu'r materion hynny. Yn yr Awdurdod hwn, y cyfryw swyddog yw'r Cyfarwyddwr Cyllid.
- Rheoli ei faterion i sicrhau defnyddio adnoddau'n ddarbodus, effeithlon ac effeithiol a gwarchod ei asedau.
- Cymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon.

Cyfrifoldebau'r Cyfarwyddwr Cyllid

Y Cyfarwyddwr Cyllid sy'n gyfrifol am baratoi datganiad cyfrifon yr awdurdod yn unol ag arferion priodol ar sail Cod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod).

Wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon hwn, mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi gwneud y canlynol:

- dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna'u cymhwyso'n gyson;
- barnu a gwneud amcangyfrifon oedd yn rhesymol a doeth;
- cydymffurfio â Cod yr awdurdod lleol.

Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid hefyd wedi gwneud y canlynol:

- cadw cyfrifon priodol oedd yn gyfoes;
- cymryd camau rhesymol er mwyn atal a datgelu twyll ac anghysondebau eraill.

TYSTYSGRIF Y CYFARWYDDWR CYLLID

Mae Datganiad Cyfrifon Cyngor Sir Penfro am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2020 yn Adrannau 4-14, a chaiff ei gynhyrchu yn unol â gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (Diwygio). Mae'r Rheoliadau'n pennu cynnwys y Datganiad Cyfrifon ac ar y cynnwys yn unig y caiff barn yr Archwiliad ei mynegi.

Tystiaf fod y cyfrifon yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Sir Penfro fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2019 a'i incwm a gwariant am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2020 ac atodaf fy llofnod i'r Datganiad yn unol â Rheoliad 10(1).

J HASWELL FCCA

Cyfarwyddwr Cyllid

Dyddiad: 8 Hydref 2020

HYSBYSU A CHYMERADWYO

Bydd y cyfrifon hyn, a gyhoeddwyd yn wreiddiol ar 24 Gorffennaf 2020, yn cael eu cyflwyno i'r Cyngor Llawn eu cymeradwyo'n dilyn gorffen yr Archwiliad Blynnyddol ar 8 Hydref 2020. Mae tystysgrif yr archwiliad i'w gweld yn adran 2.0.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Iwan Jones', with a stylized flourish at the end.

Cadeirydd y Cyngor

Dyddiad: 8 Hydref 2020

4.0 DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD - EGWYDDORION SYLFAENOL

Caiff y safonau cyfrifyddu, cysyniadau, barnau beirniadol a pheryglon cynhenid, a pholisïau cyfrifyddu a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r Datganiadau Ariannol craidd eu cyflwyno yn Adran 8.0.

4.1 SAFONAU CYFLWYNO ADRODDIADAU ARIANNOL

Mae'r Adroddiadau Ariannol Rhyngwladol a Safonau Eraill a gyhoeddwyd wedi'u cymhwyso fel sy'n ofynnol o dan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol 2019-20, ac mae'r Datganiad o Gyfrifon a nodir yn Adrannau 4-15 wedi'i baratoi yn unol â'r Cod.

Mae'r Cod Ymarfer yn gofyn bod yr Awdurdod yn dadlennu gwybodaeth berthnasol i effaith newid cyfrifyddol fydd yn ofynnol oherwydd safon newydd a gyhoeddwyd ond na fabwysiadwyd eto gan y Cod ar gyfer y flwyddyn ariannol berthnasol.

Mae'r Safonau Cyfrifyddu wedi eu cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto

- Mae Bwrdd Cod Cyfrifo Awdurdod Lleol CIPFA / LASAAC (CIPFA / LASAAC) wedi cytuno i ohirio gweithredu Prydlesi IFRS 16 am flwyddyn yn unol â chynigion Bwrdd Cyngori Adrodd Ariannol y llywodraeth ar gyfer adrannau llywodraeth ganolog. Bydd hyn yn golygu mai'r dyddiad effeithiol ar gyfer gweithredu bellach yw 1 Ebrill 2021. Bydd hyn yn disodli'r safon prydlesi gyfredol IAS 17. Y newid allweddol yw ei fod yn bennaf yn dileu'r gwahaniaeth rhwng prydlesi gweithredu a chyllid ar gyfer lesseiswyr trwy gyflwyno model cyfrifo prydlesai sengl sy'n ei gwneud yn ofynnol i brydlesai adnabod asedau a rhwymedigaethau ar gyfer pob prydles gyda thymor o fwy na 12 mis, oni bai fod yr ased sylfaenol o werth isel. Bydd yn arwain at gydnabod yr holl brydlesi ar y fantolen fel ased yn seiliedig ar egwyddor 'hawl i ddefnyddio' gydag atebolrwydd cyfatebol ar gyfer rhenti yn y dyfodol.
- Mae hwn yn newid sylweddol yn y cyfrifydd prydlesai. Sefydlwyd grŵp prosiect i roi'r newid hwn ar waith ac i weld beth fydd yn effaith.
- Newidiadau i IAS 19 Buddion Gweithwyr: mae diwygio'r cynllun, cwtogi ar setliad wedi'u mabwysiadu yng Nghod 2020-21 a byddant yn berthnasol ar gyfer blwyddyn ariannol 2020-21.
- Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 a ddiwygiwyd gan OS (SI) 2018 Rhif 91 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol Cymru ddwyn ymlaen y gwaith o gau'r cyfrifon a'r amserlen cyhoeddi. Mae'r rheoliadau'n ei gwneud yn ofynnol i lofnodi, cymeradawyo a cyhoeddi ddigwydd erbyn 31 Gorffennaf o 2021. Mae'r awdurdod wedi bod yn cynhyrchu ei Ddatganiad o Gyfrifon yn gynharach na'r hyn sy'n ofynnol yn ôl y rheoliadau presennol, am sawl blwyddyn, mae pandemig Covid-19 wedi arwain at yr oedi cyn cyhoeddi'r Datganiad Cyfrifon 2019-20 hyd at 8 Hydref 2020.
- IAS 28 Buddsoddiadau mewn Cymdeithion a Chyd-fentrau - Buddiannau Tymor Hir mewn Cymdeithion a Chyd-fentrau. Mae hyn yn ymwneud â chymhwyso IFRS 9 - Offerynnau Ariannol, mesur, cymhwyso ac yn benodol amhariad ar fuddiannau tymor hir mewn cymdeithion a chyd-fentrau sydd, o ran sylwedd, yn rhan o'r "buddsoddiad net" yn y fenter cymdaithas neu chyd-fenter.
- Safonau 2015-17 IFRS. O ganlyniad welliannau blynyddol yr IASB, mae hyn yn cywiro IFRS 3 - Cyfuniadau Busnes ac IFRS 11 - Trefniadau ar y Cyd yn ogystal ag IAS 12 - Trethi Incwm ac IAS 23 - Costau Benthyca.

5.0 CYSYNIADAU CYFRIFYDDU

Defnyddiwyd y cysyniadau cyfrifyddu treiddiol canlynol wrth baratoi'r Datganiadau Cyfrifyddu Craidd:

- Sail croniadau
- Busnes hyfyw

Mae nodweddion ansoddol gwybodaeth ariannol ddefnyddiol yn dal i gael eu defnyddio:

- Perthnasedd
- Cymaroldeb
- Gwiriadwyedd
- Amseroldeb
- Eglurder
- Perthnasedd
- Cynrychiolaeth Ffyddlon
 - Cyflawnder
 - Amhleidioldeb
 - Rhydd o wallau
- Uchafiaeth gofynion deddfwriaethol

6.0 BARNAU BEIRNIADOL WRTH GYMHWYSO POLISI'AU CYFRIFYDDU AC AMCANGYFRIF PERYGLON

Wrth gymhwyso'r polisi'au cyfrifyddu yn nodyn 8.0 mae'r Cyngor wedi gwneud penderfyniadau ynghylch y trafodion cymhleth a'r rhai sy'n cynnwys ansicrwydd yn y blynyddoedd a ddaw.

- Er bod llawer o ansicrwydd ynghylch faint o gymorth ariannol a gaiff llywodraeth leol yn y dyfodol, nid oes digon o dystiolaeth i ddod i gasgliad y gall hyn amharu ar unrhyw rai o asedau'r Cyngor o ganlyniad.
- Oherwydd argyfwng Covid-19 mae prisiadau asedau ar 31 Mawrth 2020 wedi'u hadrodd yn ddarostyngedig i 'Gymal Ansicrwydd Sylweddol' ar sail canllawiau RICS. Mae hyn yn wir am bob dosbarth sy'n destun prisiadau. Mae'r prisiadau'n cynnwys y cymal canlynol: 'Mae argyfwng y Coronafeirws newydd (Covid-19), y datganodd Mudiad Iechyd y Byd ar 11 Mawrth 2020 ei fod yn bandemig byd-eang, wedi effeithio ar farchnadoedd ariannol byd-eang. Mae cyfyngiadau teithio wedi'u rhoi yn eu lle gan lawer o wledydd. Effeithiwyd ar weithgarwch yn y farchnad yn llawer o sectorau. Ar y dyddiad prisio, rydym o'r farn y gallwn roi llai o bwys ar dystiolaeth flaenorol y farchnad i ddibenion cymharu, er mwyn dod i farn ynghylch gwerth. Yn wir, mae'r ymateb presennol i Covid-19 yn golygu ein bod yn wynebu cyfres ddigynsail o amgylchiadau i seilio barn arnynt. Felly, adroddir ar ein prisiadau ar sail "ansicrwydd prisio sylweddol" yn ôl VPS3 a VPGA10 o Lyfr Coch Byd-eang RICS. O ganlyniad, dylid ystyried ein prisiad gyda llai o sicrwydd a lefel uwch o bwyll na fyddai'n wir fel arfer. Gan na wyddom pa effaith y gall Covid-19 ei chael ar y farchnad eiddo yn y dyfodol, argymhellwn eich bod yn parhau i ailbrisiau asedau'n fynych'.
- Dan rai amgylchiadau bu angen amcangyfrif y taliadau a wnaed yn y cyfrifon trwy ddefnyddio profiad hanesyddol, tueddiadau presennol ac ati. Fe all yr union ganlyniadau fod yn wahanol i'r hyn a dybiwyd ac effeithio, o ganlyniad, ar y taliadau a wneir yng nghyfrifon blynyddoedd a ddaw.
- Cytunwyd ar fuddsoddiad arfaethedig o £106.4m ar gyfer Rhaglen Ysgolion Band B yr 21ain Ganrif mewn egwyddor gan Lywodraeth Cymru, ar gyfer y cyfnod 2019-20 i 2024-25. Mae'r rhaglen ar draws tri phrosiect allweddol ac yn seiliedig ar 65% o gyllid grant (75% ar gyfer Ysgolion Arbennig) gan Lywodraeth Cymru. Mae'r gofyn i ddod o hyd i £35.75 miliwn (y Cyngor Llawn 27 Chwefror 2020) o arian cyfatebol yn parhau i fod yn fater allweddol. Bydd angen i'r Cyngor gadarnhau bod pob prosiect yn fforddiadwy cyn cychwyn arno.
- Llofnodwyd Trefniant Dinas-ranbarth Bae Abertawe yn cynnwys Cyngor Sir Penfro, Cyngor Sir Gâr, Castell-nedd Port Talbot Cyngor Sir a Chyngor Dinas Abertawe gan Brif Weinidog y DU ar 20 Mawrth 2017. Mae'n golygu gwario £1.3bn o fuddsoddiad preifat a chyhoeddus dros 15 mlynedd Ym mis Mehefin 2020 derbyniodd achos busnes prosiect Pembroke Dock Marine gymeradwyaeth i fod yn rhan o raglen gyffredinol Bargaen Dinas Bae Abertawe. Oherwydd amseriad y grant o £28.0 miliwn, bydd y prosiect hwn yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor fenthycu £15.2 miliwn. Mae'r Cyngor wedi cytuno ar gyfraniad ariannol o £1.0 filiwn i gefnogi costau benthyca ar gyfer y prosiect.
- Arweiniodd Cyfarfod Blynyddol y Cyngor ar 25 Mai 2017 at benodi Arweinydd a Chabinet newydd. Ailbenodwyd yr arweinydd am 2 flynedd arall yng nghyfarfod blynyddol y Cyngor ar 11 Mai 2019. Mae'r Cabinet bellach wedi cyhoeddi rhaglen ar gyfer gweinyddu a fydd yn dylanwadu ar y strategaethau MTFP a gosod cyllideb ar gyfer yr awdurdod yn y dyfodol. Mae'r Cabinet wedi cyhoeddi Rhaglen Weinyddu sydd wedi dylanwadu ar strategaethau Cynllunio Ariannol Tymor Canolig a phennu cyllideb ar gyfer y Cyngor. Gweithredodd y Cyngor gyllidebau referniw llinell wastad (arian parod) ar gyfer y Gwasanaethau Cymdeithasol a Chyllidebau Ysgolion Unigol o fis Ebrill 2019 ac mae wedi gweithredu cyllidebau referniw llinell wastad (arian

parod) ar gyfer yr holl wasanaethau o fis Ebrill 2020, gyda gwasanaethau yn cael eu gwahodd i wneud cynnig ar gyfer pwysau chwyddiant a thwf.

- Bydd £532k o dderbyniadau menter ar y cyd sy'n cael eu dal gan Gyngor Sir Penfro, a glustnodwyd yn flaenorol i ddatblygu Cei'r De, yn destun trafodaethau parhaus â Llywodraeth Cymru ynglŷn â datblygu'r safle yn y dyfodol ac efallai y bydd angen ei ad-dalu.
- Daeth tollau Pont Cleddau i ben ar 28 Mawrth 2019, gyda Llywodraeth Cymru yn cynnig grant iawndal o £60m dros 20 mlynedd yn ogystal ag ad-dalu costau ailstrwythuro seilwaith a thaliadau diswyddo staff. Nid yw'r grant yn cydnabod risg chwyddiant dros amser. Derbyniodd y Cyngor y Cynnig Grant ar 13 Mawrth 2020, gyda rhandaliad 2019-20 o £ 3m yn cael ei dderbyn ar 7 Ebrill 2020.
- Yn ystod y flwyddyn prynodd CRT (HRA) yr Awdurdod £350k o dir ac eiddo o Gronfa'r Cyngor at ddibenion adeiladu tai Cyngor newydd. Cofnodwyd y trafodion drwy Raglen Gyfalaf gymeradwy'r Cyfrif Refeniw Tai, a ariennir o Gronfa Gyfalaf wrth gefn y Cyfrif Refeniw Tai.
- Mae Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (CGDG) wedi'i ddangos yn gros yn segment Cost Gwasanaethau o'r Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant yn hytrach na'i ddangos yn net oddi ar Incwm y Dreth Gyngor yn segment Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol. Gan nad oes cyfeiriad penodol at y driniaeth gyfrifyddu briodol ar gyfer CGDG yng Nghod Ymarfer neu Ganllawiau Cyfrifyddu CIPFA, dibynnwyd ar IPSAS 23 – refeniw o Drafodion nad ydynt yn Gyfnewid (trethi a throsglwyddiadau). Mae'r safon hon yn berthnasol i gyrff y sector cyhoeddus a dywed y dylid penderfynu refeniw trethiant fel swm gros; ni ddylid ei leihau oherwydd treuliau y talwyd amdanynt drwy'r system drethi.
- Roedd Addysg drwy Weithio Rhanbarthol (ERW) yn gynghrair o chwe awdurdod lleol ar gyfer 2019-20, ond gostyngodd i gynghrair o bum awdurdod lleol ar gyfer 2020-21, gyda thri o'r awdurdodau lleol oedd yn weddill yn rhoi rhybudd y byddent yn gadael ERW ar ddiwedd 2020-21. Mae trafodaethau ar y gweill rhwng y chwe awdurdod lleol a Llywodraeth Cymru gyda golwg ar ôl troed addysg drwy weithio rhanbarthol yn y dyfodol. Cyngor Sir Penfro yw'r corff sy'n cyflogi staff ERW ac sy'n cynnal cyllid/cyfrifon ERW (tua £65 miliwn y flwyddyn), gan ddarparu gwasanaethau ariannol, archwiliad mewnol, TGCh, Adnoddau Dynol a chymorth caffael i ERW drwy gytundebau lefel gwasanaeth.

Mae'r prif feysydd peryglon i'w gweld yn y tabl canlynol:

Materion perthnasol i eitemau yn y casgliad cyfrifon cyfredol:		
Eitem	Perygl	Effaith Bosibl
Ymrwymadau Cytundebol	Meintoliad anghywir a sialens gyfreithiol	Tâl ychwanegol ar drethdalwyr yn y dyfodol
Darpariaethau	Meintoliad anghywir	Tâl ychwanegol ar drethdalwyr yn y dyfodol
Ysgolion yr 21ain Ganrif (Band A Band B)	Tybiaethau costau anghywir	Costau cytundebol uwch

	Cynnydd mewn cyfraddau llog uwchlaw cyfraddau LGBT	Taliad dyled uwch gan gostio mwy i drethdalwr
Asedau Di-gyfredol	Bywyd Defnyddiol Ansicrwydd Deunydd Prisio	Tâl dibrisiad anghywir Prisio Anghywir Asedau
Atebolrwydd Pensiwn	Tybiaethau actiwaraid yn anghywir	Mwy o gyfraniadau Cyflogwr yn y dyfodol / tâl ychwanegol i drethdalwr yn y dyfodol
Mesur Diwygio Lles	Tybiaethau anghywir	Cynyddiad mewn costau gwasanaeth gan gynnwys dyledion drwg
Newidiadau demograffig	Tybiaethau anghywir	Costau gwasanaeth a chytundebol uwch
Cymorth Grant	Colli grantiau Llywodraeth Cymru ac Ewrop	Darparu llai o wasanaeth
Llywodraethu	Penderfyniad heb ei wneud neu heb ei wneud mewn pryd	Gorwario / tanwario'r gyllideb a cholli cymorth grant
Trefniadau Cytundebol	Sefydliad mawr yn y sector preifat yn mynd mewn i Weinyddiaeth.	Oedi l ddarpariaeth gwasanaeth a chynyddol.
Gweddnewid / Cyflenwi Gwasanaethau'n Wahanol	Ffyrdd newydd o weithio heb ddod arbediadau ariannol a dybiwyd	Gorwario / tanwario'r gyllideb Trefniadau cyfrifyddu ar wahân
Materion a allai effeithio ar y cyfrifon yn y dyfodol:		
Eitem	Perygl	Effaith Bosibl
Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol	Heb ystyried y ddeddf wrth wneud penderfyniadau	Cost camau unioni
Dinas-ranbarth Bae Abertawe	Pwysau ychwanegol yn MTFP	Gofyniad cyllideb / gorwario
Ad-drefnu Ysgolion / Ysgolion yr 21ain Ganrif (Band B)	Methu darparu'r gwasanaeth o fewn cyllidebau presennol Tybiaethau costau anghywir	Gorwario cyllidebol Costau cytundebol uwch

Materion a allai effeithio ar y cyfrifon yn y dyfodol:		
Eitem	Perygl	Effaith Bosibl
Ad-drefnu rhenti tai	Tybiaethau cynllun busnes Anghywir Torri terfynau incwm CRT	Costio mwy i denantiaid yn y Dyfodol Ymyrraeth Llywodraeth Cymru
Brexit	Risg cyfradd gyfnewid. Risg o dariffau masnach.	Costau cynyddol i wasanaethau yn arwain at oedi wrth ddarparu gwasanaethau oherwydd prinder cyflenwad nwyddau a gwasanaethau
Trefniadau Cytundebol	Sefydliadau sector preifat mawr Ym mynd i ddwylo'r gweinyddwyr	Oedi i ddarpariaeth gwasanaeth a chostau cynyddol.
Cyllid Grant	Colli grantiau Llywodraeth Cymru ac Ewrop	Darparu llai o wasanaeth Costau cynyddol i wasanaethau
Covid-19 Effaith Covid-19	Ansefydlogrwydd ac ansicrwydd Economaidd Mae cyllid Llywodraeth Cymru Covid-19 yn annigonol Llai o arian gan Lywodraeth Cymru a chodiadau Treth y Cyngor	Costau cynyddol darparu gwasanaeth a cholli cynhyrchiad incwm Ddrwgdyledion ychwanegol yn ymwneudu a gwasanaethau a chasglu Treth Gyngor Gostyngiadau cynyddol mewn costau/effeithlonrwydd dros gwasanaethau'r cyngor, blaenoriaethu gwasanaeth er mwyn sicrhau cyllideb gytbwys
ERW	Nid yw'r Gwasanaeth Rhanbarthol yn parhau	Ni ddarperir digon o gefnogaeth i ysgweithredu cwrwclwm newydd a gweithredu argymhellion Estyn. Llif arian - Sir Benfro i gyllido unrhyw taliadau terfynu i ERW cyn cael ei adgan awdurdodau lleol eraill.
Pont Cleddau	Gohirio rhandaliadau blynyddol £3m, neu hawlio grant nol gan Llywodraeth Cymru	Llai o lif arian a bwloch cyllidebol

7.0 DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD – CYDRANNAU A MANYLION

Y datganiadau ariannol craidd, a baratowyd gan ddefnyddio Safonau Rhyngwladol Cyflwyno Adroddiadau Ariannol, (IFRS) yw'r canlynol:

- Y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr – sy'n dangos y gost gyfrifyddol yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol (sail IFRS) yn hytrach na'r gost a gyllidwyd mewn gwirionedd o drethiant. Caiff y cysoniad â'r sefyllfa drethiant, fel sy'n cael ei gynrychioli gan y gwir gyllid ar gael i'r Cyngor, ei ddangos yn y Dadansoddiad Gwariant a Chyllid.
- Y Datganiad Symudiad Cronfeydd – sy'n dangos y symudiad yn y gwahanol gronfeydd sydd gan yr awdurdod, wedi'u dadansoddi rhwng cronfeydd defnyddiadwy a chronfeydd annefnyddiadwy sy'n cael eu dal at ddibenion cyfrifyddu ariannol.
- Y Fantolen – sy'n dangos y sefyllfa ariannol ar 31 Mawrth o ran gwerth asedau a dyledion cydnabyddedig gan y Cyngor a'r cronfeydd sydd gan y Cyngor.
- Y Datganiad Llif Arian – sy'n crynhoi mewnlifoedd ac all-lifoedd arian a chywerthoedd arian parod gydag eraill yn deillio o drafodion cyllid a chyfalaf.

Nodiadau Esboniadol a Datganiadau Ariannol Atodol

Y rhain yw:

- Y Dadansoddiad Gwariant a Chyllid.
- Nodiadau ar y datganiadau ariannol craidd
- Cyfrifon eraill sy'n cael eu paratoi neu reoli gan y Cyngor.
- Datganiad Incwm a Gwariant y Cyfrif Cyllid Tai, Symudiad ar Ddatganiad y Cyfrif Cyllid Tai a nodiadau esboniadol sy'n crynhoi'r trafodion cysylltiedig â Thai'r Cyngor.

Cyfrifon Grŵp

Pan fo hynny'n briodol, rhaid paratoi cyfrifon grŵp i adlewyrchu cyfanswm cost darparu gwasanaethau trwy gynnwys gwariant, incwm ac asedau a rhwymedigaethau priodol cyrff "atodol" y mae gan y Cyngor fudd a dylanwad perthnasol ynddynt.

Ers 2014-15, ymgorfforwyd incwm a gwariant crynswth Pwll Dinbych-y-pysgod a'r gwerthoedd asedau sefydlog yn Natganiad Cyfrifon y Cyngor yn unol â'r newidiadau i'r Cod.

Mae rhagor o fanylion am drefniadau'r Cyngor ar y cyd yn cael eu cyflwyno yn nodiadau 10.7.4.4.

7.1 DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLID

Dengys y datganiad hwn y cysoniad rhwng sut gaiff gwariant blynyddol ei ddefnyddio a'i gyllido o adnoddau (grantiau'r llywodraeth, rhenti, treth y cyngor a threthi busnes) gan awdurdodau lleol fel yr hysbyswyd i'r rheolwyr mewn cymhariaeth â'r adnoddau hynny a ddefnyddiwyd neu a enillwyd gan awdurdodau, yn unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol (sail IFRS). Mae hefyd yn dangos sut gaiff y gwariant hwn ei neilltuo at ddibenion penderfynu rhwng gwasanaethau'r Cyngor. Caiff incwm a gwariant a gyfrifwyd dan arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol eu cyflwyno'n llawnach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2018-19				2019-20		
Gwariant Clir Taladwy i'r Gronfa Gyffredinol a Gweddill HRA £'000	Addasiadau rhwng y Sail Gyllido a Chyfrifyddu (Nodyn 9.1) £'000	Gwariant Clir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr £'000		Gwariant Clir Taladwy i'r Gronfa Gyffredinol a Gweddill HRA £'000	Addasiadau rhwng y Sail Gyllido a Chyfrifyddu (Nodyn 9.1) £'000	Gwariant Clir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr £'000
89,179	5,384	94,563	Gwasanaethau Addysg	89,722	25,213	114,935
13,308	899	14,207	Gwasanaethau Plant	13,584	1,269	14,853
51,697	2,098	53,795	Gwasanaethau Oedolion	53,989	1,880	55,869
1,037	337	1,374	Gwasanaethau Tai***	861	446	1,307
-	1,212	1,212	Tai'r Cyngor	-	922	922
8,316	6,158	14,474	Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant	7,895	5,696	13,591
6,193	2,787	8,980	Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	5,823	3,585	9,408
1,918	626	2,544	Gwasanaethau Cynllunio	1,668	1,795	3,463
13,025	1,573	14,598	Gwasanaethau Amgylcheddol	13,603	1,802	15,405
5,605	12,673	18,278	Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill	8,836	5,887	14,723
8,528	-	8,528	Cynllun Lleihau Treth Cyngor	9,120	-	9,120
334	8	342	Gwasanaethau Llys	317	9	326
-	-	-	Eiddo gwag tymor hir*	134	(134)	-
930	(908)	22	Cynllun Tai Fforddiadwy*	1,015	(991)	24
930	(781)	149	Cyfraniadau I'r Gymuned*	1,016	(710)	306
201,000	32,066	233,066	Costau Clir Gwasanaethau (gan gynnwys HRA) / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol	207,583	46,669	254,252
7,332	14,468	21,800	Gwariant Gweithredu Arall	7,536	15,896	23,432
9,609	4,356	13,965	Cyllido a Buddsoddiad Incwm a Gwariant	10,045	4,558	14,603
(217,941)	(40,544)	(258,485)	Incwm trethiant a grantiau amhenodol	(225,164)	(33,667)	(258,831)
-	10,346	10,346	Gwarged neu Ddiffyg	-	33,456	33,456

* Mae Premiwm Treth Gyngor Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag Hirdymor yn cael eu dangos ar wahân yn y Cyfrifon Rheoli ond wedi eu cyfuno yn nhablau'r Datganiad o Gyfrifon.

	2018-19	2019-20
	Gwariant Clir £'000	Gwariant Clir £'000
Cronfa Gyffredinol Agoriadol a Gweddill HRA	(7,752)	(7,752)
llai / ynghyd â Gwarged neu (Ddiffyg) yn y Gronfa Gyffredinol a Gweddill HRA yn y flwyddyn	-	-
Cronfa Gyffredinol Derfynol a Gweddill HRA ar 31 Mawrth**	(7,752)	(7,752)

**Ar gyfer rhaniad o'r cydbwysedd hwn rhwng y Gronfa Gyffredinol a'r HRA gweler nodyn 7.3 Symudiad yn y Datganiad Cronfeydd Wrth Gefn

7.2 DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

Dengys y datganiad hwn y gost economaidd o ddarparu gwasanaethau yn y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol, yn hytrach na'r swm i'w gyllido o drethiant. Bydd awdurdodau'n codi trethi yn unol â rheoliadau; gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifyddol. Caiff y sefyllfa drethiant ei dangos yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd isod.

Mae modd crynhoi'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel a ganlyn:

7.2.1 Gwarged / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol

Sy'n dadansoddi yn ôl grwpiau gwasanaethau, yr incwm a gwariant arferol ar eitemau fel talu cyflogaion, costau cynnal gwasanaethau, taliadau cyfalaf, grantiau penodol i wasanaeth, rhenti, ffioedd a thaliadau.

Yn unol â gofynion y Cod, mae incwm a gwariant gweithredu gwasanaethau'n cynnwys y canlynol. Nid yw'r rhain yn ffurfio rhan o'r amcangyfrifon at ddibenion codi treth, heb beri unrhyw gost glir uniongyrchol i'r trethdalwr yn y flwyddyn, ond sy'n ofynnol i fesur cost economaidd sylfaenol gwasanaethau yn unrhyw flwyddyn:

- derbyniadau dan 10k yn deillio o werthu asedau. Caiff swm o £19k ei gynnwys yn incwm Craidd Corfforaethol a Democrataidd a neilltuwyd i Gronfa Derbyniadau Cyfalaf yn unol â pholisïau cyfrifyddu
- miscellaneous receipts not related to disposal of assets. Caiff swm o £19k ei gynnwys yn incwm Craidd Corfforaethol a Democrataidd a neilltuwyd i Gronfa Derbyniadau Cyfalaf yn unol â pholisïau cyfrifyddu
- caiff y costau "tybiannol" canlynol eu cynnwys hefyd sy'n cael eu "gwyrddroi allan" yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd:
 - gwariant cyllidol a gyllidwyd o gyfalaf trwy statud a grantiau
 - costau dibrisiad ac amhariad asedau sefydlog
 - costau pensiynau gwasanaeth presennol
 - buddiannau cyflogaion cronedig

7.2.2 Gwariant Gweithredu Arall ac Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi

Sy'n ychwanegu'r canlynol at y Gwarged / Diffyg mewn Gweithrediadau Parhaol:

- archebiannau ac ardollau
- gweithgareddau asiantaeth
- llog a dderbyniwyd ar fuddsoddiadau allanol a llog a dalwyd ar fenthyciadau allanol
- cost gostwng premiymau a gostyngiadau cysylltiedig ag ad-drefnu'r portffolio benthyciadau

Yn ogystal, mae'r Cod yn gofyn bod y costau canlynol, nad oes cyllideb ar eu cyfer naill ai am eu bod yn dybiannol neu nad ydynt yn peri unrhyw gost glir uniongyrchol i'r trethdalwr yn y flwyddyn, yn cael eu hychwanegu hefyd:

- cost glir llogau pensiynau
- enillion neu golledion ar wared asedau a chostau gwerthiannau.

7.2.3 Trethiant a Grantiau Amhenodol

Sy'n dangos yr incwm a ddaw o drethiant cyffredinol ar ffurf cymorth cyllid ac incwm grantiau amhenodol eraill, trethi annomestig cenedlaethol a threth y cyngor. Caiff grant cyfalaf cyffredinol a chyfraniadau at ddibenion cyfalafol eu cydnabod fel incwm cyllidol dan y Cod.

7.2.4 Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall

Sy'n dangos y gwarged neu ddiffyg yn deillio ailbrisio asedau sefydlog ac ariannol ac ailfesur asedau a rhwymedigaethau pensiynau.

DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR	Nodyn	2018-19			2019-20		
		Cyfanswm Cost Crynswth £000	Incwm £000	Cyfanswm Cost / Gwariant Clir £000	Cyfanswm Cost Crynswth £000	Incwm £000	Cyfanswm Cost / Gwariant Clir £000
Gwasanaethau Addysg		119,164	(24,601)	94,563	141,116	(26,181)	114,935
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Plant		18,690	(4,483)	14,207	20,124	(5,271)	14,853
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Oedolion		77,053	(23,258)	53,795	83,271	(27,402)	55,869
Gwasanaethau Tai		38,456	(37,082)	1,374	34,397	(33,090)	1,307
Tai'r Cyngor		25,538	(24,326)	1,212	26,048	(25,126)	922
Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant		26,179	(11,705)	14,474	26,187	(12,596)	13,591
Gwasanaethau Diwylliannol a Chysylltiedig		14,338	(5,358)	8,980	14,962	(5,554)	9,408
Gwasanaethau Cynllunio		7,989	(5,445)	2,544	8,249	(4,786)	3,463
Gwasanaethau Amgylcheddol		20,622	(6,024)	14,598	22,234	(6,829)	15,405
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd		21,170	(2,892)	18,278	19,062	(4,339)	14,723
Cynllun Lleihau Treth Cyngor		8,528	-	8,528	9,120	-	9,120
Gwasanaethau Llys		376	(34)	342	400	(74)	326
Y Dreth Gyngor Cartref		171	-	171	330	-	330
(Gwarged) / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol Gwariant Gweithredu Arall		378,274	(145,208)	233,066	405,500	(151,248)	254,252
Archebiannau ac Ardollau	10.2			21,856			23,521
Enillion a Chollledion o Wared Asedau Anghyfredol				(56)			(89)
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi							
Llog Taladwy				10,936			10,984
Llog ac Incwm o Fuddsoddiad				(325)			(554)
Llog Pensiynau Clir	10.4.1			3,354			4,173
Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol							
Grant Cynnal Cyllid (gan gynnwys Grant Arbennig)	10.1.1			(121,740)			(121,872)
Cyfran Cronfa NNDR				(40,034)			(40,576)
Trethdalwyr Lleol	10.1.3			(68,328)			(75,952)
Treth Cyngor Premiwm Ail Gartrefi				(2,363)			(2,580)
Eiddo Gwag Tymor Hir							(170)
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf Cyffredinol	10.1.5			(26,020)			(17,681)
(Gwarged) neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau				10,346			33,456
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall							
(Gwarged) / Diffyg ar ailbrizio asedau anghyfredol	12.13.2			(2,865)			(1,028)
Ailfesur Rhwymedigaethau ac Asedau Pensiynau	12.13.6			17,459			51,571
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall				14,594			50,543
CYFANSWM INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR				24,940			83,999

7.2.5 Eitemau Eithriadol

Nid oedd unrhyw eitemau incwm neu wariant eithriadol yn 2019-20.

7.3 DATGANIAD SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD

Dengys y Datganiad hwn y symudiad yng ngwahanol gronfeydd y Cyngor yn ystod y flwyddyn, wedi'u dadansoddi rhwng cronfeydd defnyddiadwy (y rhai y mae modd eu defnyddio i dalu am wariant neu leihau trethiant lleol) a chronfeydd andefnyddiadwy eraill. Mae'r cronfeydd andefnyddiadwy'n cynnwys cronfeydd sy'n dal enillion heb eu sylweddau a cholledion sydd ond yn cael eu sylweddau pan gaiff asedau eu gwerthu a chronfeydd sy'n dal gwahaniaethau cyfrifyddu sydd eu hangen i gysoni'r gwahaniaethau rhwng cyflwyno adroddiadau ar sail gyfrifyddu IFRS a'r sail gyllido statudol.

Mae'r (Gwarged) / Diffyg ar ddarparu gwasanaethau'n adlewyrchu cost economaidd darparu gwasanaethau'r Cyngor, gyda rhagor o fanylion ohonynt yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar y dudalen ganlynol. Mae hyn yn wahanol i'r "sefyllfa drethiant" (symiau sy'n cael eu penderfynu wrth bennu treth y cyngor a rhenti tai) a godir ar Weddill y Gronfa Gyffredinol a'r Cyfrif Cyllid Tai sy'n cael ei ddangos gan y Cynnydd / Gostyngiad Clir cyn llinell y rosglwyddiadau i Gronfeydd a Glustnodwyd.

Gwirioneddol 2019-20	Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol £000	Adnoddau'r Gronfa Gyffredinol a Glustnodwyd £000	Gweddill Gweithredo l HRA £000	Adnoddau HRA a Glustnodwyd £000	Adnoddau Derbyniada u Cyfalaf a Grantiau £000	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy £000	Cronfeydd Andefnyddiad wy £000	Cyfanswm Cronfeydd £000
Gweddill ar 1 Ebrill 2019	(7,000)	(39,435)	(752)	(4,460)	(10,896)	(62,543)	(320,450)	(382,993)
Addasiadau i'r Swm Agoriadol yn y Flwyddyn *	-	-	-	-	-	-	(107)	(107)
Ailddatganiad o'r Gweddill	(7,000)	(39,435)	(752)	(4,460)	(10,896)	(62,543)	(320,557)	(383,100)
(Gwarged) / Diffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau	33,663	-	(207)	-	-	33,456	-	33,456
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	-	-	-	-	-	-	50,543	50,543
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gwelwch 7.2.4)	33,663	-	(207)	-	-	33,456	50,543	83,999
Addasiadau Rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Gyllido Dan Reoliad (gwelwch 11.1)	(32,773)	-	(1,265)	-	(1,088)	(35,126)	35,126	-
(Cynnydd) a Gostyngiad Clir cyn Trosglwyddo (i) / o Gronfeydd	890	-	(1,472)	-	(1,088)	(1,670)	85,669	83,999
Trosglwyddiadau (i) / o Gronfeydd	(890)	689	1,472	(1,137)	-	134	(134)	-
(Cynnydd) / Gostyngiad yn y Flwyddyn	-	689	-	(1,137)	(1,088)	(1,536)	85,535	83,999
Gweddill ar 31 Mawrth 2020 (gwelwch 11.2.1 & 11.2.2)	(7,000)	(38,746)	(752)	(5,597)	(11,984)	(64,079)	(235,022)	(299,101)

* Ailddatganiad addasiad cydbwysedd agoriadol FIAA parthed SALIX

Gwirioneddol 2018-19	Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol	Adnoddau'r Gronfa Gyffredinol a Glustnodwyd	Gweddill Gweithredo l HRA	Adnoddau HRA a Glustnodwy d	Adnoddau Derbyniada u Cyfalaf a Grantiau	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy	Cronfeydd Annefnyddiad wy	Cyfanswm Cronfeydd
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gweddill ar 1 Ebrill 2018	(7,000)	(40,519)	(752)	(8,794)	(4,887)	(61,952)	(345,828)	(407,780)
Addasiadau i'r Swm Agoriadol yn y Flwyddyn *	-	-	-	-	-	-	48	48
Ailddatganiad o'r Gweddill	(7,000)	(40,519)	(752)	(8,794)	(4,887)	(61,952)	(345,780)	(407,732)
(Gwarged) / Diffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau	9,507	-	839	-	-	10,346	-	10,346
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	-	-	-	-	-	-	14,594	14,594
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gwelwch 7.2.4)	9,507	-	839	-	-	10,346	14,594	24,940
Addasiadau Rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Gyllido Dan Reoliad (gwelwch 11.1)	(8,316)	-	3,218	-	(6,009)	(11,107)	10,907	(200)
(Cynnydd) a Gostyngiad Clir cyn Trosglwyddo (i) / o Gronfeydd	1,191	-	4,057	-	(6,009)	(761)	25,501	24,740
Trosglwyddiadau (i) / o Gronfeydd	(1,191)	1,084	(4,057)	4,334	-	170	(170)	-
(Cynnydd) / Gostyngiad yn y Flwyddyn	-	1,084	-	4,334	(6,009)	(591)	25,330	24,739
Gweddill ar 31 Mawrth 2019 (gwelwch 11.2.1 & 11.2.2)	(7,000)	(39,435)	(752)	(4,460)	(10,896)	(62,543)	(320,450)	(382,993)

*Ailddatganwch gweler tabl 12.13.1 CAA ar gyfer Addasiadau Blynnyddoedd Blaenorol

Dengys y Datganiad hwn gwerth asedau a rhwymedigaethau cydnabyddedig y Cyngor ar ddyddiad y Fantolen. Mae'r asedau clir (asedau llai rhwymedigaethau) yn cyfateb i'r canlynol:

- Cronfeydd defnyddiadwy sy'n cynnwys y gweddillion gweithredol a chronfeydd a glustnodwyd.
- Cronfeydd andefnyddiadwy sy'n cynnwys cronfeydd yn dal enillion a cholledion heb eu sylwedd, lle byddai symiau'n dod ar gael i ddarparu gwasanaethau ond os caiff asedau eu gwerthu; a chronfeydd yn hwyluso'r addasiadau gofynnol rhwng y sail gyfrifyddu sy'n cael ei defnyddio wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon a'r sail gyllido statudol dan reoliad sy'n cael ei defnyddio i bennu treth y cyngor a rhenti tai.

Y FANTOLEN FEL YR OEDD AR 31 MAWRTH	Nodyn	2018-19		2019-20	
		£000	£000	£000	£000
ASEDAU ANGHYFREDOL:					
Eiddo, Cyfarpar ac Offer	12				
Eiddo Tai'r Cyngor	12.1.1.3	200,739		198,109	
Tir ac Adeiladau Eraill	12.1.1.3	397,048		376,417	
Isadeiledd	12.1.1.3	119,707		121,500	
Cerbydau / Cyfarpar / Offer	12.1.1.3	10,621		14,929	
Asedau Treftadaeth	12.1.1.6	531		528	
Asedau Cymunedol	12.1.1.3	579		578	
Asedau'n Cael eu Hadeiladu	12.1.1.3	269		5,713	
Asedau Dros Ben		2,259		2,750	
Asedau Sefydlog			731,753		720,524
Asedau Anniriaethol	12.1.3		320		214
Dyledwyr Hirdymor	12.6.1		4,243		4,852
CYFANSWM ASEDAU HIRDYMOR			736,316		725,590
ASEDAU CYFREDOL:					
Buddsoddiadau Byrdymor	12.5	43,647		39,238	
Rhestr Eiddo a Gwaith ar y Gweill	12.4	1,268		1,518	
Dyledwyr Byrdymor a Rhagdaliadau*	12.6.1	30,468		39,932	
Arian a Chywerthoedd Arian	12.7	6,735		457	
Asedau Mewn Llaw i'w Gwerthu	12.8	338		-	
Cyfanswm Asedau Cyfredol			82,456		81,145
CYFANSWM ASEDAU			818,772		806,735
RHWYMEDIGAETHAU CYFREDOL:					
Benthyca Byrdymor Arall	12.6.2	(4,460)		(9,686)	
Credydwyr Byrdymor	12.6.2	(28,986)		(23,325)	
Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	12.6.2	(1,143)		(895)	
Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	12.6.2	(9,542)		(7,900)	
Darpariaethau	12.9.1	(1,748)		(1,984)	
Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol			(45,879)		(43,790)
CYFANSWM ASEDAU LLAI DYLEDION CYFREDOL			772,893		762,945
Benthyca Hirdymor	12.10.1	(203,545)		(205,012)	
Rhwymedigaethau Gohiriedig	12.11	(8,401)		(7,594)	
Rhwymedigaeth Glir y Gronfa Bensiynau	12.13.7	(177,954)		(251,238)	
CYFANSWM RHWYMEDIGAETHAU HIRDYMOR			(389,900)		(463,844)
ASEDAU CLIR			382,993		299,101
Cronfeydd Defnyddiadwy					
- Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol	11.2.1		(7,000)		(7,000)
- Gweddill Gweithredol HRA	11.2.1		(752)		(752)
- Cronfeydd a Glustnodwyd a Derbyniadau Cyfalaf	11.2.1 & 11.2.2		(54,791)		(56,327)
Cronfeydd Andefnyddiadwy	12.13		(320,450)		(235,022)
CYFANSWM CRONFEYDD			(382,993)		(299,101)

*Ailddatganwyd – cymerwyd Balansau Arian Parod ERW ar ddiwedd 31 Mawrth 2019 i ystyriaeth

7.5 DATGANIAD LLIF ARIAN

Dengys y Datganiad Llif Arian y newidiadau mewn arian parod a chywerthoedd arian parod yn ystod cyfnod yr adroddiad, gan ddangos sut mae'r Cyngor yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod a chywerthoedd arian parod trwy ddosbarthu llifau arian yn weithgareddau gweithredu, buddsoddi a chyllido.

Mae maint y llifau arian clir sy'n deillio o weithgareddau gweithredu clir yn ddangosydd allweddol o'r graddau y caiff gweithrediadau eu cyllido drwy drethiant ac incwm grant neu drwy dderbynwyr gwasanaethau a ddarparwyd gan yr Awdurdod.

Mae gweithgareddau buddsoddi'n cynrychioli i ba raddau y deilliodd llifau arian o adnoddau y bwriadwyd iddynt gyfrannu at gyflenwi gwasanaethau'r Cyngor yn y dyfodol.

Mae llifau arian sy'n deillio o weithgareddau cyllido'n ddefnyddiol ar gyfer rhagweld hawliadau ar lifau arian y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf i'r Cyngor.

Mae'r nodiadau ar y Llif Arian isod:

Symudiad Gweddillion Arian Parod	Fel yr oedd ar 31 Mawrth		Symudiad yn y Flwyddyn £000
	2019 * £000	2020 £000	
Arian yn y Banc / (Dyledus)	-	-	-
Cywerth Arian Parod	7,447	2,420	(5,027)
Arian yn y Banc / Mewn Llaw	(712)	(1,963)	(1,251)
	6,735	457	(6,278)

*Ailddatganwyd – cymerwyd Balansau Arian Parod ERW ar ddiwedd 31 Mawrth 2019 i ystyriaeth

Mae'r llifau arian ar gyfer gweithgareddau gweithredu'n cynnwys yr eitemau canlynol:	2018-19 £000	2019-20 £000
Llog a Dalwyd	10,922	12,135
Llog a Dderbyniwyd	(343)	(534)

DATGANIAD LLIF ARIAN	2018-19		2019-20	
	£000	£000	£000	£000
Cysoni Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr â Llif Arian Cyllid Clir				
(Gwarged) / Diffyg Clir ar ddarparu gwasanaethau		10,346		33,456
Addasiadau i'r gwarged neu ddiffyg clir ar ddarparu gwasanaethau am symudiadau heblaw arian				
Dibrsiad	(19,408)		(21,254)	
Amhariad a phrsiadau gostyngol	(8,603)		(24,797)	
Addasiadau i'r gronfa bensiw	(23,698)		(21,713)	
Addasiadau eraill i offerynnau ariannol heblaw arian	(31)		(13)	
Cyfraniadau at ddarpariaethau	(308)		(236)	
Swm cario o asedau anghyfredol a werthwyd	(7,200)		(3,519)	
Symudiad arall heblaw arian	-		-	
Symudiadau mewn dyledwyr cyllid, credydwyr, stociau ac ati	(7,485)		13,589	
		(66,733)		(57,943)
Addasiad ar gyfer eitemau sydd yn y gwarged neu ddiffyg clir ar ddarparu gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi a chyllido				
Derbyniadau o werthu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	7,331		3,684	
Grantiau Cyfalaf	26,020		17,681	
Premiwm a dalwyd ar adbrynu dyled	-	33,351	-	21,365
Llif Arian Clir o Weithgareddau Gweithredu	-	(23,036)	-	(3,122)
GWEITHGAREDDAU BUDDSODDI				
Prynu eiddo, cyfarpar ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	48,634		38,857	
Prynu buddsoddiadau byrdymor a hirdymor	371,601		368,308	
Taliadau eraill am weithgareddau buddsoddi	-		-	
Derbyniadau o werthu eiddo, cyfarpar ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	(7,331)		(3,684)	
Derbyniadau o fuddsoddiadau byrdymor a hirdymor	(360,720)		(372,725)	
Grantiau cyfalaf a dderbyniwyd	(27,805)		(13,706)	
Derbyniadau arian cyfalaf arall	-		-	
Llif Arian Clir o Weithgareddau Buddsoddi	-	24,379	-	17,050
GWEITHGAREDDAU CYLLIDO				
Derbyniadau arian o fenthycy byrdymor a hirdymor	(6,000)		(10,000)	
Derbyniadau eraill o weithgareddau cyllido	-		-	
Taliadau arian parod ar gyfer lleihau'r rhwymedigaethau dyledus cysylltiedig â phrydlesi cyllidol a chontractau PFI ar y Fantolen	280		301	
Ad-daliadau benthyca byrdymor a hirdymor	1,699		2,049	
Taliadau eraill am geithgareddau cyllido	-		-	
Llif arian clir o weithgareddau cyllido		(4,021)	-	(7,650)
(CYNNYDD) / GOSTYNGIAD CLIR MEWN ARIAN PAROD A CHYWERTHOEDD ARIAN PAROD		(2,678)		6,278
Arian parod a chywertoedd arian parod ar ddechrau'r cyfnod hysbusu	4,057		6,735	
Arian parod a chywertoedd arian parod ar ddiwedd y cyfnod hysbysu	6,735		457	
CYNNYDD / (GOSTYNGIAD) MEWN ARIAN PAROD A CHYWERTHOEDD ARIAN PAROD		2,678		(6,278)

*Ailddatganwyd - cymerwyd Balansau Arian Parod ERW ar ddiwedd 31 Mawrth 2019 i ystyriaeth

8.0 POLISIÂU CYFRIFYDDU

Adolygwyd y polisiâu cyfrifyddu sy'n cael eu defnyddio i baratoi'r Datganiadau Cyfrifyddu Craidd a'r Nodiadau Esboniadol a Datganiadau Ariannol Atodol sy'n dilyn trwy ddefnyddio Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol 2018-19.

8.1 EGWYDDORION CYFFREDINOL

Amcan y polisiâu cyfrifyddu a fabwysiadwyd fydd sicrhau bod y Datganiad Cyfrifon yn rhoi darlun "cywir a theg" o sefyllfa ariannol y Cyngor.

Bydd y cyfrifon yn cael eu paratoi'n unol â'r Cod Ymarfer diweddaraf ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol, a gyhoeddwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA), (y Cod) a chadw at y Safonau ac Arferion Cyflwyno Adroddiadau Ariannol perthnasol, os na fydd yn dweud yn wahanol.

Bydd ffigurau'n cael eu cynnwys yn y Datganiadau Ariannol gan ddefnyddio'r confensiwn costau a bennwyd yn y safon gyfrifyddu briodol.

Bydd y polisiâu cyfrifyddu'n cael eu hadolygu yn ôl y gofyn o rai'r flwyddyn flaenorol i adlewyrchu newidiadau yng ngofyniad cyflwyno adroddiadau gydag unrhyw newidiadau o'r fath yn cael eu datgelu.

8.2 INCWM A GWARIANT

8.2.1 Costau a Buddiannau Cyflogaion

Bydd cyflogau'n cael eu codi ar gyfer y cyfnodau y maent yn berthnasol iddynt ac, os bydd angen, bydd amcangyfrifon o groniadau'n cael eu gwneud gan ddefnyddio cyfnodau cyflog blaenorol fel sail. Bydd addasiad yn cael ei wneud yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i gyfrif hawl absenoldeb cronedig.

8.2.2 Cyflenwadau a Gwasanaethau ac ati

Mae'r Cyngor yn gweithredu trefn o groniadau a thaliadau cyfnewidiedig. Bydd credydwyd yn cael eu cronni erbyn diwedd cyfnod penodedig o'r flwyddyn ddilynol a thrwy gynnwys amcangyfrifon ar gyfer eitemau arwyddocaol sy'n dal heb eu talu bryd hynny ar sail dyfynbrisiau neu gostau'r gorffennol. Mae eithriad i'r egwyddor hon yn berthnasol i drydan a thaliadau cyfnodol tebyg sy'n cael eu codi ar ddyddiad darlleniad mesurydd yn hytrach na chael eu dosrannu rhwng blynyddoedd ariannol. Bydd y polisi hwn yn cael ei gymhwyso'n gyson bob blwyddyn ac, felly, nid yw'n cael effaith sylweddol ar gyfrifon unrhyw flwyddyn.

8.2.3 Gwasanaethau Cymorth

Yn gyffredinol bydd y seiliau canlynol yn cael eu defnyddio i godi ar gyfrifon cyllid gwasanaethau:

- Bydd costau gwasanaethau cymorth yn cael eu codi ar wasanaethau ar sail amcangyfrif o'r amser a dreuliwyd neu'r sail fwyaf priodol.
- Bydd costau cysylltiedig â swyddfeydd yn cael eu dyrannu ar sail meddiannu.
- Bydd costau eraill yn cael eu dyrannu ar sail gwariant cyfredol crynswth os nad oes unrhyw sail fwy gwrthrychol ar gael.
- Bydd y dyraniad costau i wasanaethau'n cael ei adolygu'n unig pan fu ad-drefnu sylweddol ar ddarparu gwasanaethau.

8.2.4 Archebiannau ac Ardollau

Bydd holl archebiannau ac ardollau'n ffurfio rhan o Warged / Diffyg y Cyngor ar ddarparu Gwasanaethau ac yn cael eu hysbysu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

8.2.5 Incwm

Bydd holl incwm sy'n ddyledus i'r Cyngor yn cael ei gyfrif amdano ar y dyddiad penodedig a'i gydnabod yn ôl gwerth teg. Bydd incwm Treth y Cyngor yn cael ei ddwyn i gyfrif ar sail cofnodion yn y Rhestr Brisio.

Cyfran yr Awdurdod o Gronfa Trethi Annomestig Cenedlaethol (NNDR) sy'n cael ei hysbysu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yw'r hyn sy'n cael ei hysbysu gan Lywodraeth Cymru. Ni fydd NNDR sy'n cael ei gasglu ar ran Llywodraeth Cymru'n ffurfio rhan o incwm y Cyngor a dyledwyr a chredydwyr cysylltiedig ar y Fantolen. Caiff holl gofnodion cysylltiedig eu cyfuno i gyfrif cronfa NNDR.

8.2.6 Llog Taladwy

Bydd llog ar fenthycia'n cael ei gronni a chyfrif amdano yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn briodol pan fo'r effaith economaidd yn cael ei hadlewyrchu yn y cyfrifon heblaw i'r graddau y mae'n cael ei gyfalafu dan bolisi cyfrifyddu 8.16.

Bydd unrhyw addasiad cyfradd log effeithiol sy'n cael ei wneud o ran benthyciadau'r farchnad (gwelwch bolisi cyfrifyddu 8.10.2) yn cael ei godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor, bydd yn cael ei wyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol

8.2.7 Llog Derbyniadwy

Bydd yr egwyddorion canlynol yn berthnasol i log derbyniadwy:

Bydd llog a dderbyniwyd ar arian dros ben a fuddsoddwyd yn allanol yn cael ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ac oddi yno bydd arian yn cael ei neilltuo i'r canolynol:

- Y Cyfrif Cyllid Tai yn unol â'r gyfradd a bennwyd yn y rheoliadau
- Gweddillion Cronfa Ddirprwyedig Ysgolion yn unol â Chynllun y Cyngor ar gyfer Rheoli Ysgolion yn Leol
- Adnoddau wrth gefn a glustnodwyd os yw'n cael ei dybio'n briodol.

8.2.8 Dyledwyr Cyffredinol

Bydd dyledwyr yn cael eu cydnabod ar y Fantolen a'u mesur yn ôl gwerth teg y swm derbyniadwy pan fo derbyniadau wedi cael eu cydnabod. Ym mwyafrif yr achosion, gwerth teg fydd y gwerth ariannol ond, yn achos dyledwyr hirdymor, bydd y gwerth yn cael ei ddisgowntio yn ôl y gyfradd briodol i adlewyrchu gwerth teg. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, heb fod yn gost briodol ar Cronfa'r Cyngor, bydd yn cael ei wyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

Lle mae refeniw wedi'i gydnabod ond nad yw arian wedi'i dderbyn, cofnodir dyledwr am y swm perthnasol yn y Fantolen. Lle na ellir setlo dyledion, ysgrifennir cydbwysedd dyledwyr a chodir tâl am refeniw ar gyfer yr incwm na allai gael ei gasglu.

Ni fydd incwm grant y cytunwyd arno mewn egwyddor yn cael ei gronni nes bod derbynny y grant wedi'i gymeradwyo.

8.2.9 Credydwyr Cyffredinol

Bydd credydwyr yn cael eu cydnabod ar y Fantolen a'u mesur yn ôl gwerth teg y swm taladwy pan gafodd nwyddau eu cyflenwi neu wasanaethau eu rhoi. Ym mwyafrif yr achosion, gwerth teg fydd y gwerth ariannol ond, yn achos credydwyr hirdymor, bydd y gwerth yn cael ei ddisgowntio yn ôl y

gyfradd briodol i adlewyrchu gwerth teg. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor, bydd yn cael ei wyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

8.3 GWEITHREDIADAU CAFFAELEDIG A DARFODEDIG

Bydd incwm a gwariant mewn cysylltiad â gweithrediadau caffaeledig a darfodedig perthnasol yn cael eu dangos ar wahân ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Bydd unrhyw rwymedigaethau'n cael eu henwi mewn nodiadau ar y Fantolen.

8.4 ARIAN PAROD A CHYWERTHOEDD ARIAN PAROD

Yn cael eu cynrychioli gan gronfeydd sy'n cael eu dal ar gyfer ymrwymïadau arian parod byrdymor yn hytrach na'u buddsoddi at ddibenion eraill, ac sy'n hawdd eu newid i symiau hysbys o arian parod. Bydd faint o arian parod a chywertoedd arian parod sy'n cael eu diffinio felly'n cael eu pennu trwy gyfeirio at y rhagolygon llif arian dyddiol.

8.5 BUSNES HYFYW, EITHRIADOL, EITEMAU ANGHYFFREDIN, ADDASIADAU'R FLWYDDYN CYNT

Bydd y Datganiadau Ariannol yn cael eu paratoi ar sail busnes hyfyw oni bai fod bwriad gan y llywodraeth na fydd y gwasanaethau'n cael eu darparu mwyach.

Eitemau anghyffredin - Ni fydd unrhyw eitemau incwm neu wariant yn cael eu trin fel anghyffredin. Felly, bydd holl eitemau'n cael lle ar un o linellau penodedig y Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau neu'r Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

Eitemau eithriadol – pan fo eitemau incwm a gwariant yn berthnasol, bydd eu natur a'u maint yn cael ei ddatgelu ar wahân, naill ai ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr neu yn y nodiadau ar y cyfrifon.

Oni bai y cymeradwywyd fel arall gan y Cod, bydd addasiadau cyfnod blaenorol perthnasol yn peri aildatgan ffigurau'r flwyddyn cynt a datgelu'r effaith.

8.6 DIGWYDDIADAU AR ÔL CYFNOD YR ADRODDIAD

Os yw'n berthnasol ar ddyddiad y Fantolen, bydd digwyddiadau perthnasol ar ôl diwedd cyfnod yr adroddiad yn newid y Datganiad Cyfrifon. Bydd digwyddiadau eraill yn cael eu datgelu gydag amcangyfrif o'r effaith ariannol debygol. O'i newid ar ôl ei gyhoeddi cyn cwblhau archwiliad, bydd y swyddog ariannol cyfrifol yn ailardystio bod y Datganiad Cyfrifon diwygiedig yn disodli'r un a gyhoeddwyd o'r blaen. Bydd perthnasedd yn cael ei ddiffinio fel y swm a amcangyfrifwyd gan Archwilio Cymru yn unrhyw flwyddyn, sef 1% o wariant crynswth ac eitemau sy'n cael eu hystyried o natur sensitif.

8.7 COSTAU AR GYLLID AM ASED AU ANGHYFREDOL

8.7.1 Enillion wrth Ailbrisio

At ddibenion cyfrifo enillion a cholledion, y gost hanesyddol fydd gwerth presennol asedau unigol ar 31ain Mawrth 2007. Ym mwyafrif yr achosion bydd enillion wrth ailbrisio'n cael eu credydu i'r Gronfa Ailbrisio heblaw pan fo amhariad blaenorol wedi cael ei godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Dan yr amgylchiadau hyn bydd y cynnydd yn cael ei gredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'i gymhwyso i weddill y golled gysylltiedig a gofnodwyd yn y Cyfrif Addasu Cyfalaf. Bydd unrhyw gynnydd sy'n weddill heb ei gymhwyso'n cael ei gredu i'r Gronfa Ailbrisio.

8.7.2 Colledion Ailbrisio ac Amhariad

Caiff asedau eu hasesu bob blwyddyn am arwyddion o amhariad ac, os oes arwyddion a'r gwahaniaeth mewn gwerth cario'n berthnasol, caiff colled amhariad ei chydabod (yn unol â'r paragraff isod).

Caiff colledion sy'n deillio o ailbrisiadau ac amhariadau nad oes modd eu llyncu gan enillion ailbrisio cronedig eu codi ar wasanaethau. Heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor bydd hyn yn cael ei wyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

8.7.3 Dibrisiad

Ac eithrio Eiddo Buddsoddi ac Asedau Treftadaeth sydd â bywydau amhenodol, ac Asedau'n Cael eu Hadeiladu nad ydynt mewn defnydd gweithredol, bydd dibrisiad ar holl asedau anghyfredol gyda bywyd defnyddiol cyfyngedig a, phan fo hynny'n berthnasol, bydd cydrannau ar wahân o'r ased yn cael eu nodi at ddibenion dibrisiad.

Bydd gwerth disgowntiedig clir Tai'r Cyngor yn cael ei ddosrannu rhwng tir ac adeiladau cyn cyfrifo dibrisiad.

Bydd y dull llinell syth yn cael ei ddefnyddio i amcangyfrif dibrisiad sydd i'w godi o'r dyddiad pan ddaw'r ased ar gael i'r gwasanaeth priodol i'w ddefnyddio yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor bydd hyn yn cael ei wyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

8.8 BUDDIANNAU CYFLOGEION

8.8.1 Buddiannau yn Ystod Cyflogaeth

Bydd costau cydnabyddiaeth arferol yn cael eu codi fel traul yn y cyfnod y maent yn berthnasol iddo. Bydd cronïad diwedd y flwyddyn yn cael ei wneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr o unrhyw gostau perthnasol yn deillio o hawl i wyliau heb eu cymryd. Fodd bynnag, heb fod yn daliad at ddibenion trethu, bydd yn cael ei wyrddroi allan yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

8.8.2 Buddiannau Terfyniad

Bydd buddiannau terfyniad yn cael eu codi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fo'r Cyngor yn ymroddi'n amlwg i derfynu cyflogaeth.

8.8.3 Cost Pensiynau

8.8.3.1 Cronfa Bensiynau Dyfed – Bydd y polisïau cyfrifyddu perthnasol i'r Gronfa'n cael eu pennu gan yr Awdurdod Gweinyddu, Cyngor Sir Gâr, sy'n cadw cyfrifon y Gronfa ac yn trefnu darparu gwybodaeth actiwaraid i'r awdurdodau cyfrannog.

Fel awdurdod cyflogi, bydd Cyngor Sir Penfro'n cynnwys costau cyfredol gwasanaethu pensiynau fel y cyfrifwyd gan actiwari'r Gronfa yng nghost gwasanaethau yn unol â gofynion Safon Adroddiadau Ariannol IAS19 oherwydd bod hyn yn cael ei gyfrif fel cynllun buddiant diffiniedig.

Bydd y taliadau hyn yn cael eu gwyddroi allan yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd a chynnwys y gwir gyfraniadau a dalwyd i'r Gronfa er mwyn sicrhau bod y gost gywir yn cael ei chodi ar drethdalwyr y cyngor. Bydd costau pensiynau'n cael eu cynnwys yn y Cyfrif Cyllid Tai i adlewyrchu gofynion IAS19 mor bell ag y bo modd penderfynu'n ddibynadwy.

Bydd asedau a dyledion yn ymwneud â'r Cyngor yn cael eu datgelu ar y Fantolen.

8.8.3.2 Cynllun Pensiynau Athrawon – Yn achos athrawon, mae pensiynau "heb gronfa" a chânt eu talu o gyfraniadau blynyddol ac, felly, ni fydd unrhyw gyfrifoldeb dros fuddiannau'r dyfodol yn cael ei gydnabod ym Mantolen y Cyngor. Mae'r cynllun yn cael ei gyfrif amdano fel

cynllun cyfraniadau diffiniedig a chaiff cyfraniadau taladwy'r Cyngor eu codi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cyfunol.

8.9 STOCIAU A GWAITH AR Y GWEILL

Bydd stociau yn storfeydd y Cyngor yn cael eu prasio fel yr isaf o gost a gwerth gwiredadwy net.

Bydd gwaith ar y gweill, gyda'r Cyngor fel contractwr, yn cael ei brisio yn ôl gwerth teg swm y contract sy'n dderbyniadwy.

8.10 FINANCIAL INSTRUMENTS

Dosbarthiad Offerynnau Ariannol

Mabwysiadodd yr Awdurdod Offerynnau Ariannol IFRS 9 o 1 Ebrill 2018 ymlaen. Mae 3 newid allweddol:

- **Ail-fesur benthyciadau wedi'u haddasu**

Mae'r Cyngor yn amorteiddio cost premiwm a gostyngiadau sy'n gysylltiedig ag aildrefnu dyledion gan ddefnyddio'r *override* statudol gydag unrhyw symiau heb eu hamorteiddio yn cael eu dangos yn y cyfrif *override* statudol (FIAA). Adolygwyd y driniaeth hon fel rhan o fabwysiadu IFRS 9. Mae'r Cyngor wedi defnyddio triniaeth gyfrifo briodol ac o ganlyniad nid oes angen newid triniaeth wrth drosglwyddo i Offerynnau Ariannol IFRS 9.

- **Amhariad ar Asedau Ariannol**

Cyfrifir colledion amhariad i adlewyrchu'r disgwyliad efallai na fydd llif arian yn digwydd oherwydd y gallai'r benthyciwr fethu â chydymffurfio â'i rwymedigaethau. Cydnabyddir hyn yn y Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaeth fel amhariad ar enillion neu golled.

Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu ymagwedd syml tuag at amhariad yn unol â'r Cod ac mae'n mesur y golled ar gyfer Dyledwyr Masnach yn ôl swm sy'n hafal i golled oes ddisgwyliedig gan ddefnyddio darpariaeth yn seiliedig ar gyfuniad o oed dyled a chyfraddau casglu hanesyddol. Mae'r dull hwn yn sicrhau cydnabyddiaeth gynnar o amhariad ar yr ased ariannol.

Mae benthyciadau i Drydydd Parti wedi'u hadolygu'n ofalus o dan y model colled credyd disgwyliedig newydd i sicrhau bod unrhyw golled credyd yn cael ei gydnabod yn gynnar. O ystyried gwybodaeth hanesyddol, gyfredol a blaengar nid oes gofyniad i gydnabod unrhyw golled credyd.

Ni fu unrhyw newid o ganlyniad i weithredu IFRS 9.

- **Dosbarthiad Offerynnau Ariannol**

Mae dosbarthiad Asedau Ariannol bellach yn cael eu pennu gan eu nodweddion a'r model busnes y cawsant eu caffael oddi tanynt. Mae yna 3 model:

a) Cost Amorteiddiedig

Mae'r ased ariannol yn cael ei ddal mewn model busnes a'i nod yw dal asedau ariannol er mwyn "casglu llif arian cytundebol". Taliadau o brif [gyfrifon] a llog yn unig yw llif arian.

b) Gwerth Teg Trwy Incwm Cynhwysfawr Arall

Mae'r ased ariannol yn cael ei ddal o fewn model busnes y mae ei amcan yn cael ei gyflawni trwy "gasglu llif arian cytundebol a gwerthu asedau ariannol"

c) Gwerth Teg Trwy Elw a Cholled

Pob cyfuniad arall o fodel busnes a llif arian cytundebol.

Offerynnau Ariannol	Cost Amorteiddiedig	Gwerth Teg (CI)	Gwerth Teg (P&L)
Asedau Ariannol			
Buddsoddiadau Tymor Byr	✓		
Galwad Banc / Cyfwerth ag Arian Parod	✓		
Dyledwyr			✓
Rhwymedigaethau Ariannol			
Benthyca Tymor Byr	✓		
Benthyca Hirdymor	✓		

Ar ôl yr adolygiad, nid oes angen newid triniaeth wrth drosglwyddo i IFRS 9.

8.10.1 Ymrwymadau Ariannol

8.10.1.1 Cydnabod a Mesur

Bydd benthyca'n cael ei gydnabod pan gaiff yr arian parod ei dderbyn oddi wrth y rhoddwr benthyg a bydd yn cael ei fesur i ddechrau yn ôl gwerth teg, sef amcangyfrif o gost adbrynu'r ddyled.

Yn gyffredinol, bydd portffolio dyledion y Cyngor yn cael ei ddosbarthu a'i gofnodi ar y Fantolen fel ymrwymiad ariannol yn cael ei ddal am y gost wedi'i hamorteiddio. Yn ymarferol mae hyn yn golygu y bydd y ddyled a gododd y Cyngor o'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus yn cael ei chofnodi fel y prifswm ad-daladwy ynghyd â'r llog cronedig ar ddyddiad y Fantolen. O ran benthyciadau'r farchnad bydd y gwerth wedi'i amorteiddio'n cael ei amcangyfrif trwy addasu y gwerth aeddfedu i gyfrif llog cronedig ynghyd ag addasiad (addasiad cyfradd log effeithiol) i lyfnu effaith unrhyw daliadau llog neu bremiwm grisiog sy'n ddyledus dros fywyd y benthyciadau. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud drwy'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a, heb fod wedi'i gyllido o adnoddau cyllid, bydd y swm yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

Yn achos benthyciadau Opsiynau Rhoddwyr a Chymerwyr Benthyg (LOBO) bydd yn cael ei gymryd yn ganiataol y bydd y benthyciad yn parhau am eu cyfnod cytundebol llawn wrth gyfrifo'r addasiad, oni bai y cafwyd rhybudd gan y rhoddwr benthyg y bydd y benthyciad yn cael ei alw'n ôl yn gynharach.

Bydd y portffolio dyledion, wedi'i fesur yn ôl gwerth teg, yn cael ei hysbysu mewn nodyn ar y Fantolen yn dangos y symudiadau yn ystod y flwyddyn.

Bydd unrhyw fenthyciadau di-log neu fenthyciadau a gymrwyd islaw cyfraddau'r farchnad yn cael eu hysbysu yn unol â pholisi cyfrifyddu 8.10.2.

8.10.1.2 Datgydnabod, Enillion a Cholledion Adbrynu Cynnar

Pan gaiff benthyciad ei adbrynu a/neu ei ddisodli / addasu'n sylweddol, bydd yr ymrwymiad yn cael ei drin fel pe bai wedi'i ddiddymu a'r benthyciad yn cael ei ddileu o'r Fantolen. Bydd unrhyw enillion a cholledion wrth ad-dalu neu dalu benthyciadau'n ôl yn gynnar yn cael eu credydu a'u debydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ym mlwyddyn yr adbrynu / setliad.

Fodd bynnag, mae rheoliadau'n caniatáu gwasgaru'r effaith ar Weddill y Gronfa Gyffredinol dros flynyddoedd a ddaw. Bydd y cynnydd / golled yn cael ei wasgaru dros y cyfnodau a bennwyd yn y rheoliadau. Bydd cysoni rhwng symiau a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r taliad clir sy'n ofynnol yn ôl rheoliad yn erbyn Gweddill y Gronfa Gyffredinol yn cael ei reoli trwy drosglwyddiad i neu o'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

Pan fo ad-daliad wedi digwydd fel rhan o ad-drefnu'r portffolio benthyciadau sy'n golygu newid neu gyfnedid offerynnau presennol nad yw'n sylweddol, bydd y premiwm neu ostyngiad yn cael ei dynnu o neu ychwanegu at gost y benthyciad newydd neu addasedig wedi'i hamorteiddio a bydd y

trosglwyddiad i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cael ei wasgaru dros fywyd y benthyciad a newidiwyd trwy addasiad i'r gyfradd log effeithiol.

Diffiniad wedi'i addasu'n sylweddol fydd pan fo gwerth presennol llif arian clir (gan gynnwys premiymau a gostyngiadau) y trefniant newydd o leiaf 10% yn wahanol i werth presennol disgowntiedig gweddill y llifau arian dan y trefniant gwreiddiol.

Bydd addasiadau priodol yn deillio o adennill dyledion yn cael eu gwneud i Ddatganiadau'r Cyfrif Cyllid Tai yn unol â'r penderfyniad statudol perthnasol.

8.10.2 Benthyciadau Meddal

8.10.2.1 Benthyciadau

Pan fo'r Cyngor yn rhoi benthyciadau sy'n ddi-log neu islaw cyfraddau'r farchnad, bydd y benthyciad yn cael ei gofnodi i ddechrau yn ôl gwerth teg yn y cyfrifon trwy ddisgowntio derbyniadau arian parod y dyfodol yn ôl cyfradd gyfredol y farchnad a chodi'r gwahaniaeth rhwng yr arian a fenthycwyd a'i werth yn y farchnad (colli llog) ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd llog y farchnad sy'n ddyledus ymhob blwyddyn yn cael ei gyfrifo ar y gweddill disgowntiedig gan ddefnyddio cyfradd y farchnad a'i gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd cynnydd yn y llog a llog y farchnad, neu'r gwahaniaeth rhwng llog y farchnad a chytundebol, heb fod yn gostau priodol ar Gronfa'r Cyngor, yn cael eu gwyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

8.10.2.2 Cymryd benthyc

Pan fo'r Cyngor yn cymryd benthyc arian yn ddi-log neu islaw cyfraddau'r farchnad, bydd y benthyciad yn cael ei gofnodi i ddechrau yn ôl gwerth teg yn y cyfrifon trwy ddisgowntio'r addaliadau arian parod yn y dyfodol yn ôl cyfradd gyfredol y farchnad a chredydu'r gwahaniaeth rhwng y benthyciad a'i werth yn y farchnad (ennill llog) i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd llog y farchnad sy'n ddyledus ymhob blwyddyn yn cael ei gyfrifo ar y gweddill disgowntiedig gan ddefnyddio cyfradd y farchnad a'i godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd y disgownt a llog y farchnad, neu'r gwahaniaeth rhwng llog y farchnad a chytundebol, heb fod yn gostau priodol ar Gronfa'r Cyngor, yn cael eu gwyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

8.10.3 Buddsoddiadau

8.10.3.1 Cydnabod a Mesur

Bydd buddsoddiad yn cael ei gydnabod pan fo gan bwy bynnag sydd i dderbyn yr arian parod hawl gytundebol i'r ased a bydd yn cael ei fesur i ddechrau yn ôl gwerth teg, sef amcangyfrif o'r swm derbyniadwy pe bai'r buddsoddiad yn cael ei sylweddu. Bydd y portffolio buddsoddiadau, yn cael ei fesur yn ôl gwerth teg, yn cael ei hysbysu mewn nodyn ar y Fantolen yn dangos y symudiadau yn ystod y flwyddyn.

Yn gyffredinol bydd portffolio buddsoddiadau'r Cyngor yn cael ei ddosbarthu fel benthyciadau a symiau sy'n dderbyniadwy yn ôl eu cost wedi'i hamorteiddio. Yn ymarferol mae hyn yn golygu y bydd y buddsoddiadau sydd gan y Cyngor gydag eraill cymeradwy yn cael eu hysbysu yn ôl gwerth wedi'i amorteiddio trwy addasu'r prifsymiau a fuddsoddiwyd i ganiatáu cyfartalu'r ddychweleb dros fywyd y buddsoddiad. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud drwy'r Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol. Bydd unrhyw fuddsoddiadau ar gael i'w gwerthu'n cael eu hysbysu yn ôl gwerth teg yn unol ag IFRS13.

8.10.3.2 Datgydnabod, Enillion a Cholledion

Pan fo buddsoddiad yn cael ei sylweddu bydd yr ased yn cael ei ddileu o'r Fantolen. Nid yw'r mathau o fuddsoddiad sy'n gymeradwy i'r Cyngor yn caniatáu unrhyw gynnydd neu golled ar y farchnad. Os digwydd colled yn deillio o fethiant gwrthbarti, bydd darpariaeth yn cael ei gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel mae rheoliad yn caniatáu.

8.10.4 Sail Taliadau ar gyfer Ad-dalu Dyledion

Bydd y lleiafswm (MRP) sy'n cael ei farnu'n ddoeth yn cael ei godi ar y Datganiadau Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar gyfer Cronfa'r Cyngor a'r HRA yn unol â chanllawiau statudol ac ar sail y [Polisi Blynyddol Isafswm Darpariaeth Refeniw](#) i'w gymeradwyo gan y Cyngor.

Ad-dalwyd benthyciad mewnol Pont Cleddau o £1,666,525 yn 2019-20. O ganlyniad gwnaed cyfraniad MRP Gwirfoddol Ychwanegol yn 2019-20 o £ 1,633,195 i gynnal lefel darpariaeth MRP y Gronfa Gyffredinol

Blwyddyn	MRP Gwirfoddol Ychwanegol £000	MRP Gwirfoddol Ychwanegol Cynyddus £000
2019-20	1,633	1,633

8.10.5 Contractau Gwarantu Benthyciadau Ariannol

8.10.5.1 Cydnabod

Bydd gwarantau perthynol i allu rhywun arall i ad-dalu dyled yn cael eu cydnabod yn ôl gwerth teg trwy godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a sefydlu Cronfa Atebolrwydd Ariannol.

8.10.5.2 Mesur

Os na chaiff premiwm ei godi ar bwy bynnag sy'n ceisio'r warant, bydd y swm yn cael ei amcangyfrif trwy ystyried tebygolrwydd galw ar y warant. Caiff unrhyw swm sy'n cael ei warantu ei ailasesu a/neu ei amorteiddio bob blwyddyn i adlewyrchu amgylchiadau sy'n newid.

8.11 DYLEDION GOHIRIEDIG

Bydd dyledion sydd, trwy drefniant, yn daladwy rywbryd yn y dyfodol trwy swm blynyddol dros gyfnod yn cael eu dangos ar wahân a'u dosbarthu fel dyledion hirdymor ar y Fantolen.

8.12 TROSI ARIAN TRAMOR

Pan fo'r Awdurdod wedi cyfranogi mewn trafodiad a nodwyd mewn arian tramor, caiff y trafodiad ei drosi i sterling ar y gyfradd gyfnewid sy'n berthnasol ar y dyddiad yr oedd y trafodiad yn effeithiol. Pan fo symiau mewn arian tramor yn aros yn daladwy ar ddiwedd y flwyddyn, cânt eu haildrosi ar y gyfradd gyfnewid ar 31 Mawrth. Caiff enillion neu golledion canlyniadol eu cydnabod ar linell Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

8.13 GRANTIAU'R LLYWODRAETH A CHYFRANIADAU ERAILL

8.13.1 Cyffredinol

Bydd grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau eraill yn cael eu cyfrif amdanynt ar sail croniadau, ar ôl cydymffurfio ag amodau eu derbyn a phan fo sicrwydd rhesymol y bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei dderbyn.

8.13.2 Grantiau a Chyfraniadau Cyllid

Pan fo grant neu gyfraniad cyllid wedi'i dderbyn, ac amodau'n disgwyl sylw ar ddyddiad y Fantolen, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei gydnabod fel derbyniad o flaen llaw. Pan fo amodau'r grant

yn cael eu cyflawni bydd yn cael ei gydnabod yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel incwm a'i gyfateb yn y cyfrifon cyllid gwasanaethau gyda'r gwariant y mae'n berthnasol iddo. Bydd grantiau a chyfraniadau cyffredinol, e.e. Grant Cynnal Cyllid, ailddosbarthiad NNDR yn cael eu datgelu fel un neu fwy o eitemau ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

8.13.3 Grantiau a Chyfraniadau at Ddibenion Cyfalafol

Pan fo grant neu gyfraniad cyfalaf wedi'i dderbyn, ac amodau'n disgwyl sylw ar ddyddiad y Fantolen, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei gydnabod fel rhan o'r Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw. Pan fo'r amodau wedi cael eu cyflawni, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei drosglwyddo o'r Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw a'i gydnabod fel incwm yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel incwm grantiau amhenodol.

Nid yw grantiau a chyfraniadau sy'n cyllido gwariant cyfalaf ac Asedau Rhoddedig a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn incwm priodol i'r Gronfa Gyffredinol neu'r Cyfrif Cyllid Tai a bydd cyfrif am y symiau hyn fel a ganlyn:

- Os gwnaed y gwariant sydd i'w gyllido o'r grant neu gyfraniad hwnnw erbyn dyddiad y Fantolen, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei drosglwyddo o'r Gronfa Gyffredinol (neu'r Cyfrif Cyllid Tai) i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf, gan adlewyrchu cymhwyso adnoddau cyfalaf i gyllido gwariant. Bydd y trosglwyddiad hwn yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.
- Pan na wnaed y gwariant sydd i'w gyllido o'r grant neu gyfraniad hwnnw erbyn dyddiad y Fantolen, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei drosglwyddo i'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig (yn adran cronfeydd defnyddiadwy'r Fantolen), gan adlewyrchu ei statws fel adnodd cyfalafol ar gael i gyllido gwariant. Bydd y trosglwyddiad hwn yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd. Rywbryd yn y dyfodol, pan fydd y gwariant yn digwydd, bydd y grant neu gyfraniad (neu ran ohono) yn cael ei drosglwyddo o'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf, gan adlewyrchu cymhwyso adnoddau cyfalaf i gyllido gwariant. Bydd y trosglwyddiad hwn yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

8.13.4 Ad-dalu

Bydd unrhyw ad-daliad yn cael ei gymhwyso'n gyntaf i unrhyw dderbyniad neu gyfraniad a gafwyd o flaen llaw. I'r graddau y mae'r ad-daliad yn fwy nag unrhyw dderbyniad o'r fath o flaen llaw, neu os nad oes unrhyw dderbyniad o flaen llaw'n bodoli, bydd yr ad-daliad yn cael ei gydnabod yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel traul. Bydd ad-daliad grant cyfalaf yn cael ei drosglwyddo o'r Gronfa Gyffredinol (neu'r Cyfrif Cyllid Tai) i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf. Bydd y trosglwyddiad hwn yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

8.14 ASEDAU ANGHYFREDOL

8.14.1 Cydnabyddiaeth

Bydd holl wariant ar gaffael, creu neu wella asedau anghyfredol yn cael ei gyfalafu yn y cyfrifon ond bod yr ased anghyfredol yn dod â buddiannau economaidd i'r Awdurdod yn y dyfodol a'r gwasanaethu sy'n cael eu darparu ganddo'n para am gyfnod o fwy na blwyddyn a bod modd ei fesur yn ddibynadwy. Bydd y costau hyn yn cynnwys gwariant dilynol sy'n gwella, disodli (rhan neu'r cyfan) neu wasanaethau'r ased.

Bydd cost gwaith atgyweirio a chynnal arferol sydd heb fod yn adeileddol cysylltiedig â gweithredu'r asedau sefydlog yn cael ei godi'n uniongyrchol ar gyfrifon cyllid gwasanaethau.

- Rhaid cyfrif am gydrannau tir ac adeiladau asedau anghyfredol ar wahân. Bydd asedau'n cael eu cydnabod ar sail cydrannau pan fo:
- cydran unigol yn berthnasol i gost a/neu weithredu'r ased hwnnw a bod amcangyfrif o fywyd defnyddiol y gydran honno'n sylweddol wahanol i gydrannau eraill yr ased.

Pan gaiff cydrannau eu disodli neu adfer, bydd y symiau cario presennol ar y Fantolen yn cael eu hanghydnabod cyn cydnabod y gydran newydd.

8.14.2 Dosbarthiad

Eiddo, Peiriannau ac Offer – yn cwmpasu holl asedau gyda sylwedd diriaethol (asedau diriaethol) sy'n cael eu dal i'w defnyddio wrth gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau a gwasanaethau, ar rent i eraill, neu at ddibenion gweinyddol, a disgwyl eu defnyddio yn ystod mwy nag un cyfnod.

Eiddo Buddsoddi – yn cael ei ddal yn unig i ennill rhenti neu at ddibenion cynnydd cyfalaf neu'r ddau, i gael ei ddsbarthu fel Eiddo Buddsoddi.

Asedau Treftadaeth – yn cael eu dal a'u cynnal yn bennaf am eu cyfraniad at wybodaeth a diwylliant, a'u cadw mewn ymddiried ar ran cenedlaethau a ddaw.

Asedau Rhoddedig – i gael eu cynnwys yn y dosbarth asedau priodol ar sail defnydd.

8.14.3 Priso Dechreuol

Gwerthoedd Asedau Anghyfredol – i gael eu cydnabod i ddechrau am y gost gan gydnabod holl wariant ar sail cronïadau sydd i'w briodoli'n uniongyrchol i ddod â'r ased i'w ddefnydd arfaethedig (RIBA cyfnod 3 ymlaen fel arfer).

Asedau Rhoddedig neu Asedau a Gyfnewidiwyd am Gydnabyddiaeth Heblaw Arian. Pan nad oes unrhyw amodau cysylltiedig â'r ased yn aros i'w cyflawni, bydd gwerth teg yr ased yn cael ei gydnabod ar y Fantolen ac yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, yr olaf yn cael ei drosglwyddo i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf trwy'r Datganiad Symudiad Cronfeydd. Pan fo amodau ar ased rhoddedig, bydd yr ased yn cael ei gydnabod ar y Fantolen ac yn y Cyfrif Asedau Rhoddedig hyd nes caiff yr amodau eu cyflawni.

Asedau Treftadaeth – i gael eu priso am y gost neu werth, trwy ddull priodol, os oes un ar gael.

8.14.4 Priso Dilynol

Bydd mesur ar ôl cydnabyddiaeth ar y sail a argymhellwyd gan CIPFA ac yn unol â'r Egwyddorion Datganiadau Priso Asedau a Nodiadau Esboniadol a gyhoeddwyd gan Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig (RICS):

- Bydd gwerth presennol Eiddo'n cael ei gynnwys ar y Fantolen, i'w ddiffinio fel yr isaf o werth gwireddadwy net yn ei ddefnydd presennol neu, yn absenoldeb marchnad weithredol oherwydd natur arbenigol yr ased, y gost amnewid ddibrisiedig.
- Bydd cost hanesyddol Peiriannau ac Offer yn cael ei gario am fel dirprwy dros werth presennol.
- Bydd gwerth presennol Tai'r Cyngor yn cael ei gynnwys ar y Fantolen yn eu defnydd presennol fel tai cymdeithasol sydd i'w ddeillio trwy ostwng gwerth y farchnad yn ôl ffactor sy'n adlewyrchu'r gwahaniaeth rhwng rhenti masnachol a chymdeithasol.
- Bydd gwerth teg Eiddo Buddsoddi'n cael ei gynnwys ar y Fantolen, i'w ddiffinio fel faint fyddai'n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd uchaf a gorau llai cost ei werthu yn unol â gofynion IFRS13. Bydd asedau'n cael eu hailbrisio i werth teg cyn cael eu hailddosbarthu'n Eiddo Buddsoddi neu Asedau Mewn Llaw i'w Gwerthu.
- Bydd gwerth teg asedau dros ben yn cael ei gynnwys ar y fantolen, i'w ddiffinio fel faint fyddai'n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd uchaf a gorau llai cost ei werthu yn unol â gofynion IFRS13.
- Bydd cost hanesyddol glir o ddibrisiad pan fo hynny'n briodol isadeiledd, asedau cymunedol, ac asedau'n cael eu hadeiladu at ddefnydd gweithredol, yn cael ei chynnwys ar y Fantolen.

- Bydd gwerth presennol unrhyw asedau a gafwyd am gydnabyddiaeth heblaw arian yn cael ei gynnwys ar y Fantolen.
- Yn gyffredinol bydd Asedau Treftadaeth yn cael eu prisio am eu cost hanesyddol neu drwy ddefnyddio'u gwerth a yswirwyd fel dirprwy dros werth presennol.
- Ni fydd ailbrisio'n digwydd ar adeg gwared.

Bydd prisio'n digwydd o fewn cyfnod o 5 mlynedd dreigl gyda newidiadau mewn gwerthoedd yn cael eu gwneud yn y flwyddyn pan fyddant yn digwydd, a 31^{ain} Mawrth fel y dyddiad gweithredol. Bydd newidiadau sylweddol ym mhatrwm treuliant economaidd sy'n digwydd i unrhyw ased sylweddol neu grŵp o asedau yn unrhyw flwyddyn yn cael eu cydnabod yn y flwyddyn honno.

Bydd yr asedau'n cael eu prisio gan brisiwr penodedig y Cyngor a fydd â chymwysterau priodol.

8.14.5 Bywyd Asedau

Bydd gweddill bywyd defnyddiol asedau, wedi'i amcangyfrif ar sail cydrannau os yw hynny'n briodol, yn adlewyrchu cyfnod gweddill defnydd disgwylidig yr ased i'r Awdurdod a bydd yn cael ei benderfynu trwy ystyried y defnydd disgwylidig, traul ffisegol, oed, anarferiant, math o adeiledd, cyflwr, atgyweiriad a gwelliant, a chyfyngiadau cyfreithiol neu debyg ar ddefnyddio'r ased (e.e. terfyn prydles).

Bydd amcangyfrifon o weddill bywydau defnyddiol yn cael ei wneud bob blwyddyn, os yw hynny'n briodol, a phob tro y caiff yr ased ei ailbrisio.

8.14.6 Mân Wariant

Bydd gwariant mwy na £10,000 neu wariant ar asedau gyda bywyd defnyddiol uwchlaw 12 mis yn cael ei gyfalafu.

8.15 ASEDAU ANNIRIAETHOL

Yn gyffredinol, bydd gwariant ar bethau anniriaethol a brynwyd yn allanol ac asedau anniriaethol a ddatblygwyd yn fewnol yn cael eu codi ym mlwyddyn ei wario dan bennawd y gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Fodd bynnag, yn achos asedau a ddatblygwyd yn fewnol, os oes tystiolaeth bod marchnad barod yn bodoli ac, yn y ddwy enghraifft, bod modd sicrhau amcangyfrif o fywyd defnyddiol cyfyngedig, bydd gwerth presennol yr ased yn cael ei hysbysu ac mae modd ei ddileu dros gyfnod sy'n gyson â threuliant buddiannau economaidd; bydd priodoldeb y cyfnod amorteiddio'n cael ei adolygu bob blwyddyn.

8.15.1 Ymchwil a Datblygiad

Bydd gwariant ar ymchwil a datblygiad yn cael ei ystyried fel rhan o weithrediadau sy'n parhau a'i ddileu fel arfer pan fydd yn digwydd.

8.16 CYFALAFU COSTAU BENTHYCA

Mae modd cyfalafu costau benthyca sydd i'w priodoli'n uniongyrchol i gaffael, adeiladu a chomisiynu ased sy'n cymryd mwy na 12 mis i fod yn barod ar gyfer ei ddefnydd arfaethedig. Heblaw benthyca a glustnodwyd yn benodol ar gyfer prosiect, bydd y costau benthyca perthnasol yn cael eu penderfynu trwy gyfrifo cyfradd gyfalafu, sef cyfartaledd pwysol y costau benthyca cysylltiedig sydd heb eu talu am y cyfnod dan sylw.

Bydd unrhyw gostau benthyca sy'n cael eu cyfalafu yn unrhyw flwyddyn yn cael eu datgelu ar wahân.

8.17 CYLLIDO GWARIANT CYLLIDOL O GYFALAF TRWY STATUD

Bydd taliadau sydd dan ddeddfwriaeth yn cael eu cyllido o adnoddau cyfalaf ond heb greu unrhyw asedau sefydlog yn cael eu codi ar y gwasanaeth priodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant

Cynhwysfawr. Oherwydd nad yw'n cael ei gyllido o adnoddau cyllid, bydd y swm yn cael ei wyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd gyda swm cyfartal yn cael ei godi ar y Cyfrif Addasu Cyfalaf.

8.18 ASEDAU MEWN LLAW I'W GWERTHU

Bydd asedau sy'n cyrraedd pob un o'r meini prawf canlynol yn cael eu dangos fel asedau cyfredol ar y Fantolen:

- Mae'r ased (neu grŵp gwared) ar gael i'w werthu ar unwaith yn ei gyflwr presennol yn amodol ar delerau sy'n arferol ac arferedig ar gyfer gwerthu asedau (neu grwpiau gwared) o'r fath.
- Mae'r gwerthiant yn debygol dros ben; yr haen reoli briodol yn ymrwymo i gynllun i werthu'r ased (neu grŵp gwared) a rhaglen weithredol i leoli prynwr a chwblhau'r cynllun wedi'i ddechrau.
- Mae'r ased (neu grŵp gwared) cael ei farchnata'n weithredol i'w werthu am bris sy'n rhesymol mewn perthynas â'i werth teg.
- Mae disgwyl i'r gwerthiant gael ei gydnabod fel gwerthiant cyflawn cyn pen blwyddyn o ddyddiad ei ddosbarthu a'r camau gofynnol i gwblhau'r cynllun yn dangos ei bod yn annhebygol y bydd newidiadau sylweddol yn cael eu gwneud i'r cynllun neu y bydd y cynllun yn cael ei dynnu'n ôl.

Os nad yw'r meini prawf uchod yn cael eu cyrraedd bydd yr ased yn dal i gael ei gyfrif yn y categori asedau anghyfredol priodol.

8.19 GWARED ASEDAU

Bydd enillion gwaredu a'r gwerth cario'n cael eu cofnodi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor, bydd yn cael ei wyrddroi i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf a'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn ôl eu trefn. Bydd unrhyw weddill ar y Gronfa Ailbrisio o ran yr ased a waredwyd yn cael ei ddileu'n uniongyrchol i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Yn achos Asedau Rhoddedig, bydd unrhyw weddill ar y Cyfrif Asedau Rhoddedig yn cael ei gydnabod fel diffyg neu warged yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel Gwariant Gweithredu Arall. Heb fod yn cael ei gyllido o adnoddau cyllid neu incwm cyllid bydd y swm yn cael ei wyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd gyda swm cyfartal yn cael ei godi ar y Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Bydd y derbyniadau o wared asedau Tai'r Cyngor yn cael ei roi o'r neilltu fel darpariaeth ar gyfer ad-dalu dyledion HRA yn y Cyfrif Addasu Cyfalaf. Bydd arian a dderbyniwyd o werthu tai cyngor yn cael ei ddefnyddio ar gyfer swyddogaethau'r Cyfrif Cyllid Tai yn unig.

Bydd llog a enillwyd ar fuddsoddi derbyniadau cyfalaf mewn llaw yn cael ei gredydu i Gronfa'r Cyngor.

Nid oes modd trin derbyniadau dan £10,000 a derbyniadau amrywiol heb fod yn perthyn i werthu asedau fel eitemau cyfalaf a byddant yn cael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'u neilltuo i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

8.20 PRYDLESI A THREFNIADAU PRYDLESOL

8.20.1 Cydnabod a Dosbarthu

Bydd prydlesi a threfniadau ariannol tebyg yn cael eu dosbarthu naill ai fel prydlesi cyllidol neu brydlesi gweithredol. Diffiniwyd prydlesi cyllidol fel trefniadau lle bydd holl beryglon a gwobrau sy'n cyd-fynd â pherchenogaeth yn trosglwyddo'n sylweddol i'r prydlesai ond bod teitl yn gallu trosglwyddo maes o law neu beidio. Bydd prydlesi gweithredol yn cael eu diffinio fel holl drefniadau prydlesol eraill. Wrth ystyried prydlesi eiddo, bydd tir ac adeiladau'n cael eu hystyried ar wahân at ddibenion dosbarthu, gyda thir sydd â bywyd bythol yn cael ei gydnabod yn gyffredinol fel prydles weithredol.

8.20.2 Caffaeliadau (y Cyngor fel prydlesai)

Prydlesi Cyllidol – fydd yn cael eu cofnodi ar y Fantolen fel asedau a dyledion cyfartal yn y categori priodol yn ôl gwerth teg yr eiddo neu, os yw'n is, gwerth presennol y lleiafswm taliadau prydles – y gyfradd ddisgowntio berthnasol yw'r un ymhlyg yn y brydles. Ar ôl hynny mae asedau'n agored i ailbrisio a dibrisio yn unol â Pholisi Cyfrifyddu 8.14.

Bydd y ddyled gyfalafol sydd heb ei thalu'n cael ei lleihau yn ôl elfen gyfalaf y tâl rhentu. Bydd swm cyfartal â'r ad-daliad cyfalaf blyneddol yn cael ei gynnwys yn yr isafswm darpariaeth refeniw sy'n cael ei neilltuo o'r cyfrif cyllid bob blwyddyn.

Bydd y taliad cyllid yn cael ei godi ar gyfrif cyllid y gwasanaeth ar sail gyson dros gyfnod y brydles.

Prydlesi Gweithredol – bydd cyfan y rhent taladwy dan brydlesi gweithredol yn cael ei godi ar gyfrif cyllid y gwasanaeth priodol ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles.

8.20.3 Gwarediadau (y Cyngor fel prydleswr)

Prydlesi Cyllidol – bydd asedau sy'n cael eu gwared dan brydlesi cyllidol yn cael eu dileu o'r Fantolen a chydabod swm ar y Fantolen fel dyled dderbyniadwy sy'n adlewyrchu'r buddsoddiad clir yn y brydles yn ôl diffiniad y safon gyfrifyddu briodol.

Bydd elfen gyfalaf unrhyw rent dyladwy dan brydles gyllidol yn cael ei gyfrif fel derbyniad cyfalaf, y dyledwr a'r ddyled gyfartal yn cael eu lleihau'r un faint. Bydd yr elfen gyllid yn cael ei thrin fel incwm cyllid.

Prydlesi Gweithredol – bydd asedau ar rent dan brydlesi gweithredol yn cael eu dangos yn y categori priodol ar y Fantolen a'u dibrisio yn unol â pholisi cyfrifyddu arferol.

Bydd incwm dyledus dan brydlesi gweithredol yn cael eu trin fel incwm cyllid a'i gydnabod ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles.

8.20.4 Trefniadau Gwerthu a Phrydlesu'n Ôl

Os caiff ased ei werthu a'i brydlesu'n ôl bydd y polisi canlynol yn berthnasol:

- Os dosbarthwyd y trefniant prydlesu'n ôl fel prydles gyllidol, nid oes modd ystyried y trafodiad fel gwarediad gwirioneddol, a bydd unrhyw dderbynion gwerthiant sydd uwchlaw swm cario'r ased yn cael eu hamorteiddio dros gyfnod y brydles ar y sail bod y prydleswr yn darparu cyllid i'r Cyngor.
- Os dosbarthwyd y trefniant prydlesu'n ôl fel prydles weithredol, a'r ddau drafodiad yn ôl gwerth teg, bydd unrhyw dderbynion gwerthiant uwchlaw ased a brisiwyd yn ôl gwerth teg yn cael ei gydnabod fel incwm ym mlwyddyn y gwarediad. Os yw'r pris gwerthu uwchlaw gwerth teg, bydd unrhyw dderbynion gwerthiant uwchlaw swm cario'r ased yn cael eu hamorteiddio dros gyfnod y brydles. Os yw'r pris gwerthu islaw gwerth teg, bydd unrhyw golled yn cael ei chydabod ar unwaith.

8.20.5 Trefniadau'n Cynnwys Prydles

Bydd trefniadau, heblaw'r rhai a wnaed yn benodol dan drefniadau Menter Cyllid Preifat neu Bartneriaeth Cyhoeddus Preifat, sy'n trawsgludo hawl i ddefnyddio ased yn cael eu hasesu i weld a ydynt yn cynnwys trefniant prydlesu cynhenid gyferbyn â meini prawf yr ased sydd angen ei ddefnyddio i gyflawni telerau'r trefniant a bod y trefniant yn trawsgludo'r hawl i ddefnyddio'r ased hwnnw. Os mai'r farn yw bod trefniant yn cynnwys prydles, yna bydd y polisiâu uchod ar brydlesu'n berthnasol.

8.21 CYNLLUNIAU MENTER CYLLID PREIFAT

O ran y cynllun PFI yr aethpwyd iddo yn ystod 2000-01, pan gaiff ei ystyried bod yr asedau dan reolaeth y Cyngor, byddant yn cael eu cydnabod ar y Fantolen dan y categori asedau priodol a'u hamharu a'u dibrisio yn unol â pholisi 8.14 uchod. Bydd dyled gyfalafol gysylltiedig yn cael ei chydnabod ar yr un pryd a'i lleihau yn ôl elfen gyfalaf y taliad i weithredwr y PFI. Bydd y swm hwn yn cael ei ddefnyddio fel dirprwy dros ddibrisio'r ased a bydd swm cyfartal yn cael ei gynnwys yn yr isafswm darpariaeth refeniw a neilltuwyd o gyfrif cyllid y gwasanaeth bob blwyddyn.

Bydd yr elfen gyllid sy'n ddyledus i'r gweithredwr yn cael ei deillio o'r gyfradd log ymhlyg yn y contract ac, ynghyd â thaliadau eraill sy'n daladwy i'r gweithredwr, bydd yn cael ei chodi ar adran gwasanaeth priodol y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd unrhyw daliadau adnewyddu ar ddiwedd bywyd y mae modd eu nodi'n ddibynadwy yn y contract yn cael eu cydnabod fel rhagdaliad ar y Fantolen hyd nes bydd gwariant gan y gweithredwr. Bydd addasiad rhwng gwir gost a thaliad yn cael ei wneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd unrhyw gcontractau yn y dyfodol yn cael eu hasesu yng ngoleuni'r safonau ac arferion cyfrifyddu perthnasol i benderfynu a oes angen i'r Cyngor gydnabod ased a dyled gyfalafol yn ei gyfrifon neu beidio.

8.22 CYFRIFON GRŴP

Bob blwyddyn bydd y Cyngor yn adolygu ei fuddiannau a dylanwad ymhob math o endid gan gynnwys, ond heb fod wedi ei gyfyngu i, awdurdodau lleol eraill a chyrff statudol tebyg, Cronfeydd Ymddiried er lles pawb, cwmnïau, Cydbwyllgorau a threfniadau eraill ar y cyd. Pan fo hynny'n briodol, bydd cyfrifon grŵp yn cael eu paratoi'n unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol.

8.23 GWEITHREDIADAU AR Y CYD

Gweithrediadau ar y cyd yw trefniadau lle mae gan y partïon sy'n rheoli'r trefniant ar y cyd hawliau i'r asedau a thros y rhwymedigaethau cysylltiedig â'r trefniant. Mae'r gweithgareddau sy'n cael eu gwneud gan yr Awdurdod ar y cyd â gweithredwyr eraill yn cynnwys defnyddio asedau ac adnoddau'r gweithredwyr ar y cyd hynny. Mewn cysylltiad â'i fudd mewn gweithrediad ar y cyd, mae'r Awdurdod fel gweithredwr ar y cyd yn cydnabod y canlynol:

- Ei asedau, gan gynnwys ei gyfran o unrhyw asedau sy'n cael eu dal ar y cyd
- Ei rwymedigaethau, gan gynnwys ei gyfran o unrhyw rwymedigaethau ar y cyd
- Ei dderbyniadau o werthu ei gyfran o'r hyn sy'n deillio o'r gweithrediad ar y cyd
- Ei gyfran o'r derbyniadau o werthu'r hyn sy'n deillio trwy'r gweithrediad ar y cyd
- Ei dreuliau, gan gynnwys ei gyfran o unrhyw dreuliau ar y cyd.

8.24 PARTÏON PERTHYNOL

Bydd y datgeliadau canlynol yn cael eu gwneud o ran trafodion busnes perthnasol gyda phartïon perthynol na ddatgelwyd yn unman arall yn y Datganiad Cyfrifon:

- Natur y berthynas a'r dylanwad gan neu ar y Cyngor
- Croniad y trafodion yn ystod y flwyddyn yn dangos symiau taladwy a derbyniadwy ar wahân
- Gweddillion sy'n ddyledus ar 31ain Mawrth.

8.25 PENADUR AC ASIAINT

Pan fo'r Cyngor yn gweithredu fel asiant, ni fydd unrhyw drafodion yn ymddangos yn ei Ddatganiadau Ariannol oni bai fod y Cyngor yn casglu a dosbarthu arian parod ar ran y penadur, pan fydd y trafodion ariannol priodol yn cael eu hadlewyrchu ar y Fantolen

8.26 GWEDDILLION A CHRONFEYDD GWEITHREDOL

8.26.1 Dosbarthiad

Bydd cronfeydd yn cael eu dosbarthu fel defnyddiadwy, trwy fod ar gael i gynnal gwariant yn y dyfodol, neu annefnyddiadwy, sef y rhai sydd eu hangen at ddibenion cyfrifyddu ariannol.

8.26.2 Cronfeydd Defnyddiadwy

Cronfa'r Cyngor fydd gweddill ac adnoddau wrth gefn y Gronfa Gyffredinol, gweddill ac adnoddau wrth gefn y Cyfrif Cyllid Tai, derbyniadau cyfalaf defnyddiadwy, grantiau a chyfraniadau defnyddiadwy a gweddillion RhYLI (Ysgolion).

Bydd gweddillion gweithredol yn cael eu cynnal yn y Gronfa Gyffredinol a'r Cyfrif Cyllid Tai o feintiau sy'n cael eu hystyried yn ddoeth ar gyfer digwyddiadau annisgwyl.

Bydd gweddillion gweithredol yn cael eu cynnal ar gyfer ysgolion yn unol â chynllun a rheoliadau RhYLI cymeradwy'r Cyngor.

Y Strategaeth ar Ddal a Defnyddio Cronfeydd fydd yn llywodraethu creu, rheoli a defnyddio holl gronfeydd.

Bydd y gwariant a gyllidwyd o gronfeydd yn cael ei ddangos, pan fydd yn cael ei wario, yn adran y gwasanaeth priodol Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd yr amgylchiadau canlynol yn caniatáu neilltuo symiau o refeniw:

- Ymrwymadau perthnasol yn bodoli ar gyfer nwyddau a gwasanaethau heb eu derbyn na thalu amdanynt erbyn 31^{ain} Mawrth.
- Hwyluso treiglo cyllid i flynyddoedd a ddaw er mwyn sicrhau defnyddio adnoddau'n gost-effeithiol a chaniatáu ar gyfer amrywiad yn y galw am wasanaeth o flwyddyn i flwyddyn.
- Neilltuo adnoddau ar gyfer datblygiadau i ddod neu bethau annisgwyl.

8.26.3 Cronfeydd Annefnyddiadwy

Bydd y cronfeydd ariannol canlynol yn cael eu cynnal:

- Cronfa Ailbrisio – i gofnodi unrhyw gynnydd clir wrth ailbrisio asedau sefydlog ar ôl 1af Ebrill 2007.
- Cyfrif Addasu Cyfalaf – i adlewyrchu'r gwahaniaeth rhwng cost asedau sefydlog a ddefnyddiwyd a'r cyfalaf a neilltuwyd i dalu amdanynt.
- Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol – i adlewyrchu'r disgowntio ac addasiadau eraill a gymhwyswyd i offerynnau ariannol i gyrraedd y gost wedi'i hamorteiddio sydd ar y Fantolen.
- Cronfa Gylchred Bywyd PFI – i adlewyrchu amcangyfrif o'r symiau i'w talu i'r contractwr PFI am gadw'r ased mewn cyflwr "newydd" ac i gael ei gyfateb gyda rhagdaliad ar y Fantolen. Bydd y ddau gyfrif i gael lleihau ar sail gwybodaeth a ddaw oddi wrth y contractwr am y gwariant cylchred bywyd yn y flwyddyn.
- Cronfa Bensiynau – i adlewyrchu sefyllfa Cronfa'r Cynllun.

- Cyfrif Absenoldebau Cronedig – i adlewyrchu cost hawl i absenoldeb taladwy ond na chymrwyd fel y mae pethau ar 31ain Mawrth.
- Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig – i adlewyrchu derbynion gwerthiant o ran asedau a werthwyd ar sail ohiriedig.

8.26.4 Hysbysu

Bydd gweddillion cronfeydd defnyddiadwy'n ffurfio rhan o Gronfa'r Cyngor. Bydd arian sy'n cael ei neilltuo i ac o gronfeydd yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd gan nodi cronfeydd defnyddiadwy a gymeradwywyd gan y Cyngor at ddibenion cyllid a chyfalaf, cronfeydd yn nwylo ysgolion a chronfeydd anefnyddiadwy ar wahân.

8.27 DARPARIAETHAU

Caiff darpariaethau eu gwneud pan fu digwyddiad sy'n rhoi rhwymedigaeth gyfreithiol neu ddeongliadol ar yr Awdurdod sy'n gofyn setliad yn ôl pob tebyg trwy drosglwyddo buddiannau economaidd neu obeithion gwasanaeth, a bod modd gwneud amcangyfrif dibynadwy o faint y rhwymedigaeth.

Caiff darpariaethau eu codi fel traul ar linell y gwasanaeth priodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn y daw'r Awdurdod yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, a'u mesur fel yr amcangyfrif gorau ar ddyddiad y Fantolen o'r gwariant gofynnol i setlo'r rhwymedigaeth, gan ystyried peryglon ac ansicrwydd perthnasol.

Pan gaiff taliadau eu gwneud maes o law, cânt eu codi ar y ddarpariaeth sy'n cael ei chario ar y Fantolen. Caiff amcangyfrif o setliadau eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol – pan fydd yn llai na thebygol y bydd angen trosglwyddo buddiannau economaidd bellach (neu wneud setliad is nag a ragwelwyd), caiff y ddarpariaeth ei gwrth-droi a chredydu'n ôl i'r gwasanaeth perthnasol.

Pan fo disgwyl adennill rhan neu'r cyfan o'r taliad sydd ei angen i setlo darpariaeth oddi ar rywun arall (e.e. trwy hawliad yswiriant), ni chaiff hwn ei gydnabod fel incwm i'r gwasanaeth perthnasol os nad yw fwy neu lai'n sicr y bydd ad-daliad yn dod os bydd yr Awdurdod yn setlo'r rhwymedigaeth.

8.27.1 Cynllun Lwfansau Tirlenwi Cymru a'r Cynllun Lleihau Carbon

Bydd darpariaeth ar gyfer unrhyw gosbau / rhwymedigaethau sy'n daladwy dan y Cynlluniau neu, pan fo'r Cyngor yn ystyried ei bod yn annhebygol y bydd y gosb yn cael ei gorfodi, bydd yn datgelu dosbarth ar wahân o rwymedigaeth amodol. Bydd unrhyw daliadau a wnaed o flaen llaw yn cael eu dangos fel asedau.

8.28 ASEDAU A RHWYMEDIGAETHAU AMODOL

8.28.1 Rhwymedigaethau Amodol

Mae rhwymedigaeth amodol yn codi pan fu digwyddiad sy'n rhoi posibilrwydd rhwymedigaeth ar yr Awdurdod y bydd ei bodolaeth yn cael ei chadarnhau'n unig os bydd digwyddiadau ansicr y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr awdurdod yn digwydd neu beidio. Mae rhwymedigaethau amodol yn codi hefyd dan amgylchiadau pan fyddai darpariaeth yn cael ei gwneud fel arall ond naill ai nad yw'n debygol y bydd angen defnyddio adnoddau neu nad oes modd mesur maint y rhwymedigaeth yn ddibynadwy. Ni chaiff rhwymedigaethau amodol eu cydnabod ar y Fantolen ond cânt eu datgelu mewn nodyn ar y cyfrifon.

8.28.2 Asedau Amodol

Mae ased amodol yn codi pan fu digwyddiad sy'n rhoi posibilrwydd ased i'r Awdurdod y bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau'n unig os bydd digwyddiadau ansicr y dyfodol nad ydynt yn gyfan

gwbl o fewn rheolaeth yr awdurdod yn digwydd neu beidio. Ni chaiff asedau amodol eu cydnabod ar y Fantolen ond cânt eu datgelu mewn nodyn ar y cyfrifon pan fo'n debygol y daw buddiannau economaidd neu bosiblwydd gwasanaeth i'r Awdurdod.

8.29 TAW

Bydd trafodion yn cael eu dangos heb gynnwys TAW i'r graddau y mae'n adenilladwy / daladwy.

8.30 CRONFEYDD YMDDIRIED A CHYFRIFON ERAILL

Bydd cyfrifon ar wahân yn cael eu cadw ar gyfer Ymddiriedau a chyllid arall sy'n cael ei weinyddu gan y Cyngor. Fodd bynnag, pan fo gan yr Awdurdod reolaeth lawn fel yr unig Ymddiriedolwr byddai cyfrifon grŵp yn ofynnol ond, os nad yw'r trafodion / gweddillion yn unigol berthnasol, byddant yn cael eu cyfuno o fewn Datganiadau Ariannol endid unigol y Cyngor (er enghraifft Pwll Dinbych-y-pysgod).

8.31 IFRS 15 REFENIW O GONTRACT

Mae'n berthnasol o 1 Ebrill 2018, gan amnewid IAS 18 ac IAS11 Chontractau Adeiladu Refeniw. Mae IFRS 15 yn sefydlu fframwaith newydd ar gyfer cydnabod refeniw ac yn newid y sail ar gyfer penderfynu a yw refeniw yn cael ei gydnabod ar adeg benodol neu dros gyfnod o amser. Mae IFRS 15 wedi cyflwyno 5 cam ar gyfer cydnabod refeniw, ond gan fod gan y Cyngor ffrydiau incwm cymharol ragweladwy ystyrir yr effaith yn amherthnasol.

9.0 NODIADAU AR Y DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLID

9.1 NODYN AR Y DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLID

Gwir Wariant 2019-20	Addasiadau at Ddibenion Cyfalafol	Newid Clir ar yr Addasiadau Pensiynau	Gwahaniaethau Statudol Eraill	Cyfanswm Addasiadau Statudol	Gwahaniaethau Anstatudol Eraill	Cyfanswm yr Addasiadau
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Addysg	21,865	4,826	(806)	25,885	(672)	25,213
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Plant	58	1,333	(85)	1,306	(37)	1,269
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Oedolion	365	1,730	-	2,095	(215)	1,880
Gwasanaethau Tai	223	251	-	474	(28)	446
Tai'r Cyngor	11,460	674	(4,882)	7,252	(6,330)	922
Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant	5,215	1,421	(1,750)	4,886	810	5,696
Gwasanaethau Diwylliannol a Chysylltiedig	2,748	1,047	(14)	3,781	(196)	3,585
Gwasanaethau Cynllunio	1,001	783	-	1,784	11	1,795
Gwasanaethau Amgylcheddol	1,537	1,297	-	2,834	(1,032)	1,802
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill	2,426	4,660	71	7,157	(1,270)	5,887
Gwasanaethau Llys	-	9	-	9	-	9
Eiddo gwag tymor hir*	-	-	-	-	(134)	(134)
Cynllun Tai Fforddiadwy*	-	-	-	-	(991)	(991)
Cyfraniadau I'r Gymuned*	-	-	-	-	(710)	(710)
Costau Clir Gwasanaethau (gan gynnwys HRA) / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol	46,898	18,031	(7,466)	57,463	(10,794)	46,669
Gwariant Gweithredu Arall	(89)	-	-	(89)	15,985	15,896
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	(34)	4,173	473	4,612	(54)	4,558
Trethdalwyr incwm a gwariant grant penodol*	(17,681)	-	-	(17,681)	(15,986)	(33,667)
Gwahaniaeth rhwng gwarged neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwarged neu Ddiffyg y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wrth Ddarparu Gwasanaethau	29,094	22,204	(6,993)	44,305	(10,849)	33,456

* Mae Premiwm Treth Gyngor Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag Hirdymor yn cael eu dangos ar wahân yn y Cyfrifon Rheoli ond wedi eu cyfuno yn nhablau'r Datganiad o Gyfrifon.

Gwir Wariant 2018-19	Addasiadau at Ddibenion Cyfalafol £'000	Newid Clir ar yr Addasiadau Pensiynau £'000	Gwahaniaeth au Statudol Eraill £'000	Cyfanswm Addasiadau Statudol £'000	Gwahaniaeth au Anstatudol Eraill £'000	Cyfanswm yr Addasiadau £'000
Gwasanaethau Addysg	5,759	2,578	(812)	7,525	(2,141)	5,384
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Plant	56	998	(84)	970	(71)	899
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Oedolion	518	1,409	-	1,927	171	2,098
Gwasanaethau Tai	207	183	-	390	(53)	337
Tai'r Cyngor	11,484	552	(5,068)	6,968	(5,756)	1,212
Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant	4,983	1,589	(286)	6,286	(128)	6,158
Gwasanaethau Diwylliannol a Chysylltiedig	2,208	783	(14)	2,977	(190)	2,787
Gwasanaethau Cynllunio	91	588	-	679	(53)	626
Gwasanaethau Amgylcheddol	1,666	825	-	2,491	(918)	1,573
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill	1,114	10,429	125	11,668	1,005	12,673
Cynllun Lleihau Treth Cyngor	-	-	-	-	-	-
Gwasanaethau Llys	-	8	-	8	-	8
Treth Gyngor Ail Gartrefi (Cymuned)	-	-	-	-	-	-
Cynllun Tai Fforddiadwy*	-	-	-	-	(908)	(908)
Cyfraniadau l'r Gymuned*	-	-	-	-	(781)	(781)
Costau Clir Gwasanaethau (gan gynnwys HRA) / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol	28,086	19,942	(6,139)	41,889	(9,823)	32,066
Gwariant Gweithredu Arall	(56)	-	-	(56)	14,524	14,468
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	(61)	3,354	1,032	4,325	31	4,356
Trethdalwyr incwm a gwariant grant penodol*	(26,020)	-	-	(26,020)	(14,524)	(40,544)
Gwahaniaeth rhwng gwared neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwared neu Ddiffyg y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wrth Ddarparu Gwasanaethau	1,949	23,296	(5,107)	20,138	(9,792)	10,346

* Dangosir y Dreth Gyngor Ail Gartrefi ar wahân yn y Cyfrifon Rheoli ond wedi'i gyfuno yn y Tablau Datganiad Cyfrifon

9.1.1 Addasiadau at Ddibenion Cyfalafol

Addasiadau at ddibenion cyfalafol – mae'r golofn hon yn ychwanegu dibrisiant ac enillion a cholledion amhariad ac adbriso yn y llinell wasanaethau, ac ar gyfer:

- Gwariant gweithredu arall – sy'n addasu am warediadau cyfalafol gyda throsglwyddiad o incwm wrth gael gwared ar asedau a'r symiau a ddilëwyd ar gyfer yr asedau hynny.
- Incwm a gwariant cyllido a buddsoddi – y taliadau statudol am godi cyfalaf h.y. caiff Isafswm Darpariaeth Refeniw a chyfraniadau cyllidol eraill eu didynnu o incwm a gwariant arall am nad yw'r rhain yn daladwy dan arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol.
- Incwm a gwariant trethiant a grantiau amhenodol – caiff grantiau cyfalaf eu haddasu am incwm nad yw'n daladwy dan arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol. Caiff grantiau cyllid eu haddasu o'r rhai sy'n dderbyniadwy yn y flwyddyn i'r rhai hynny sy'n dderbyniadwy heb amodau neu y bodlonwyd eu hamodau drwy gydol y flwyddyn. Caiff y llinell Incwm a Gwariant Trethiant a Grantiau Amhenodol ei chredydu gyda grantiau

cyfalaf sy'n dderbyniadwy yn y flwyddyn heb amodau neu y bodlonwyd eu hamodau yn y flwyddyn.

9.1.2 Newid Clir ar gyfer yr Addasiadau Pensiynau

Newid clir ar gyfer dileu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegu gwariant ac incwm cysylltiedig â phensiynau Buddiannau Cyflogeion IAS 19:

- O ran gwasanaethau mae hyn yn cynrychioli dileu cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a wnaed gan yr awdurdod fel y caniatwyd trwy statud a disodli hynny gan gostau cyfredol gwasanaethau a chostau gwasanaethu'r gorffennol.
- O ran incwm a gwariant cyllido a buddsoddi – caiff y llog clir ar y rhwymedigaeth budd-dal diffiniedig ei godi ar y CIES.

9.1.3 Gwahaniaethau Statudol Eraill

Gwahaniaethau statudol eraill rhwng symiau a ddebydwyd / a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a symiau sy'n daladwy / sy'n dderbyniadwy i'w cydnabod trwy statud:

- O ran incwm a gwariant cyllido a buddsoddi mae'r golofn gwahaniaethau eraill yn cydnabod addasiadau i'r Gronfa Gyffredinol am y gwahaniaethau amseriad rhwng premïymau a gostyngiadau.
- Mae'r taliad dan incwm a gwariant trethiant a grantiau amhenodol yn cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng yr hyn sy'n daladwy dan reoliadau statudol am dreth y cyngor a NDR a ragamcanwyd a fyddai'n cael ei dderbyn ar ddechrau'r flwyddyn a'r incwm cydnabyddedig dan arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol yn y Cod. Gwahaniaeth amseriad yw hwn oherwydd y bydd unrhyw wahaniaeth yn cael ei ddwyn ymlaen yng Ngwargedion neu Diffygion y dyfodol ar y Gronfa Gasglu.

9.1.4 Gwahaniaethau Anstatudol Eraill

Mae addasiadau anstatudol eraill yn cynrychioli symiau a ddyrannwyd / credydwyd i segmentau gwasanaeth y mae angen eu haddasu yn erbyn y 'Incwm a gwariant arall o'r llinell Gwariant a Dadansoddiad Cyllido' i gydymffurfio â'r gofynion cyflwyno yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ee trafodion wrth gefn:

- Ar gyfer cyllido a buddsoddi incwm a gwariant, mae'r golofn addasiadau anstatudol arall yn cydnabod addasiadau i segmentau gwasanaeth ee ar gyfer incwm a gwariant llog.
- Ar gyfer incwm a gwariant trethiant ac an-benodol, mae'r golofn addasiadau anstatudol arall yn cydnabod addasiadau i segmentau gwasanaeth ee ar gyfer grantiau llywodraeth heb eu ffonio.

9.2 SYMIAU A HYSBYSWYD AR GYFER PENDERFYNIADAU DYRANNU ADNODDAU

Caiff y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ei baratoi trwy ddefnyddio'r polisïau cyfrifyddu sy'n cael eu hamlinellu yn nodyn 8.0 i ateb gofynion y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol.

Caiff penderfyniadau ar ddyrannu adnoddau eu gwneud gan y Cyngor ar sail adroddiadau ar y gyllideb a baratowyd ar wahanol sail trwy ddefnyddio'r grwpiau gwasanaethau sy'n cael eu manylu yn y Cod Ymarfer ar Adroddiadau Gwasanaethau.

Yn arbennig:

Ni chaiff dim ei godi mewn cysylltiad â gwariant cyfalaf (tra caiff colledion dibrisio, ailbrisio ac amhariad uwchlaw'r gweddill ar y Gronfa Ailbrisio ac amorteiddiadau eu codi ar wasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr).

Seiliwyd cost budd-daliadau ymddeol ar lifau arian (talw cyfraniadau pensiynau'r cyflogwr) yn hytrach na chost gyfredol budd-daliadau a gronwyd yn y flwyddyn i wasanaethau.

Caiff neilltuadau arian i gronfeydd a glustnodwyd y mae modd eu priodoli i wasanaeth arbennig eu hysbysu ar lefel gwasanaeth.

9.3 DADANSODDIAD O WARIANT AC INCWM YN ÔL EI NATUR

Gwariant / Incwm	2018-19 £'000	2019-20 £'000
Gwariant		
Costau Cyflogaion	165,586	171,015
Costau Gweithredu Eraill	184,677	188,434
Gwasanaethau Cefnogi	-	-
Dibrisiant, amorteiddiad ac amhariad	28,011	46,051
Llog a Dalwyd	14,290	15,157
Archebiannau ac Ardollau	21,856	23,521
Ennill neu golled wrth gael gwared ar asedau	(56)	(89)
Gwariant Llawn	414,364	444,089
Incwm		
Rhenti, ffioedd a thaliadau ac ati	(60,423)	(60,340)
Llog ac incwm o fuddsoddiad	(325)	(554)
Incwm o dreth y cyngor	(70,691)	(78,702)
Grantiau a chyfraniadau'r llywodraeth	(272,579)	(271,037)
Cyfanswm Incwm	(404,018)	(410,633)
Gwared neu Ddiffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau	10,346	33,456

10.0 NODIADAU AR Y DATAGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

10.1 INCWM O DRETHIANT A GRANTIAU AMHENODOL

10.1.1 Grant Cynnal Cyllid a Grant Arbennig

Y swm yn yr adroddiad yw'r hyn a hysbysir gan Lywodraeth Cymru am y flwyddyn ariannol dan sylw.

10.1.2 Trethi Annomestig Cenedlaethol (NNDR)

Pennwyd y dreth fusnes unedig ar gyfer 2019-20 gan Lywodraeth Cymru ar 52.6c yn y £1 gyda gwerth ardrethol cyfartalog o £131,370,895 o'i gymharu â 51.4c gyda gwerth ardrethol cyfartalog o £130,434,804 yn 2018-2019. Gwnaeth y Cyngor gyfraniad net i'r gronfa NNDR o £14.178m yn 2019-20 a £12.646m 2018-19.

10.1.3 Treth y Cyngor

Pennodd y Cyngor Sir y Dreth Gyngor ganlynol ar gyfer y Cyngor Sir a hefyd ar ran Awdurdod Heddlu Dyfed Powys a Chynghorau Tref a Chymuned.

Band D Treth y Cyngor	2018-19	2019-20
Cyngor Sir Penfro	£993.54	£1,092.09
Awdurdod Heddlu Dyfed Powys	£224.56	£248.56
Cyngor Tref a Chymuned ar Gyfartaledd	£34.31	£36.60
Sylfaen Drethu Niferoedd Cywerth Band D		
Taladwy	57,074.89	57,470.05
Casgladwy	56,103.15	56,055.84

* Ffigwr casglu cyfan sy'n cynnwys sylfaen treth gosod cyllideb 54,041.68 ynghyd ag ail gartrefi 1,927.12 ynghyd â Phremiwm Eiddo Gwag Tymor Hir 87.04

Seiliwyd biliau Treth y Cyngor ar niferoedd a lluosyddion y bandiau eiddo canlynol:

Band Treth	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Lluosydd	6/9	7/9	8/9	9/9	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9
Cywerth Band D Eiddo Taladwy	3,566	6,435	11,098	10,217	13,943	8,039	3,327	632	209

Roedd y symiau canlynol yn ddyledus gan drethdalwyr y cyngor ar gyfer gwariant y Sir, yr Heddlu a Chynghorau Tref a Chymuned:

Incwn Treth y Cyngor	2018-19 £000	2019-20 £000
Treth y Cyngor dyledus yn y flwyddyn	(68,565)	(76,297)
Treth y Cyngor Dibynadwy ym Mlwyddyn - Ail Premiwm Cartref	(2,363)	(2,580)
Treth Gyngor sy'n ddyledus yn y flwyddyn - Eiddo Gwag Tymor Hir		(170)
Llai lwfans diffyg casglu	237	345
Swm dyledus gan drethdalwyr cyn ad-daliadau	(70,691)	(78,702)
Neilltuwyd i:	-	-
Archebiant Heddlu Dyfed Powys	(12,599)	(13,934)
Cyngor Sir Penfro	(56,167)	(62,716)
Archebiannau Cynghorau Tref a Chymuned	(1,925)	(2,052)
Cyfanswm	(70,691)	(78,702)

10.1.4 Derbyniadau – Grantiau Amhenodol a Chyfraniadau Eraill y Llywodraeth

Yr incwm a chyfraniadau grantiau a hysbyswyd yw'r rhai a hysbyswyd gan Lywodraeth Cymru a chyrrff cyllido eraill.

	2018-19 £000	2019-20 £000
Credydwyd i Wasanaethau		
Taliadau Cymhorthdal DWP a Grantiau Eraill DWP	(33,318)	(29,349)
Grant Gwella Addysg	(4,882)	(4,592)
Grantiau a chyfraniadau gan y Bwrdd Iechyd*	(8,370)	(9,620)
Grant Pont Cleddau	-	(2,800)
Grantiau Eraill a Gredydwyd i Wasanaethau**	(38,215)	(44,547)
Cyfanswm Grantiau Cyllid a Gredydwyd i Wasanaethau	(84,785)	(90,908)
* Ailenwyd l gynnwys "grantiau"		
** Mae'r ffigurau'n cynnwys nifer o grantiau a chyfraniadau llai		

Rhodddwyd cyfrif am y grantiau a chyfraniadau cyllid uchod fel a ganlyn yn ystod y flwyddyn:

	2018-19 £000	2019-20 £000
Grantiau a Chyfraniadau a Dderbyniwyd	(85,928)	(91,803)
Grantiau a ddaliwyd o flaen llaw lle na chyflawnwyd amodau	1,143	895
Grantiau a Chyfraniadau a Gredydwyd fel Incwm yn y Flwyddyn	(84,785)	(90,908)

10.1.5 Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf

Cydnabu'r Awdurdod y grantiau a chyfraniadau cyfalaf canlynol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

	2018-19 £000	2019-20 £000
Credydwyd i Incwm Trethiant a Grantiau Amhenodol		
Grant Cyfalaf Cyffredinol	(3,002)	(1,295)
Ysgolion yr 21ain Ganrif	(10,815)	-
Cydgysfeiriant	(62)	(36)
Lwfans Atgyweiriadau Mawr	(3,995)	(3,990)
Llywodraeth Cymru - Cludiant (Cronfa Cludiant Lleol, Llwybrau Diogel mewn Cymunedau, Diogelwch ar Ffyrdd Lleol, Bulford Road a Llwybr Strategol y De)	(2,258)	(4,615)
Llywodraeth Cymru - Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol	(141)	(494)
Grantiau Eraill	(5,754)	(7,071)
Cyfraniadau Datblygwyr	7	(180)
	(26,020)	(17,681)
Cymhwyswyd i Gyllido Gwariant Cyfalaf	(26,020)	(17,681)
Trosglwyddwyd i Gronfa Grant Cyfalaf heb ei Gymhwyso	-	-
	(26,020)	(17,681)

10.2

ARCHEBIANNAU AC ARDOLLAU

	2018-19 £000	2019-20 £000
Archebiannau		
Heddlu Dyfed Powys	12,599	13,933
Cynghorau Tref a Chymuned	1,925	2,052
Ardollau		
Tân ac Achub Gorllewin Cymru	6,399	6,551
Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro	933	985
Cyfansymiau	21,856	23,521

10.3

GWARIANT CYLLIDOL A GYLLIDWYD O GYFALAF TRWY STATUD

Caiff taliadau o natur gyfalafol lle na chrëwyd unrhyw ased sefydlog eu dileu o'r cyfrifon yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

	2018-19 £000	2019-20 £000
Gwariant yn y Flwyddyn	3,366	4,003
Grant a Chyfraniadau a Dderbyniwyd yn y Flwyddyn	(3,355)	(3,187)
Gwariant Cyllidol Clir a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	11	816

10.4 COSTAU PENSIWN

Mae'r Awdurdod yn cyfranogi mewn dau gynllun pensiwn:

10.4.1 Cynllun Pensiynau Dyfed.

Gweinyddir gan Gyngor Sir Gâr, fel cynllun buddiant diffiniedig gyda chronfa y mae cyflogeion, aelodau a'r Awdurdod fel cyflogwyr yn talu cyfraniadau iddo. Mae'r cynllun yn gweithredu dan y ddeddfwriaeth berthnasol i Bensiynau Llywodraeth Leol.

Cyfrifwyd cyfradd gyfansawdd cyfraniad y cyflogwr a ddefnyddiwyd yn 2019-20 gan actiwari'r Gronfa ar sail y prisiad fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2019 ar gyfer holl gyflogeion y Cyngor Sir sy'n aelodau o'r cynllun.

Prisiwyd y Gronfa fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2019 a chaiff canlyniadau'r prisiad hwn eu hadlewyrchu yng Nghyfrifon 2019-20.

Caiff y datgeliadau isod, sy'n ofynnol yn ôl Safon Gyfrifyddu Ryngwladol 19 (IAS 19) ac sy'n defnyddio tybiaethau ychydig yn wahanol i'r rhai a ddefnyddiwyd ym mhrisiad yr actiwari, eu cynhyrchu hefyd gan Actiwari'r Gronfa ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol.

Mae IAS 19 yn gofyn prisio'r rhan fwyaf o asedau ar "werthoedd sylweddoladwy" h.y.: gwerthoedd cynnig, yn hytrach na "gwerthoedd teg" (i bob diben, gwerthoedd canolog y farchnad).

Mae haint y Coronavirus (COVID-19), a ddatganwyd gan Sefydliad Iechyd y Byd fel "Pandemig Byd-eang" ar 11 Mawrth 2020, wedi effeithio ar farchnadoedd ariannol ac eiddo byd-eang. Oherwydd amodau'r farchnad hon, mae ansicrwydd prisio materol wedi'i gynnwys mewn adroddiad prisio diwedd blwyddyn ar gyfer cronfa buddsoddi eiddo cyfun Cronfa Bensiwn Dyfed. Y geiriad penodol a gynhwysir yn yr adroddiad yw "Ar 31 Mawrth 2020, mae Sefydliad Brenhinol y Syrffewyr Siartredig wedi cynghori bod ansicrwydd prisio materol Cronfeydd Eiddo Tiriog y DU ar hyn o bryd oherwydd amodau'r farchnad."

Mae cyfanswm gwerth y gronfa hon ar 31 Mawrth 2020 yn £ 349.5m ac mae cyfran Cyngor Sir Penfro o'r gronfa hon yn dod i £ 81.0m (23.20%).

Bydd asedau buddsoddi'r gronfa bensiwn yn symud yn unol â gwerth gwarantau a ddyfynnir ar farchnadoedd ecwiti'r byd a allai gynyddu neu leihau. Gan mai yn y tymor hir y mae gorwel amser y Gronfa Bensiwn, ac na sylweddolir gwir werth buddsoddiadau ond pan werthir y buddsoddiadau, ni wneir addasiadau ar gyfer unrhyw newidiadau yng ngwerth teg buddsoddiadau rhwng 31 Mawrth 2020 a'r dyddiad y caiff y datganiadau cyfrifyddu eu hawdurdodi i'w cyhoeddi.

Trafodion Cyllidol

Cofnodion y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sydd yn y Gwariant Gweithredu Clir	2018-19		2019-20	
	£000	£000	£000	£000
Llog ar Rwymedigaethau Pensiynau	17,853		18,479	
Llog ar Asedau'r Cynllun	(14,499)		(14,306)	
		3,354		4,173
Costau Gweinyddol		424		302
Gwasanaeth yn y Gorffennol (Cynnydd) / Cost *		10,103		2,196
Cwtogiad (Cynnydd) / Colled		467		1,233
Cyfuniadau busnes		-		1,349
Cost Gwasanaeth Presennol		22,521		27,513
		36,869		36,766
Cofnodion Datganiad Symudiad yng Ngweddill Cronfa'r Cyngor				
Gwrthdroi Cofnodion IAS 19 Uchod:		(36,869)		(36,766)
Gwir Daliadau a Wnaed yn y Flwyddyn				
Gwir Swm a Godwyd am y Cyfnod	12,374		14,262	
Cost Ychwanegiadau a Godwyd yn y Flwyddyn	797		791	
		13,171		15,053
		(23,698)		(21,713)
Cyfraniadau Cyflogaion		5.5%-12.5%		5.5%-12.5%
Cyfraniadau'r Cyflogwyr		16.9%		17.0%
* mae'n cynnwys (enillion) / costau oherwydd newid ym muddiannau'r cynllun				

**Asedau a Rhwymedigaethau Cynllun Pensiynau Dyfed Cysoni Gwerth Presennol
Rhwymedigaethau'r Cynllun**

	Cyfanswm Rhwymedigaethau 2018-19 £000	Rhwymedigaethau a Gyllidir 2019-20 £000	Rhwymedigaethau nas Cyllidir 2019-20 £000	Cyfanswm Rhwymedigaethau 2019-20 £000
Rhwymedigaeth ar 1 Ebrill	700,718	763,472	13,452	776,924
Symudiadau yn y Flwyddyn:				
Cost Gwasanaeth Presennol	22,521	27,513	-	27,513
Llog ar Rhwymedigaethau Pensiynau	17,853	18,167	312	18,479
Cyfraniadau Aelodau	4,388	4,704	-	4,704
Gwasanaeth yn y Gorffennol (Cynnydd) / Cost Ailfesuriadau (rhwymedigaethau) yn cynnwys :	10,103	2,196	-	2,196
Profiad (cynnydd) / colled	-	22,819	(1,245)	21,574
(Cynnydd) / Colled ar dybiaethau ariannol	39,910	(13,047)	(143)	(13,190)
(Cynnydd) / Colled ar dybiaethau demograffig	-	(21,292)	(283)	(21,575)
Cwtogiadau	467	1,233	-	1,233
Setliadau	-	-	-	-
Cyfuniadau Busnes	-	6,921	-	6,921
Buddiannau / Trosglwyddiadau a Dalwyd	(19,036)	(20,718)	(791)	(21,509)
Rhwymedigaeth ar 31 Mawrth	776,924	791,968	11,302	803,270

Cysoni Gwerth Teg Asedau'r Cynllun

	2018-19 £000	2019-20 £000
Gwerth Teg Asedau'r Cynllun ar 1 Ebrill	563,920	598,970
Symudiadau yn y Flwyddyn:	-	-
Llog ar Asedau'r Cynllun	14,499	14,306
Ailfesuriadau (asedau)	22,452	(64,762)
Costau Gweinyddol	(424)	(302)
Setliadau	-	-
Cyfuniadau Busnes	-	5,572
Cyfraniadau'r Cyflogwr	13,171	15,053
Cyfraniadau'r Aelodau	4,388	4,704
Buddiannau / Trosglwyddiadau a Dalwyd	(19,036)	(21,509)
Gwerth Teg Asedau'r Cynllun ar 31 Mawrth	598,970	552,032

Asedau'r Gronfa Bensiynau wedi'u rhanu yn ôl category

	31 Mawrth 2019 £000	31 Mawrth 2020 £000
Ecwitiâu	413,889	404,144
Llywodraeth	36,537	21,750
Bondiau Eraill	63,491	55,700
Eiddo	81,460	67,678
Arian Parod / Hylifedd	3,593	2,760
Asedau Cyfredol Clir	-	-
Cyfanswm	598,970	552,032

Nodiadau ar y tablau:

Anwybyddwyd trethiant gohiriedig.

Cynhwyswyd buddiannau Blynnyddoedd Ychwanegol Digolledu, sy'n cael eu codi ar yr Awdurdod, yn y rhwymedigaethau a chyfraniadau at ddibenion y cyfrifiadau.

Ni chynhaliwyd ymchwiliad penodol mewn cysylltiad â chynnydd yn oed aelodau'r cynllun ar gyfartaledd, ond ni roddwyd unrhyw reswm dros awgrymu y bu unrhyw newidiadau sylweddol ers prisiad yr actiwari yn 2016.

Ni hysbyswyd unrhyw ddigwyddiadau arbennig i'r actiwari mewn cysylltiad â chynhyrchu'r ffigurau uchod.

Mae'r atebolrwydd cyffredinol wedi cael cynnydd sylweddol yn bennaf, oherwydd ailbrisio asedau i lawr £64m ers y llynedd, a bu addasiad o dros £62m ym mis Mawrth 2020 (Effaith Covid)

Mae'r dyledion pensiwn net a adroddwyd yn y cyfrifon yn cynnwys dyledion posibl sy'n gysylltiedig â dyfarniad McCloud. Ym mis Gorffennaf 2020, cyhoeddodd Llywodraeth y DU gynigion ar gyfer ymgynghori ar rwymedi i datrys mater McCloud. Mae cyfrifydd y gronfa pensiwn wedi seilio'r amcangyfrif ar brif ddarpariaethau'r rhwymedi, ond mae rhywfaint o ansicrwydd o hyd ynghylch y canlyniad terfynol.

Seiliwyd gwerth yr asedau a hysbyswyd ar sail cyfran o wir werth yr asedau, er mwyn gwahanu cyfran yr Awdurdod o un ERW.

Tybiaethau Actiwaraid

	Dechrau'r Flwyddyn %	Diwedd y Flwyddyn %
Tybiaethau Ariannol		
Cyfradd chwyddiant CPI	2.2	2.1
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	3.7	3.6
Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau	2.3	2.2
Cyfradd Ddisgowntio	2.4	2.4
Disgwyliad Einioes (Blynyddoedd)		
Pensiynwr y dyfodol 65 oed ymhen 20 mlynedd	25.2	24.5
Pensiynwraig y dyfodol 65 oed ymhen 20 mlynedd	28.1	27.1
Pensiynwr presennol 65 oed	23.0	23.0
Pensiynwraig bresennol 65 oed	25.7	24.9

Nodiadau ar y Tybiaethau Actiwaraid

- Cyfrifwyd ffigurau diwedd y flwyddyn ar gyfer gwerth yr asedau ar y farchnad a rhaniad yr asedau rhwng categorïau buddsoddi fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2020. Cyfrifwyd rhaniad cyfatebol yr asedau ar ddechrau'r flwyddyn fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2019.
- Seiliwyd y tybiaethau actiwaraid a ddefnyddiwyd wrth gyfrifo rhwymedigaethau Mantolen diwedd y flwyddyn ar dybiaethau prisio actiwaraid 2016, heblaw'r tybiaethau ariannol, sy'n cael eu dangos uchod.
- Ni thynnwyd treuliau o'r elw disgwylidig uchod. Caiff didyniad o £2,700k o ran treuliau ei wneud wrth gyfrifo'r elw disgwylidig am y flwyddyn.
- Seiliwyd y ffigur a ddefnyddiwyd ar gyfer y gyfradd ddisgowntio ar elw o ryw 2.3% ar fondiau corfforaethol.
- Mae amcangyfrif y rhwymedigaethau budd diffiniedig yn ymatebol i dybiaethau actiwaraid o'r gyfradd ddisgowntio, chwyddiant, twf cyflogau a disgwyliad einioes. Gallai newidiadau yn y tybiaethau hyn arwain at newidiadau sylweddol yn y rhwymedigaeth.
- Cyfraniadau cyflogwr amcangyfrifedig 2020-21 yw £13,757k yr Adroddiad Mercer.

Effaith Gwir Berfformiad l'r hyn a Dybiwyd gyda Threigl Amser

Hanes y Cynllun	2015-16 £000	2016-17 £000	2017-18 £000	2018-19 £000	2019-20 £000
Gwerth Presennol y Rhwymedigaethau	(552,886)	(702,626)	(700,717)	(776,924)	(803,270)
Gwerth Teg yr Asedau	446,934	547,228	563,920	598,970	552,032
Gwarged / (Diffyg) yn y Cynllun	(105,952)	(155,398)	(136,797)	(177,954)	(251,238)

Dengys y rhwymedigaethau'r ymrwymïadau sylfaenol sydd gan yr Awdurdod yn y pen draw i dalu budd-daliadau ymddeol. Yr effaith at ei gilydd yw cynyddiad yn y diffyg yn ystod y flwyddyn. Gweler adran 1.4.2 am ragor o fanylion. Mae gan gyfanswm y rhwymedigaeth o £251.2m effaith sylweddol ar werth clir yr Awdurdod fel y cofnodwyd ar y Fantolen. Fodd bynnag, bydd iawn yn cael ei wneud am y diffyg yn y cynllun llywodraeth leol trwy gyfraniadau uwch dros weddill bywyd gwaith cyflogaion, fel yr aseswyd gan Actiwari'r cynllun.

10.4.2 Y Cynllun Pensiwn Athrawon – sy'n cael ei weinyddu gan yr Adran dros Addysg yng Nghymru a Lloegr. Mae hwn yn gynllun heb gronfa, sy'n golygu nad oes unrhyw asedau buddsoddi wedi cronni i dalu costau pensiwn cyn iddynt ddigwydd ac, felly, dim asedau neu rwymedigaethau cronfa'n ymddangos ym Mantolen y Cyngor. Mae'r cyngor yn gyfrifol am gostau unrhyw ymddeoliad cynnar y tu allan i amodau cynllun Pensiwn Athrawon.

Cofnodion y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2018-19 £000	2019-20 £000
Yn y Gwariant Gweithredu Clir		
Cyfraniadau llawn a godwyd ar y cyfrifon	6,089	7,721
Cost dyfarniadau dewisol a wnaed yn y flwyddyn	61	-
Cyfradd cyfraniad cyflogwyr	7.4% - 11.7%	7.4% - 11.7%
Cyfradd cyfraniad y cyflogwyr	16.5%	16.5% - 23.7%
* Roedd y gyfradd 16.5% ar gyfer Ebrill 2019 i Awst 2019 a 23.7% ar gyfer Medi 2019 i Fawrth 2020		

10.5 MANYLION TALIADAU CYDNABYDDIAETH

10.5.1 Mae'r tablau canlynol yn datgelu taliadau cydnabyddiaeth Staff Uwch fel a ganlyn:

- Y Prif Weithredwr / Pennaeth Gweithredol y Gwasanaeth Cyflogedig a Chyfarwyddwyr gan gynnwys cyfraniadau pensiwn neu daliadau cyfatebol. Cyfradd cyfanswm cyfraniadau pensiwn y cyflogwr oedd 16.9% yn 2018-19 a 17.0% yn 2019-20.

Uwch-swyddogion		Cyflog Crynswth, Ffioedd a Thaliadau Eraill £	Cyfraniadau Pensiwn y Cyflogwr i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol £	Buddiannau mewn da £	Ffioedd Etholiadol £
Prif Weithredwr / Swyddog Canlyniadau*	2018-19	135,267	22,860	12,346	2,856
	2019-20	137,896	23,455	13,568	28,885
Cyfarwyddwr Adnoddau	2018-19	114,034	19,948	6,137	-
	2019-20	118,888	20,242	7,553	1,590
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymunedol	2018-19	119,121	20,070	13,682	-
	2019-20	121,047	20,592	16,965	670
Cyfarwyddwr Plant ac Ysgolion **	2018-19	116,736	19,728	10,299	-
	2019-20	102,104	17,160	9,410	-
Cyfarwyddwr Dros Dro Plant ac Ysgolion***	2018-19	-	-	-	-
	2019-20	18,353	3,120	911	-
Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol a Thai	2018-19	114,129	19,272	9,348	-
	2019-20	118,958	20,242	7,812	1,090

* Digwyddiad Ol y Fantolen - Bydd y Prif Weithredwr yn gadael cyflogaeth y Cyngor ar 30 Tachwedd 2020

** Gadawodd Cyfarwyddwr Plant ac Ysgolion ar 31 Ionawr 2020

*** Dechreuodd y Cyfarwyddwr Dros Dro Plant ac Ysgolion ar 01 Chwefror 2020

- Cyflogwyr eraill (gan gynnwys athrawon) sy'n derbyn cydnabyddiaeth o £60,000 neu fwy (heb gynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr) mewn haenau o £5,000.

Cyflogeion Eraill	Nifer y Cyflogeion	
Haen Gydnabyddiaeth	2018-19	2019-20
£60,000 - £64,999	20	28
£65,000 - £69,999	12	11
£70,000 - £74,999	2	8
£75,000 - £79,999	3	5
£80,000 - £84,999	7	4
£85,000 - £89,999	4	2
£90,000 - £94,999	-	4
£95,000 - £99,999	5	2
£100,000 - £104,999	3	5
£105,000 - £109,999	1	1
£110,000 - £114,999	-	-
£115,000 - £119,999*	1	1
£155,000 - £159,999*	-	1
*Mae'r bandio yn cynnwys buddion terfynu i Bennaeth Gwasanaeth, a gofnodwyd yn nodyn 10.5.3		

Cyflog Prif Weithredwr y Cyngor yn ystod 2019-20 oedd £137,895 (2018-19 £135,267). Cyflog canolrifol holl weithwyr y Cyngor yn ystod 2019-20 oedd £20,082 (2018-19 £19624). Cymhareb cyflog Prif Weithredwr y Cyngor i gyflog canolrifol holl weithwyr y Cyngor yn ystod 2019-20 oedd oddeutu 6.87: 1 (2018-19 6.9 :1).

10.5.2 Lwfansau'r Aelodau

Daeth cyfanswm y lwfansau gan gynnwys buddion trethadwy a dalwyd i'r Aelodau yn y flwyddyn i £1,139,056 o'i gyharu â £1,121,240 yn 2018-19.

10.5.3 Buddiannau Terfyniad

Mae'r tabl canlynol yn nodi taliadau sy'n cynnwys costau diswyddo statudol a gwirfoddol, cyfraniadau pensiwn o ran blynnyddoedd ychwanegol a straen pensiwn a thaliadau eraill fel mater o ffafr.

Therfynu Arall (Y Flwyddyn Gyfredol)	2018-19				2019-20			
Haen	Niferoedd			£000	Niferoedd			£000
	Gorfodol	Arall	Cyfanswm		Gorfodol	Arall	Cyfanswm	
£0 - £20,000	22	72	94	824	31	70	101	838
£20,001 - £40,000	4	13	17	418	6	20	26	690
£40,001 - £60,000 *	-	10	10	455	1	7	8	389
£60,001 - £80,000	-	3	3	219	1	2	3	205
£80,001 - £100,000	-	-	-	-	-	-	-	-
£100,001 - £150,000	-	-	-	-	-	-	-	-
£150,001 - £200,000	-	-	-	-	-	-	-	-
£200,001 - £250,000	-	-	-	-	-	-	-	-
£250,001 - £300,000	-	-	-	-	-	-	-	-
Cyfanswm	26	98	124	1,916	39	99	138	2,122

Cost Pensiynau - Setliad Cyfalafol (Y Flwyddyn Gyfredol)	2018-19		2019-20	
Haen	Niferoedd	£000	Niferoedd	£000
£0 - £20,000	40	315	39	311
£20,001 - £40,000	10	273	12	297
£40,001 - £60,000	3	157	8	420
£60,001 - £80,000	-	-	3	217
Cyfanswm	53	745	62	1,245
Cost Pensiynau - Cyfraniad Blynnyddol	2018-19 £000		2019-20 £000	
Cyfraniad Blynnyddol	1,181		1,069	
Cyfanswm	1,181		1,069	

10.6 FFŌEDD ARCHWILIO

Yr amcangyfrif yw bod y symiau canlynol yn daladwy i Archwilio Cymru am y flwyddyn:

	2018-19* £000	2019-20 £000
Ffioedd taladwy i Archwilio Cymru o ran gwasanaethau archwilio allanol a wnaed gan yr archwilydd penodedig am y flwyddyn	168	165
Ffioedd taladwy i Archwilydd Cyffredinol Cymru o ran archwiliadau statudol a Mesur Llywodraeth Leol	110	110
Ffi daladwy am ardystio hawliadau grant a dychwelebau	44	33
Cyfanswm	322	308
* Seiliwyd ffioedd 2018-19 ar amcangyfrifon yn y flwyddyn flaenorol a'u hailadrodd i adlewyrchu'r gwir ffioedd a dalwyd. Caiff y ffigurau ar gyfer ffioedd 2019-20 eu hamcangyfrif.		

10.7 PARTÏON PERTHYNOL

Mae partïon perthynol yn cyfeirio at gyrff neu unigolion a allai reoli neu ddylanwadu ar y Cyngor neu gael eu dylanwadu neu reoli gan y Cyngor gan efallai gyfyngu ar allu'r Cyngor neu'r parti arall i weithredu'n annibynnol. Mae enghreifftiau eraill lle gall Aelodau a swyddogion y Cyngor fynychu

cyfarfodydd y cyrff trydydd-parti ond heb fod â'r gallu uniongyrchol i arfer rheolaeth ond, fodd bynnag, y gall barn a fynegant ddylanwadu ar benderfyniadau a pholisi.

10.7.1 Aelodau'r Cyngor

Dan y Cod Ymddygiad a ymgorfforwyd yng Nghyfansoddiad y Cyngor, mae gofyn i Aelodau gofnodi yng Nghofrestr Buddiannau'r Aelodau unrhyw fuddiannau ariannol a personol eraill, ynghyd ag unrhyw anrheg, lletygarwch, mantais neu fudd perthnasol. Mae'r Gofrestr yn agored i'w harchwilio gan y cyhoedd ac mae ar gael ar sail Aelod unigol ar wefan y Cyngor drwy'r ddolen ganlynol.

Caiff Aelodau'r Cyngor eu henwebu i wasanaethu ar gyrff allanol niferus, rhai ohonynt naill ai'n derbyn cymorth ariannol y Cyngor neu'n codi ardollau ac archebiannau ar y Cyngor. Wrth fod yn rhan o'r cyrff hyn mae disgwyl i Aelodau weithredu'n annibynnol yn hytrach na chynrychioli barn y Cyngor Sir. Mae manylion aelodaeth i'w cael gan Bennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Phwyllgorau, Neuadd y Sir, Hwlfordd.

Yn ystod 2019-20 cadarnhaodd Archwiliad Mewnol na nodwyd unrhyw Aelodau gyda budd llywodraethol yn unrhyw gwmni a gomisiynwyd i wneud gwaith neu gyflenwi gwasanaethau i'r Cyngor. Fodd bynnag, mae Aelodau a Swyddogion wedi nodi cysylltiadau â sefydliadau y cafodd y Cyngor drafodion ariannol â nhw yn ystod 2019-20, lle mae manylion y rhain wedi'u nodi yn y tabl isod:

Aelod	Corff	2019-20 Income £000	2019-20 Debtors £000	2019-20 Expenditure £000	2019-20 Creditors £000
Aaron Carey	Swim Narberth	0	0	21	0
Alison Tudor	Cwmni Theatr Torch Cyfyngedig - Aelod o'r Bwrdd	0	0	97	0
Alison Tudor	Hywel Dda - Gweithiwr	(10,157)	1,626	1,708	(557)
Cristoffer Tomos	Pembrokeshire Frame	(15)	0	264	0
Cristoffer Tomos	Coleg Sir Benfro - Aelod o'r Bwrdd	(631)	7	400	0
David Bryan	Pembrokeshire People First - Aelod o'r Bwrdd	0	0	115	0
Di Clements	Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro - Aelod o'r Bwrdd	(5)	0	54	0
Guy Woodham	Cwmni Theatr Torch Cyfyngedig - Gweithwr	0	0	97	0
Huw George	Ysgol Y Preseli	0	0	20	0
Huw George	Pembrokeshire Frame - Cyfarwyddwr	(15)	0	264	0
Jon Harvey	Tai Teulu - Rheolwr Datblygu	(1)	0	55	0
Jon Harvey	Cyngor Tref Penfro	(41)	0	204	0
Jonathan Preston	Amgueddfa Dinbych-y-pysgod - Ymddiriedolwr	0	0	17	0
Joshua Beynon	Y Brifysgol Agored	0	0	19	0
Joshua Beynon	Ysgol Harri Tudor – Llywodraethwr	0	0	88	0
Joshua Beynon	Cyngor Tref Doc Penfro	(3)	0	183	0
Kenneth Rowlands	Cyngor Cymuned Johnston	(1)	0	33	0
Michael Evans	Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro	(5)	0	54	0
Michael Evans	Ysgol Greenhill	0	0	52	0
Michael Evans	Cyngor Tref Dinbych-y-psygod	(17)	0	184	0
Michael James	Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro	(5)	0	54	0
Michael James (David)	Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru	0	0	99	0
Michael James (David)	Coleg Sir Benfro - Aelod o'r Bwrdd	(631)	7	400	0
Michael Williams	Amgueddfa Dinbych-y-pysgod - Ymddiriedolwr	0	0	17	0
Michael Williams	Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro	(5)	0	54	0
Neil Prior	Practice Solutions Limited – Cysylltiol	0	0	15	0
Neil Prior	Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru	0	0	99	0
Neil Prior	Pobl Group – Cyfarwyddwr Anweithredol	0	0	504	(19)
Pat Davies	Ymddiriedolaeth Pobl Ifanc Abergwaun ac Wdig Cyf - Cyfarwyddwr	0	0	51	0
Paul Dowson	Meyrick Development Satellite System	0	0	25	0
Paul Dowson	Ysgol Harri Tudor – Bwrdd Llywodraethwyr	0	0	88	0
Paul Harries	Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro	(5)	0	54	0
Paul Rapi	Cyngor Tref Dinbych-y-psygod	(17)	0	184	0
Peter Morgan	Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro	(5)	0	54	0
Phil Baker	Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro	(5)	0	54	0
Philip Kidney	Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro	(5)	0	54	0
Reg Owen	Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro	(5)	0	54	0
Reg Owen	Awdurdod Porthladd Aberdaugleddau	(97)	0	393	(5)
Rhys Sinnett	Cwmni Theatr Torch Cyfyngedig - Cyfarwyddwr	0	0	97	0
Rhys Sinnett	Mind Sir Benfro	(18)	0	254	0
Rhys Sinnett	Cymdeithas Gofal Sir Benfro - Cyfarwyddwr	(15)	0	381	0
Rhys Sinnett	Awdurdod Porthladd Aberdaugleddau - Aelod o'r Bwrdd	(97)	0	393	(5)
Rhys Sinnett	Hywel Dda - Gweithiwr	(10,157)	1,626	1,708	(557)
Rhys Sinnett	Eglwys y Santes Fair - Aelod Oes	0	0	13	0
Simon Hancock	Cymdeithas Archeolegol Dyfed - Ymddiriedolwr	0	0	40	0
Simon Hancock	Cwmni Theatr Torch Cyfyngedig - Aelod o'r Bwrdd	0	0	97	0
Simon Hancock	Hywel Dda - Aelod Annibynnol	(10,157)	1,626	1,708	(557)
Simon Hancock	Cyngor Tref Doc Neyland	(3)	0	93	0
Steve Yelland	Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro	(5)	0	54	0
Thomas Tudor	Hywel Dda - Gweithiwr	(10,157)	1,626	1,708	(557)

10.7.2 Swyddogion

Dan God Ymddygiad Cyflogeion, mae gofyn i swyddogion ddatgan lle gall gwrthdaro buddiannau ddeillio o drefniadau cyflogi ynghyd ag anrhegion neu letygarwch a chynigion ohonynt a, than Adran 117 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, trefniadau cytundebol lle mae buddiannau'n gwrthdaro. Mae gan y rhan fwyaf o gyrff proffesiynol godau ymddygiad proffesiynol hefyd y mae disgwyl i aelodau'r gyrff hynny gadw atynt.

Swyddog	Corff	2019-20 Incwm £000	2019-20 Dyledwyr £000	2019-20 Gwariant £000	2019-20 Credydwyr £000
Jon Haswell	Coleg Sir Benfro - Aelod o'r Bwrdd	(631)	0	400	0
Jon Haswell	ERW - Swyddog Adran 151	(7,971)	(101)	33	0
Steven Jones	Dwr Cymru - Aelod o'r Bwrdd	0	0	50	0
Steven Jones	Coleg Sir Benfro - Aelod o'r Bwrdd	(631)	7	400	0
Mike Cavanagh	PATCH - Cyfarwyddwr	0	0	24	0
Kate Evan-Hughes	Coleg Sir Benfro - Aelod o'r Bwrdd	(631)	7	400	0
Kate Evan-Hughes	ERW - Cynrychiolwydd Awdurdod Lleol	(7,971)	(101)	33	0

10.7.3 Contractau

Dan gyfansoddiad y Cyngor caiff contractau, yn ôl y diffiniad yn y rheolau sefydlog, eu hysbysu i'r Cabinet ddwywaith y flwyddyn.

10.7.4 Ysylltiadau Perthnasol

Ni nodwyd unrhyw gysylltiadau o bwys lle bo dylanwad o bwys yn bodoli.

10.7.4.1 Llywodraethau Cymru a'r DU

Llywodraethau Cymru a'r DU ac, i raddau llai, yr Undeb Ewropeaidd (tan Brexit), sydd â'r cyfrifoldeb dros y fframwaith statudol a darparu mwyafrif cymorth ariannol y Cyngor, llawer ohono dan delerau ac amodau penodol. Felly, gallant fod â rheolaeth effeithiol dros weithrediadau'r Cyngor. Mae manylion grantiau a dderbyniwyd i'w gweld ar dudalen 59. Caiff manylion grantiau a dderbyniwyd eu cyflwyno yn nodyn 10.1.4. Caiff grantiau na dderbyniwyd ar 31 Mawrth 2020 eu cyflwyno yn nodyn 12.6.3.

10.7.4.2 Cyrff Cyhoeddus Eraill

Caiff Cyrff Cyhoeddus Eraill eu rheoli'n gyffredinol gan Lywodraeth Cymru a Llywodraeth Ganolog.

10.7.4.3 Cyllidebau Cyfun

Roedd trefniant yn bodoli gyda Bwrdd Iechyd Lleol Hywel Dda yn ystod y flwyddyn yn gweithredu dan gytundeb cyllideb gyfun, gyda'i drafodion i'w gweld isod:

	Storfa Offer ar y Cyd	
	2018-19 £000	2019-20 £000
Gweddill a ddygwyd ymlaen	-	-
Cyfraniadau:	-	-
CSP	332	292
Hywel Dda	311	295
Gwariant yn y Flwyddyn	643	587
Gweddill a gariwyd ymlaen	-	-

10.7.4.4 Gweithrediadau Cydreoledig

Ynghyd â gweddill Awdurdodau Unedol Cymru, mae'r Cyngor yn aelod o CBAC, cwmni cyfyngedig trwy warant sydd ag amcanion o ddarparu a hyrwyddo gwasanaethau addysgol a diwylliannol eraill. Cyfyngwyd atebolrwydd y Cyngor i £1. Mae copïau o'r cyfrifon i'w cael o: CBAC Cyf, 245 Rhodfa'r Gorllewin, Llandaf, Caerdydd CF5 2YX.

Mae'r Cyngor hefyd yn cyfranogi mewn nifer o Gyd-drefniadau eraill sydd heb olygu sefydlu endid ar wahân, lle caiff unrhyw gyfraniadau at drefniadau o'r fath na wariwyd eu dal mewn Cronfa Cyd-drefniant. Yn unol â pholisi cyfrifyddu 8.23, pan oeddent yn berthnasol, chyfunwyd prif ddatganiadau ariannol y Cyngor gyda'r cofnodion perthnasol.

Ein Rhanbarth ar Waith (ERW)

Mae ERW yn gynghrair o awdurdodau lleol (chwech yn 2019-20 a phump yn 2020-21) yn Ne-orllewin a Chanolbarth Cymru sy'n gweithio i godi safonau addysg plant a phobl ifanc o fewn y rhanbarth. Yr Cyngor yw'r arweinydd at ddibenion cyfrifyddu. Mae cyfran yr Cyngor o Gyfrif Incwm a Gwariant a Mantolen y Cyd-drefniant i'w gweld yn y tabl isod.

Ein Rhanbarth ar Waith				
Incwm a Gwariant	2018-19		2019-20	
	Cyfanswm ERW	Cyfran CSP	Cyfanswm ERW	Cyfran CSP
	£000	£000	£000	£000
Gwariant	70,024	9,509	64,967	8,793
Incwm	(69,853)	(9,486)	(64,896)	(8,783)
Gwariant Clir	171	23	71	10
Llog Pensiynau Clir	(87)	(12)	20	2
Symudiad ar Gronfeydd	(84)	(11)	(91)	(12)
(Gwarged) / Diffyg Clir	-	-	-	-

Mantolen ar 31 Mawrth	2018-19		2019-20	
	Cyfanswm ERW	Cyfran CSP	Cyfanswm ERW	Cyfran CSP
	£000	£000	£000	£000
Asedau Cyfredol	1,866	253	2,882	390
Rhwymedigaethau Cyfredol	(1,443)	(196)	(2,459)	(333)
Cyfanswm Asedau Llai Rhwymedigaethau	423	57	423	57
Rhwymedigaethau Hirdymor	(316)	(43)	(407)	(55)
Cyfanswm Rhwymedigaethau Hirdymor	(316)	(43)	(407)	(55)
Asedau Clir	107	14	16	2
Cronfeydd	(107)	(14)	(16)	(2)
Cyfanswm Cyllido	(107)	(14)	(16)	(2)

Mae'n rhaid i ERW fel Cydbwyllgor a gyfansoddwyd yn gyfreithiol baratoi datganiadau ariannol statudol y gellir eu cael o wefan ERW www.erw.wales

Bargen Dinas Bae Abertawe

Mae Bargen Dinas Bae Abertawe yn fuddsoddiad gwerth £1.3 biliwn mewn 11 o brosiectau mawr ar draws Dinas-ranbarth Bae Abertawe – sy'n cynnwys Sir Gaerfyrddin, Castell-nedd Port Talbot, Sir Benfro ac Abertawe.

Arweinir Bargen Dinas Bae Abertawe gan y pedwar awdurdod lleol rhanbarthol drwy Gytundeb Cydbwyllgor, ynghyd â phartneriaid heb bleidlais - sef Byrddau Iechyd Prifysgol Bae Abertawe a Hywel Dda, Prifysgol Abertawe a Phrifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant.

Cydnabyddir o fewn Cytundeb y Cydbwyllgor y bydd yr holl bartneriaid yn cyfrannu £50,000 y flwyddyn i gefnogi swyddogaethau canolog a gweinyddol y rhaglen.

Mae cyfraniad yr Awdurdod Lleol wedi cael ei dalu'n llawn hyd at 31 Mawrth 2020.

Mae Bargen y Ddinas yn cael ei hariannu, yn amodol ar gymeradwyo achosion busnes prosiectau, gan Lywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru, y sector cyhoeddus a'r sector preifat.

Ar ôl cymeradwyo achosion busnes prosiectau yn llwyddiannus, bydd y Corff Atebol, ar ran y Cydbwyllgor, yn rhyddhau arian grant y Llywodraeth i Awdurdodau Arweiniol Prosiectau hyd

at uchafswm y pris y cytunwyd arno. Gellir newid gwerthoedd grantiau, ond rhaid i hyn gael ei ategu gan achos busnes llawn a chymeradwyaeth gan y Cydbwyllgor a Llywodraethau'r DU a Chymru, fel yr amlinellir yng Nghytundeb y Cydbwyllgor.

Ym mis Mehefin 2020 derbyniodd achos busnes Pembroke Dock Marine (PDM) gymeradwyaeth i fod yn rhan o raglen gyffredinol Bargen Dinas Bae Abertawe. Hyd yn hyn ni dderbyniodd yr Awdurdod Lleol arian grant gan Gorff Atebol Bargen Dinas Bae Abertawe.

Mae cyd-drefniadau eraill yn cynnwys Ysbyty De Sir Benfo, Cronfa Gweithredu Camddefnyddio Sylweddau (SMAF), Consortiwm Prynu Cymru, Fforwm Lleol Cymru Gydnerth, Cludiant Cyfun (NEWID) a Chomisiynu ar y Cyd (Cyngor Sir Gâr / Cyngor Sir Penfro) ymhlith eraill. Pan fo hynny'n berthnasol, cyfunwyd prif ddatganiadau ariannol y Cyngor gyda'r cofnodion perthnasol.

10.7.4.5 Endidau Rheoledig neu dan Ddylanwad

Mae'r Cyngor yn rheoli Pwll Dinbych-y-pysgod, Awdurdodau Harbwr Abergwaun a Dinbych-y-pysgod a Chronfeydd Ymddiried eraill. Ymgorfforwyd incwm a gwariant crynswth Pwll Dinbych-y-pysgod a'r gwerthoedd asedau sefydlog yn Natganiad Cyfrifon y Cyngor.

11.0 NODIADAU AR Y DATGANIAD SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD

11.1 ADDASIADAU RHWNG SAIL GYFRIFYDDU A SAIL GYLLIDO REOLEIDDIOL

Gwirioneddol 2019-2020	Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol £000	Gweddill Gweithredol HRA £000	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf a Grantiau £000	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy £000	Cronfeydd Annefnyddiadwy £000
Symiau yn y Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu heithrio trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol					
Dibrisiad	(17,170)	(4,084)	-	(21,254)	21,254
Amhariad / Ailbriso	(17,455)	(7,342)	-	(24,797)	24,797
Grantiau Cyfalaf i'w Trin fel Incwm	13,055	4,626	-	17,681	(17,681)
Gwariant Cyllidol a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	(816)	-	-	(816)	816
Gwared Asedau Anghyfredol	90	2	(3,761)	(3,669)	3,669
Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf, Grantiau a Chyfraniadau i Gyllido Gwariant Cyfalaf	-	-	-	-	-
Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf a Neilltuwyd fel Derbyniadau a Neilltuwyd	-	-	1,861	1,861	(1,861)
Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gweithgaredd trawsnewid refeniw (Cyfarwyddeb Gyfalaf)	-	-	812	812	(812)
Trosglwyddo o Dderbyniadau Cyfalaf Gohiriedig o dderbyn arian	-	-	-	-	-
Grantiau Cyfalaf a Chyfraniadau heb eu Cymhwyso	-	-	-	-	-
Cyllido Costau Addasu (addasiad EIR)	(13)	-	-	(13)	13
Addasiad Cost Pensiynau	(35,277)	(1,489)	-	(36,766)	36,766
Buddiannau Cyflogaion – Croniad Absenoldeb	(486)	-	-	(486)	486
Symiau a eithriwyd o'r Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu cynnwys trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol					
Isafswm Darpariaeth Refeniw	5,129	1,545	-	6,674	(6,674)
Ad-daliad Dyled Statudol (Rhwymedigaethau Prydlesi Cyllidol)	12	-	-	12	(12)
Ad-daliad Dyled Statudol (PFI)	289	-	-	289	(289)
Gwariant Cyfalaf i'w Godi ar Cronfa'r Cyngor (gan gynnwys Cylchred Oes PFI)	5,347	4,858	-	10,205	(10,205)
Amorteiddio premiwm / gostyngiadau clir mewn cysylltiad ag offerynnau ariannol	88	-	-	88	(88)
Cyfraniadau'r cyflogwr at gynlluniau pensiwn	14,434	619	-	15,053	(15,053)
Addasiadau Eraill	-	-	-	-	-
Addasiad Clir Gofynnol	(32,773)	(1,265)	(1,088)	(35,126)	35,126

Gwirioneddol 2018-2019	Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol £000	Gweddill Gweithredol HRA £000	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf a Grantiau £000	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy £000	Cronfeydd Annefnyddiadwy £000
Symiau yn y Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu heithrio trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol					
Dibrisiad	(15,376)	(4,032)	-	(19,408)	19,408
Amhariad / Ailbrisio	(1,212)	(7,391)	-	(8,603)	8,603
Grantiau Cyfalaf i'w Trin fel Incwm	22,025	3,995	-	26,020	(26,020)
Gwariant Cyllidol a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	(11)	-	-	(11)	11
Gwared Asedau Anghyfredol	(20)	9	(7,397)	(7,408)	7,408
Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf, Grantiau a Chyfraniadau i Gyllido Gwariant Cyfalaf	-	-	-	-	-
Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf a Neilltuwyd fel Derbyniadau a Neilltuwyd	-	-	1,388	1,388	(1,388)
Trosglwyddo o Dderbyniadau Cyfalaf Gohiriedig o dderbyn arian	-	-	-	-	-
Grantiau Cyfalaf a Chyfraniadau heb eu Cymhwyso	-	-	-	-	-
Cyllido Costau Addasu (addasiad EIR)	(31)	-	-	(31)	31
Addasiad Cost Pensiynau	(35,579)	(1,290)	-	(36,869)	36,869
Buddiannau Cyflogaeth – Croniad Absenoldeb	404	-	-	404	(404)
Symiau a eithriwyd o'r Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu cynnwys trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol					
Isafswm Darpariaeth Refeniw	3,351	1,545	-	4,896	(4,896)
Ad-daliad Dyled Statudol (Rhwymedigaethau Prydlesi Cyllidol)	17	-	-	17	(17)
Ad-daliad Dyled Statudol (PFI)	263	-	-	263	(263)
Gwariant Cyfalaf i'w Godi ar Cronfa'r Cyngor (gan gynnwys Cylchred Oes PFI)	5,165	9,811	-	14,976	(14,976)
Amorteiddio premiwm / gostyngiadau clir mewn cysylltiad ag offerynnau ariannol	88	-	-	88	(88)
Cyfraniadau'r cyflogwr at gynlluniau pensiwn	12,600	571	-	13,171	(13,171)
Addasiadau Eraill	-	-	-	-	(200)
Addasiad Clir Gofynnol	(8,316)	3,218	(6,009)	(11,107)	10,907

11.2 CRONFEYDD DEFNYDDIADWY

11.2.1 Trafodion Cronfeydd Penodol y Gronfa Gyffredinol, HRA, Clustnodwyd ac Addysg

	Gweddill ar 1 Ebrill 2019	Cyfraniad (o'r) Cyfrifon Cyllid	Cyfraniad at Cyfrifon Cyllid	Trosglwyddo i Ddarpariaeth	Cyfraniad at Cyfrifon Cyfalaf	Gweddill ar 31 Mawrth 2020
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gweddillion Gweithredol						
Cronfa Gyffredinol	(7,000)	-	-	-	-	(7,000)
HRA	(752)	-	-	-	-	(752)
Cyfanswm Gweddillion Gweithredol	(7,752)	-	-	-	-	(7,752)
Cronfeydd a Glustnodwyd						
HRA Capital Reserve						
Cronfa HRA	(4,460)	(5,995)	-	-	4,858	(5,597)
Total HRA Capital Reserve	(4,460)	(5,995)	-	-	4,858	(5,597)
Cronfa Gyfalaf						
Cronfa Gyfalaf Gyffredinol	(2,067)	(20)	60	-	1,167	(860)
Total Capital General Fund Reserves	(2,067)	(20)	60	-	1,167	(860)
Cronfeydd Eraill a Glustnodwyd						
Yswiriant	(4,561)	(400)	-	736	-	(4,225)
Cynnal yn y Gaeaf	(227)	-	-	-	-	(227)
Rheoli Risg	(4,788)	(400)	-	736	-	(4,452)
Eiddo ac Offer	(1,336)	(819)	-	-	463	(1,692)
Ailadeiladu Lonydd Cerbydau	(49)	-	-	-	-	(49)
Cerbydau a Chyfarpar	(4,761)	(1,768)	-	-	2,600	(3,929)
Pont Cleddau	(1,667)	-	1,387	-	23	(257)
Amlogfa Gorllewin Cymru	(583)	(141)	-	-	21	(703)
Adnewyddu ac Atgyweirio Asedau	(8,396)	(2,728)	1,387	-	3,107	(6,630)
Etholiadau	(114)	(42)	-	-	-	(156)
Ad-drefnu Gofal Cymdeithasol	(1,008)	-	-	-	-	(1,008)
Ad-drefnu Addysg	(683)	(231)	43	-	-	(871)
Cydraddoli	(1,805)	(273)	43	-	-	(2,035)
Buddsoddi i Arbed	(6,383)	(292)	2,206	-	122	(4,347)
Ad-drefnu Gwasanaethau	(4,939)	-	2,195	-	493	(2,251)
Rhaglen Weinyddiaeth	-	(4,390)	198	-	-	(4,192)
Covid-19	-	(1,767)	-	-	-	(1,767)
Trawsnewid	(11,322)	(6,449)	4,599	-	615	(12,557)
Cynllunio	(210)	-	49	-	-	(161)
Iawndal Ffermydd Sirol	(116)	(15)	-	-	-	(131)
Cronfa Adfywio	(580)	-	17	-	-	(563)
Datblygu Economaidd a Thwristiaeth	(160)	-	38	-	-	(122)
Gwasanaethau Amgylcheddol	(153)	(60)	11	-	-	(202)
Ailgylchu	(994)	(20)	-	-	328	(686)
Cyflenwi Gwasanaethau	(2,213)	(95)	115	-	328	(1,865)
Cyd-drefniadau	(69)	-	12	-	-	(57)
Tai Fforddiadwy	(1,779)	(1,083)	23	-	-	(2,839)
Cyfraniad I'r Gymuned	(781)	(1,083)	306	-	3	(1,555)
Allanol	(2,629)	(2,166)	341	-	3	(4,451)
Cyfanswm Cronfeydd a Glustnodwyd	(31,153)	(12,111)	6,485	736	4,053	(31,990)
Gweddillion ISB Ysgolion	(2,525)	(893)	1,276	-	-	(2,142)
CLG Arlwy Ysgolion	(296)	-	-	-	-	(296)
CLG Cynnal a Chadw Ysgolion	(250)	(257)	(1)	-	-	(508)
Yswiriant Athrawon Llanw Ysgolion	(657)	-	11	-	-	(646)
PFI ICT	(19)	(49)	61	-	-	(7)
Cydraddoli PFI RSG	(2,468)	(18)	189	-	-	(2,297)
CYFANSWM CRONFEYDD YSGOLION A CHYSYLLTIEDIG	(6,215)	(1,217)	1,536	-	-	(5,896)

11.2.2

Trafodion Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf, Grantiau a Chyfraniadau

Caiff rhan o'r derbyniadau o werthu asedau eu neilltuo i ad-dalu dyled yn unol â pholisïau cyfrifyddu; mae'r gweddill ar gael i dalu am wariant cyfalaf. Mae cyfraniadau at ddibenion cyfalafol a grantiau cyfalaf heb eu cymhwyso a dderbyniwyd ar gael hefyd i dalu am fuddsoddi cyfalaf yn y dyfodol.

	Gweddill ar 1 Ebrill 2019	Derbyniwyd yn y Flwyddyn	Darpariaet h a Neilltuwyd	Trosglwyd diadau yn y Flwyddyn	Cymhwys wyd i Gyllid	Cymhwys wyd i Dalu am Wariant	Gweddill ar 31 Mawrth 2020
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cronfa Derbyniadau Cyfalaf							
Cronfa Gyffredinol	(10,896)	(1,900)	-	-	-	812	(11,984)
HRA	-	(1,861)	1,861	-	-	-	-
CYFANSWM	(10,896)	(3,761)	1,861	-	-	812	(11,984)

Deddf Llywodraeth Leol 2003 Adrannau 16 (2) (b) a 20: Trin Costau Penodol fel Gwariant Cyfalaf i greu Cyfarwydddeb Cyfalafu ar gyfer defnyddio derbyniadau cyfalaf i ariannu costau Diwygio a Thrawsnewid Gwasanaethau

Yn ystod 19-20 mae'r Cyngor wedi defnyddio hyblygrwydd wrth ddefnyddio derbyniadau cyfalaf o dan y canllawiau a'r cyfarwyddyd a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru.

Prosiect	Gwariant 19-20	Gwariant wedi'i gyfalafu a'i ariannu trwy Dderbyniadau Cyfalaf	Arbedion Disgwyliedig y flwyddyn
	£' 000	£'000	£'000
Trawsnewid y Gweithlu	812	812	519
CYFANSWM	812	812	519

12.0 NODIADAU AR Y FANTOLEN

12.1 ASEDAU ANGHYFREDOL

12.1.1 Asedau Sefydlog

Dylid nodi bod yr holl brisiadau a gyflwynir yn yr adran hon yn cael eu hadrodd ar sail 'ansicrwydd prisio materol', sy'n llai o sicrwydd - a dylid rhoi mwy o rybudd i'r prisiadau nag a fyddai fel rheol yn achos y Covid-19 pandemig.

Prisiwyd portffolio asedau sefydlog y Cyngor yn £716m fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2020 mewn cymhariaeth â £731m ar 31 Mawrth 2019.

Gwnaed caffaeliadau asedau sefydlog yn y flwyddyn am £9.2m. Mae'r ffigur hwn yng ngwerth cyfanswm ychwanegiadau o £36.0m gyda gweddill y gwerth yn berthnasol i gostau adeiladu neu waith cysylltiedig ag asedau presennol.

Daeth gwared asedau â £1.8m o ran gwerthu tai heblaw rhai'r cyngor a £1.9m o ran tai'r cyngor. Ar 31 Mawrth 2020, amcangyfrif o werth asedau dros ben yn aros i'w gwared yw £2.7m, gydag amcangyfrif bod £1.09m ohono'n debygol o gael ei werthu o fewn y 12 mis nesaf.

Chodwyd amhariadau yn y flwyddyn yn cynrychioli Ysgol y Preseli Tynnu'r Ystafell Ddosbarth Gludadwy, Ysgol Penfro Dymchwel yr hen ysgol fel rhan o adeiladu'r ysgol newydd, dymchwelwydd 8 allan o 10 tŷ yn Tudor Place, Tiers Cross i hwyluso ailddatblygu a Dymchwel ac ailosodo blociau cyfeleustodau Under the Hills.

12.1.1.1 Prisiad

Prisiwyd asedau'r Cyngor yn unol â'r polisi cyfrifyddu datganedig. Pan fo'n berthnasol, prisiwyd asedau gan brisiwr y Cyngor, Mrs H. McLeod-Baikie F.R.I.C.S.

Sail Brisio Gwerthoedd Crynswth	Asedau Tai'r Cyngor £000	Tir ac Adeiladau Eraill £000	Isadeiledd £'000	Cerbydau, Cyfarpar ac Offer £000	Asedau Cymunedol £000	Asedau Treftadaeth £000	Asedau'n cael eu Hadeiladu £000	Asedau Dros Ben £000	Cyfanswm £000
Dygwyd am y Gost Hanesyddol	85,770	58,294	168,636	26,900	557	1,131	3,094	75	344,457
Prisiwyd am Werth Teg ar:									
31 Mawrth 2020	1,851	79,313	-	1,101	-	-	-	2,349	84,614
31 Mawrth 2019	1,233	33,053	-	58	45	-	714	-	35,103
31 Mawrth 2018	412	40,103	-	65	-	-	-	352	40,932
31 Mawrth 2017	333	59,692	-	-	-	24	-	-	60,049
31 Mawrth 2016	197,220	143,030	-	-	-	-	2,082	931	343,263
						-			
Cyfanswm y Gost neu Brisiad	286,819	413,485	168,636	28,124	602	1,155	5,890	3,707	908,418

Cynhwyswyd ysgolion Gwirfoddol Rheoledig (VC), Gwirfoddol Cymorthedig (VA) a Menter Cyllid Preifat y mae gan y Cyngor deitl cyfreithiol arnynt ar Fantolen y Cyngor. Ni chynhwyswyd y rhai sydd ym meddiant cyfreithiol cyrff eraill. Gwerth cario crynswth ysgolion VC a VA na chynhwyswyd ar y Fantolen yw tua £6m.

Mae gwerth cario crynswth ardal pwll Canolfan Hamdden Dinbych-y-pysgod (tua £1.6m) yn cael ei ddal ar ymddiried. Yn unol â newidiadau i'r Cod, cynhwyswyd hyn ar y Fantolen. Caiff ei hysbysu ar wahân hefyd fel rhan o gyfrifon Ymddiriedolaeth Pwll Dinbych-y-pysgod.

Caiff isadeiledd ei fesur am Cost Hanesyddol ac, felly, ni chaiff ei gynnwys yn y tabl uchod.

12.1.1.2 Dibrisiad ac Amhariad

Dibrisiwyd holl asedau sefydlog gyda'r dull llinell syth gan ddefnyddio'r bywydau defnyddiol tybiannol sy'n cael eu dangos isod.

Math o Ased	Oes Fuddiol ar gyfer Dibrisio
Anheddau'r Cyngor	40 mlynedd
Eiddo HRA Arall	10 – 40 mlynedd
Adeiladau	5 – 40 mlynedd
Tir	Ni ddibrisiwyd
Isadeiledd	40 mlynedd
Cerbydau, Cyfarpar ac Offer Cyffredinol	3 – 15 mlynedd
Offer TG	5 mlynedd
Asedau Treftadaeth	Ni ddibrisiwyd
Asedau Cymunedol	Ni ddibrisiwyd
Asedau'n Cael eu Hadeiladu	Ni ddibrisiwyd
Asedau Dros Ben	5 – 40 mlynedd
Eiddo Buddsoddi	Ni ddibrisiwyd
Pethau Anniriaethol	3 blynedd

12.1.1.3 Defnydd a Dosbarthiad Asedau

Math o Ased	Gwerth Clir ar Bapur					
	2018-19			2019-20		
	Y Gronfa Gyffredin £000	HRA £000	Cyfanswm £000	Y Gronfa Gyffredin £000	HRA £000	Cyfanswm £000
Eiddo, Cyfarpar ac Offer						
Anheddau'r Cyngor	236	200,503	200,739	265	197,844	198,109
Tir ac Adeiladau	396,417	631	397,048	375,807	610	376,417
Isadeiledd	119,707	-	119,707	121,500	-	121,500
Cerbydau, Cyfarpar ac Offer	10,060	561	10,621	14,424	505	14,929
Asedau Treftadaeth	531	-	531	528	-	528
Asedau Cymunedol	579	-	579	578	-	578
Asedau'n Cael eu Hadeiladu *	269	-	269	5,713	-	5,713
Asedau Dros Ben	2,259	-	2,259	2,750	-	2,750
	530,058	201,695	731,753	521,565	198,959	720,524
Pethau Anniriaethol	320	-	320	214	-	214
Asedau Mewn Llaw i'w Gwerthu	338	-	338	-	-	-
Cyfanswm	530,716	201,695	732,411	521,779	198,959	720,738

12.1.1.4

Manylion Symudiad yng Ngwerthoedd Asedau Anghyfredol Eiddo, Cyfarpar ac Offer 2019-20

Asedau'r Cyngor	Asedau Tai'r Cyngor £000	Tir ac Adeiladau Eraill £000	Isadeiledd £000	Cerbydau, Cyfarpar ac Offer £000	Asedau Cymunedol £000	Asedau Treftadaeth £000	Asedau'n Cael eu Hadeiladu £000	Asedau Dros Ben £000	Cyfanswm Eiddo, Cyfarpar ac Offer £000
Cost neu Brisiad ar 31 Mawrth 2019	278,945	427,372	163,239	23,484	598	809	269	2,297	897,013
Addasiad Blwyddyn Flaenorol (Gwall Prisio GCA a Phwll Dinbych-y-pysgod)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cost neu Brisiad ar 1 Ebrill 2019	278,945	427,372	163,239	23,484	598	809	269	2,297	897,013
Ychwanegiadau	9,527	11,030	6,120	6,110	4	346	3,191	190	36,518
Datgydnabod / gwarediadau	-	(2,288)	-	(3,032)	-	-	-	-	(5,320)
Datgydnabod – arall (cydran)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ailbrisiio Dibrisiad ac Amhariad Cronedig a ddilëwyd i Swm Cario Crynswth	(179)	(8,859)	(96)	-	-	-	-	(508)	(9,642)
Codiadau / (gostyngiadau) ailbrisiadau i'w cydnabod yn y Gronfa Ailbrisiio	985	3,217	-	7	-	-	-	266	4,475
Codiadau / (gostyngiadau) ailbrisiio i'w cydnabod yn y Gwarged / Diffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau	(606)	(10,566)	(627)	-	-	-	-	234	(11,565)
Ailddosbarthiadau – PPE a Buddsoddiad	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ailddosbarthiadau – (i) / o Daliwyd ar Werth	(1,853)	(1,208)	-	-	-	-	-	-	(3,061)
Symudiadau Eraill	-	(5,213)	-	1,555	-	-	2,430	1,228	-
Ar 31 Mawrth 2020	286,819	413,485	168,636	28,124	602	1,155	5,890	3,707	908,418
Dibrisiant ac Amhariadau									
Dibrisiant	(11,957)	(18,608)	(40,510)	(11,890)	-	(8)	(175)	(39)	(83,187)
Amhariad	(66,249)	(11,716)	(3,022)	(973)	(19)	(270)	175	1	(82,073)
Ar 31 Mawrth 2019	(78,206)	(30,324)	(43,532)	(12,863)	(19)	(278)	-	(38)	(165,260)
Tâl Dibrisiant ar gyfer 2019-20	(3,952)	(9,808)	(3,318)	(2,934)	-	(4)	-	(778)	(20,794)
Colledion Amhariad a Gwariant Heblaw Gwella i'r Gronfa Ailbrisiio	-	(3,391)	-	-	-	(56)	-	-	(3,447)
Colledion Amhariad a Gwariant Heblaw Gwella i'r Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(6,735)	(5,225)	(383)	(405)	(5)	(289)	-	(190)	(13,232)
Datgydnabod / Gwarediadau:									
– W/O Dibrisiad Cronedig	-	962	-	2,804	-	-	-	-	3,766
– W/O Amhariad Cronedig	-	1,226	-	203	-	-	-	-	1,429
Ailbrisiadau:									
– W/O Dibrisiad Cronedig	178	7,439	96	-	-	-	-	508	8,221
– W/O Amhariad Cronedig	-	1,418	1	-	-	-	-	-	1,419
Ailddosbarthiadau:									
– Trosglwyddo Dibrisiad Cronedig d/yml	5	530	-	-	-	-	(74)	(457)	4
– Trosglwyddo Amhariad Cronedig d/yml	-	105	-	-	-	-	(103)	(2)	-
Ar 31 Mawrth 2020	(88,710)	(37,068)	(47,136)	(13,195)	(24)	(627)	(177)	(957)	(187,894)
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2020	198,109	376,417	121,500	14,929	578	528	5,713	2,750	720,524
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2019	200,739	397,048	119,707	10,621	579	531	269	2,259	731,753

12.1.1.5

Symudiad Cymharol yng Ngwerthoedd Asedau Anghyfredol Eiddo, Cyfarpar ac Offer 2018-19

Asedau'r Cyngor	Asedau Tai'r Cyngor £000	Tir ac Adeiladau Eraill £000	Isadeileid £000	Cerbydau , Cyfarpar ac Offer £000	Asedau Cymuned ol £000	Asedau Treftadaeth £000	Asedau'n Cael eu Hadeiladu £000	Asedau Dros Ben £000	Cyfanswm Eiddo, Cyfarpar ac Offer £000
Cost neu Brisiad ar 31 Mawrth 2018	252,257	314,988	151,014	21,381	1,454	1,497	14,139	4,590	761,320
Addasiad Blwyddyn Flaenorol (Gwall Prisio GCA a Phwll Dinbych-y-pysgod)	-	11,689	-	-	-	-	(11,689)	-	-
Cost neu Brisiad ar 1 Ebrill 2018	266,315	346,643	157,544	21,419	1,010	630	61,712	6,836	862,109
Ychwanegiadau	13,806	20,904	5,695	5,828	-	179	268	7	46,687
Datgydnabod / gwarediadau	(89)	(450)	-	(3,820)	-	-	-	-	(4,359)
Datgydnabod – arall (cydran)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ailbrisiio Dibriadiad ac Amhariad Cronedig a ddilëwyd i Swm Cario Crynswth	(111)	(4,118)	-	-	-	-	-	(682)	(4,911)
Codiadau / (gostyngiadau) ailbrisiadau i'w cydnabod yn y Gronfa Ailbrisiio	391	3,762	-	57	(264)	-	-	419	4,365
Codiadau / (gostyngiadau) ailbrisiio i'w cydnabod yn y Gwarged / Diffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau	(88)	573	-	-	(148)	-	-	285	622
Ailddosbarthiadau – PPE a Buddsoddiad	-	61,711	-	-	-	-	(61,711)	-	-
Ailddosbarthiadau – (i) / o Daliwyd ar Werth	(1,279)	(1,653)	-	-	-	-	-	(4,568)	(7,500)
Ar 31 Mawrth 2019	278,945	427,372	163,239	23,484	598	809	269	2,297	897,013
Dibriadiant ac Amhariadau									
Dibriadiant	(8,169)	(13,439)	(37,192)	(12,250)	-	(4)	(175)	-	(71,229)
Amhariad	(59,036)	(8,076)	(2,785)	(1,159)	(19)	(91)	(2,184)	1	(73,349)
Ar 31 Mawrth 2018	(67,205)	(21,515)	(39,977)	(13,409)	(19)	(95)	(2,359)	1	(144,578)
Tâl Dibriadiant ar gyfer 2018/19	(3,902)	(8,395)	(3,318)	(2,952)	-	(4)	-	(721)	(19,292)
Colledion Amhariad a Gwariant Heblaw Gwella i'r Gronfa Ailbrisiio	-	(1,500)	-	-	-	-	-	-	(1,500)
Colledion Amhariad a Gwariant Heblaw Gwella i'r Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(7,302)	(1,218)	(237)	(289)	-	(179)	-	-	(9,225)
Datgydnabod / Gwarediadau:									
~ W/O Dibriadiad Cronedig	-	258	-	3,312	-	-	-	-	3,570
~ W/O Amhariad Cronedig	89	191	-	475	-	-	-	-	755
Ailbrisiadau:									
~ W/O Dibriadiad Cronedig	111	2,872	-	-	-	-	-	682	3,665
~ W/O Amhariad Cronedig	-	1,246	-	-	-	-	-	-	1,246
Ailddosbarthiadau:									
~ Trosglwyddo Dibriadiad Cronedig d/ymhl	3	96	-	-	-	-	-	-	99
~ Trosglwyddo Amhariad Cronedig d/ymhl	-	(2,359)	-	-	-	-	2,359	-	-
Ar 31 Mawrth 2019	(78,206)	(30,324)	(43,532)	(12,863)	(19)	(278)	-	(38)	(165,260)
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2019	200,739	397,048	119,707	10,621	579	531	269	2,259	731,753
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2018	199,110	325,128	117,567	8,010	991	535	59,353	6,837	717,531

12.1.1.6 Trafodion Asedau Treftadaeth yn y Flwyddyn

Cynhaliwyd Asedau Treftadaeth gyda swm cludo net o £531k a £528k ar gyfer 2018-19 a 2019-20 yn y drefn honno. Mae rhagor o fanylion Asedau Treftadaeth y Cyngor i'w cael gan Gwasanaethau Amgueddfeydd ac Archifau Sir Benfro.

12.1.2 Gwared a Datgydnabod Asedau Sefydlog yn y Flwyddyn

Gwerth cario crynswth asedau a waredwyd yn y flwyddyn oedd:	2018-19 £000	2019-20 £000
Gwarediadau		
Tai'r Cyngor	1,379	1,849
Lleiniau Adeiladu a Thir	5,162	1,404
Eiddo Buddsoddi	-	-
Arall	1,165	2,430
Cyfanswm Gwarediadau	7,706	5,683
Datgydnabyddiaethau		
Tai'r Cyngor	(89)	-
Lleiniau Adeiladu a Thir	-	-
Eiddo Buddsoddi	-	-
Arall	3,909	3,032
Cyfanswm Datgydnabyddiaethau	3,820	3,032

12.1.3 Asedau Anniriaethol

Caiff rhai pecynnau meddalwedd a brynwyd yn allanol eu cydnabod fel asedau anniriaethol ar y Fantolen, gyda swm cludo net o £320k a £214k ar gyfer 2018-19 a 2019-20 yn y drefn honno.

12.1.4 Mesuriad Gwerth Teg IFRS 13 – Asedau Gwared

Gwerth teg asedau gwareded y Cyngor oedd £2,622k a £2,628k ar 31 Mawrth ar gyfer 2019 a 2020 yn y drefn honno. Defnyddiwyd mewnbwn arwyddocaol annibynadwy (Lefel 3) i gyrraedd y prisiadau hyn.

Technegau Prisio

Caiff gwerth teg eiddo gweddill y Cyngor ei fesur bob blwyddyn ym mhob dyddiad adrodd. Mae'r holl brisiadau yn cael eu cynnal yn fewnol, yn unol â'r methodolegau a'r canolfannau ar gyfer amcangyfrif a nodir yn safonau proffesiynol Sefydliad Brenhinol y Syrffewyr Siartredig a'r Cod CIPFA a'r canllawiau.

Defnyddiwyd y technegau prisio priodol yn ystod y flwyddyn i werthfawrogi'r asedau dros ben y mae data digonol ar gael ar eu cyfer, gan wneud y gorau o'r defnydd o fewnbynnau a arsylwyd yn berthnasol a lleihau'r defnydd o fewnbynnau anaddasadwy.

Y gwahaniaeth flwyddyn ar ôl blwyddyn yw bod asedau ychwanegol yn cael eu datgan yn weddill, bod telerau'n cael eu hail-negodi neu werthiannau neu warediadau heb fynd rhagddynt, felly, rhoddwyd mwy o ddibyniaeth ar fewnbynnau anweladwy lefel 3

Technegau Prisio a ddefnyddiwyd i Bennu Gwerthoedd Teg Haenau 2 a 3 ar gyfer Eiddo Dros Ben

Mewnbynnau gweladwy arwyddocaol – haen 3

Mae'r Gwerth Teg wedi'i seilio ar dystiolaeth gymaradwy, cyngor allanol a gwerthiant tebyg a gytunwyd. Felly, mae lefel yr allbynnau anobservadwy yn arwyddocaol, gan arwain at gategoreiddio'r eiddo ar Lefel 3 yn yr hierarchaeth Gwerth Teg. Bydd newidiadau mewn amodau'r farchnad yn arwain at gynnydd a gostyngiad yn y Gwerth Teg.

Y Defnydd Uchaf a'r Gorau o eiddo dros ben

Wrth amcangyfrif gwerth teg eiddo Gwarged y Cyngor, ystyriwyd y defnydd gorau a'r eiddo gorau posibl o'r eiddo

12.1.5 Gwariant a Chyllido Cyfalaf

12.1.5.1 Gwariant Cyfalaf yn y Flwyddyn

Caiff y gwariant cyfalaf a wnaed yn y flwyddyn ei ddangos yn y tabl isod ynghyd â'r adnoddau a ddefnyddiwyd i'w gyllido.

	2018-19 £000	2019-20 £000
Gwariant Cyfalaf wedi'i Ddadansoddi yn ôl Gwasanaeth:		
Addysg	17,712	10,308
Y Gwasanaethau Cymdeithasol	394	113
Cludiant	7,173	7,593
Tai – HRA	13,806	9,527
Tai – Cronfa'r Cyngor	2,245	2,238
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	1,964	1,024
Datblygiad	3,725	3,868
Amgylcheddol	2,900	4,817
Corfforaethol	1,806	2,652
	51,725	42,140
Asedau a Gafwyd dan Brydlesi Cyllidol yn y Flwyddyn	6	7
Buddsoddiad Cyfalaf	51,731	42,147
Yn cynrychioli:		
Asedau Sefydlog	46,687	36,518
Costau Suddo	-	-
Asedau Anniriaethol	341	356
Benthyciadau a Blaensymiau	1,337	1,270
Gwariant Cyllidol Crynswth a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	3,366	4,003
	51,731	42,147
Ariannwyd trwy'r canlynol:		
Benthyciadau	6,640	9,325
Benthyca Anghynaliedig	734	930
Grantiau Cyfalaf a chyfraniadau eraill	29,375	20,868
Cymhwyso Cronfeydd Gyffredinol wrth gefn a debynedau	14,976	11,017
Prydlesi Cyllidol	6	7
	51,731	42,147

12.1.5.2 Gofyniad Codi Cyfalaf

Mae'r gofyniad codi cyfalaf yn cynrychioli'r cyllido allanol gofynnol, ar ôl ystyried grantiau, derbyniadau cyfalaf a chronfeydd mewnol a gymhwyswyd o ran y buddsoddiad cyfalaf hirdymor a wnaed gan y Cyngor.

	2018-19 £000	2019-20 £000
Gofyniad Codi Cyfalaf ar 1 Ebrill	235,303	236,119
Symudiadau yn y Flwyddyn		
Cynnydd / (Gostyngiad) mewn Benthycia Cynaliedig (Trethiant Lleol a Chanolog)	810	1,419
Asedau a Gafwyd / Gwaredwyd Dan Brydlesi Cyllidol	6	7
Gofyniad Cyllid Cyfalaf ar 31 Mawrth	236,119	237,545
Symudiad yn y Flwyddyn		
Buddsoddiad Cyfalaf:		
Eiddo, Peiriannau ac Offer Gwrthdroad y Flwyddyn Cynt	-	-
Eiddo, Peiriannau ac Offer	46,687	36,518
Asedau Anniriaethol	341	356
Benthyciadau a Blaensymiau	1,337	1,270
Gwariant Cyllidol a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	3,366	4,003
Isgyfanswm	51,731	42,147
Addasiad y Flwyddyn Cynt	-	-
Cyfanswm	51,731	42,147
Ffynonellau Cyllid:		
Derbyniadau Cyfalaf	-	(812)
Derbyniadau Cyfalaf a Neilltuwyd	(1,388)	(1,861)
Grantiau'r Llywodraeth a Chyfraniadau Eraill	(29,375)	(20,868)
Symiau a Neilltuwyd o Refeniw:		
- Cyfraniad Refeniw Uniongyrchol	(14,976)	(10,205)
- Isafswm Darpariaeth Refeniw	(5,176)	(6,975)
- Addasu amrywiol	-	-
	(50,915)	(40,721)
Cynnydd / (Gostyngiad) yn y Gofyniad Codi Cyfalaf	816	1,426

12.1.5.3 Ymrwymïadau Contractau Cyfalaf

Mae'r canlynol yn cynrychioli symiau a ymrwymwyd dan gontractau gwaith sylweddol. Cronnwyd £1.981m yng nghyfrifon 2019-20.

Y prif ymrwymïadau dan gontractau cyfalaf ar 31 Mawrth yw:	2018-19 £000	2019-20 £000
Addysg	4,600	7,165
Gofal Cymdeithasol	3	1,011
Cludiant	1,810	1,470
Tai – HRA	1,571	1,119
Tai – Cronfa'r Cyngor	246	263
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	271	238
Datblygu	774	1,412
Amgylcheddol	1,866	1,294
Corfforaethol	1,730	1,239
	12,871	15,211

Mae ymrwymïadau addysg wedi cynyddu yn sgil cychwyn Rhaglen Band B Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain. Mae'r cynnydd yn y ffigur ar gyfer Gofal Cymdeithasol yn deillio o'r gwaith oedd ei angen i agor Ysbyty Maes, yn sgil pandemig Covid-19. Bydd y Cyngor yn derbyn ad-daliad llawn am gostau'r prosiect hwn.

12.2 MENTER CYLLID PREIFAT

12.2.1 Trefniadau MCP

Yn ystod 2000-01 ymrwymodd y Cyngor i gynllun Menter Cyllid Preifat i hwyluso darparu ysgol gynradd newydd a swyddfa yn Noc Penfro. Llofnodwyd y cytundeb 30 mlynedd ar 1 Mehefin 2000 gyda gwariant cyfalaf dechreuol o £8.9m. Y gost yn y flwyddyn am y cyfleuster gyda gwasanaethau oedd £1.50m. Yr amcangyfrif yw bod ymrwymïadau yn y dyfodol yn ystod oes y contract yn £13.93m.

Tua diwedd cyfnod y cytundeb presennol, rhaid i'r Cyngor arfer dewis a fydd yn penderfynu a gaiff yr ased ei ddychwelyd i'r Cyngor neu beidio.

Mae'r Cyngor wedi bod yn gweithio gyda Phartneriaethau Lleol i ystyried terfynu'r Fenter Cyllid Preifat a chyflwynodd rybudd terfynu 12 mis ar gontract Menter Cyllid Preifat Doc Penfro ar 27 Gorffennaf 2020.

12.2.2 Prisiad, Dibrisiad ac Amhariad

Cafodd yr ased ei brisio, ei ddibrisio a'i amharu yn unol â pholisïau cyfrifyddu'r Cyngor.

12.2.3 Trafodion Menter Cyllid Preifat

12.2.3.1 Symudiad yng Ngwerth Asedau Menter Cyllid Preifat

	2018-19 £000	2019-20 £000
Cost neu Brisiad		
1 Ebrill	9,974	10,060
Ychwanegiadau	86	127
Gwarediadau	-	-
Ailddosbarthiadau	-	260
Ailbrisiadau	-	-
Ar 31 Mawrth	10,060	10,447
Dibrisiad ac Amhariadau		
Dibrisiad	(719)	(958)
Amhariad	(143)	(229)
Ar 1 Ebrill	(862)	(1,187)
Tâl Dibrisiad am y Flwyddyn	(239)	(228)
Colledion Amhariad am y Flwyddyn	(86)	(146)
Ailbriso:		
Dileu Dibrisiad Cronedig	-	-
Dileu Amhariad Cronedig	-	-
Fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth	(1,187)	(1,561)
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth	8,873	8,886

Caiff y gwerth uchod ei gynnwys yn y categori Tir ac Adeiladau Eraill ar y Fantolen.

12.2.3.2 Gwerth Rhwymedigaethau Gohiriedig Menter Cyllid Preifat

	2018-19 £000	2019-20 £000
Rhwymedigaeth		
Swm y Fantolen ar 1 Ebrill	(6,682)	(6,418)
Elfen Gyfalafol a Ad-dalwyd	264	289
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth	(6,418)	(6,129)

12.2.3.3 Rhagdaliad Costau Cylchred Bywyd Menter Cyllid Preifat

	2018-19 £000	2019-20 £000
Rhagdaliad		
Swm y Fantolen ar 1 Ebrill	(1,427)	(1,597)
Taliad Cylchred Bywyd yn y Flwyddyn	(256)	(261)
Gwariant Cylchred Bywyd nad yw'n Gwella yn y Flwyddyn	86	127
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth	(1,597)	(1,731)

12.2.3.4 Rhwymedigaethau Cysylltiedig ag Asedau Menter Cyllid Preifat

	Rhwymedigaeth	Llog	Tâl am Wasanaeth*	Adnewyddu ar Ddiwedd Bywyd*	Cyfanswm Rhwymedigaeth
	£000	£000	£000	£000	£000
Rhwymedigaethau 2020-21	316	561	239	67	1,183
Rhwymedigaethau 2021-22 - 2024-25	1,594	1,916	957	268	4,735
Rhwymedigaethau 2025-26 - 2029-30	3,006	1,382	1,196	336	5,920
Rhwymedigaethau 2030-31 - 2034-35	1,213	118	598	168	2,097
Rhwymedigaethau 2035-36 - 2039-40	-	-	-	-	-
Cyfanswm Rhwymedigaeth ar 31 Mawrth 2020	6,129	3,977	2,990	839	13,935
Cyfanswm Rhwymedigaeth ar 31 Mawrth 2019	6,418	4,566	3,230	906	15,120

*Amcangyfrifwyd ar brisiau cyfredol

12.3 TREFNIADAU PRYDLESU AC O FATH PRYDLESU

12.3.1 Y Cyngor fel Prydlesai

Mae'r Cyngor wedi caffael amrywiol asedau dan brydlesi cyllidol sy'n cael eu hysbysu dan Eiddo, Peiriannau ac Offer ar y Fantolen.

Mae gan y Cyngor ymrwymïadau prydlesu gweithredol o £629k a £571k ar gyfer 2018-19 a 2019-20 yn y drefn honno.

Yr isafswm taliadau prydles sy'n ddyledus dan drefniadau Prydles Ariannol yw £964k a £940k ar 31 Mawrth 2019 a 31 Mawrth 2020 yn y drefn honno.

12.3.2 Y Cyngor fel Prydleswr

Mae gan y Cyngor fuddsoddiad crynswth mewn eiddo i'w brydlesu, yn cynnwys lleiafswm y taliadau prydles sydd i'w disgwyl dros weddill cyfnodau'r prydlesi a'r gwerth gweddilliol i'w ddisgwyl ar yr eiddo pan ddaw'r prydlesi i ben.

Nid yw dyledwyr prydlesi cyllidol yn berthnasol oherwydd y gwnaed taliadau cydnabyddiaeth o £890k ar ddechrau'r cytundebau. Felly, nid oes unrhyw rwymedigaeth yn aros.

Seiliwyd incwm prydlesi cyllidol ar dderbyn rhenti rhad dros gyfnod o ryw 999 mlynedd is £14,819k.

Derbyniadau yn Ddyledus	Taliadau Derbyniadwy 2020-21 £000	Taliadau Derbyniadwy 2021-22-2025-26 £000	Taliadau Derbyniadwy 2026 £000	Cyfanswm £000
Prydlesau Cyllid				
Buddsoddiad crynswth mewn prydlesau	0	0	0	0
Derbyniadau Lleiafrif prydles*	0	0	14	14
Prydlesau Gweithredol				
Taliadau prydlesol cyfanfrif lleiaf	1,571	3,027	10,221	14,819

* Mae incwm prydles cyllid yn seiliedig ar renti pupur a dderbynwyd dros gyfnod o ~999 mlynedd.

12.4 RHESTRI EIDDO

Ni wnaeth y Cyngor unrhyw gontractau adeiladu ar gyfer eraill yn ystod y flwyddyn.

	Storfydd Adeiladu a Pheirianeg	Diwylliant, yr Amgylchedd a Chynllunio	Arlwyo	Arall	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000
Swm ar 31 Mawrth 2019	921	152	117	78	1,268
Pryniadau	3,272	1,184	1,496	384	6,336
Cydnabyddedig fel traul yn y flwyddyn	(3,304)	(881)	(1,494)	(407)	(6,086)
Gweddill ar 31 Mawrth 2020	889	455	119	55	1,518

12.5 BUDDSODDIADAU

Caiff y buddsoddiadau eu dangos ar y Fantolen yn ôl gwerth wedi'i amorteiddio sy'n caniatáu ar gyfer cydraddoli'r llog ar y prifswm dros fywyd y buddsoddiad.

Y gwerth teg (ar y farchnad) yn adlewyrchu'r derbyniadau pe bai'r buddsoddiadau wedi cael eu sylweddau ar 31 Mawrth 2020 oedd £41.7m. Gwerth teg cyfatebol buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2019 oedd £51.1m.

Cyfrifwyd Gwerth Teg gyda'r dull Gwerth Clir Presennol (NPV) sy'n rhoi amcangyfrif o daliadau yn y dyfodol yn nhermau heddiw.

Nid yw'r Cyngor yn dal y categorïau canlynol o asedau ariannol – “ar gael i werthu” neu “yn ôl gwerth teg trwy elw a cholled”.

Buddsoddiadau (Benthyciadau a Symiau Derbyniadwy)	Gwerth wedi'i 31 Mawrth 2019 £000	Gwerth Aeddfedu			Llog a Gronnwyd yn y Flwyddyn £000	Gwerth wedi'i 31 Mawrth 2020 £000	Gwerth Teg 31 Mawrth 2020 £000
		1 Ebrill 2019* £000	Symudiad yn y Flwyddyn £000	31 Mawrth 2020 £000			
Byrdymor (dan 12 mis)							
Y Farchnad Arian	43,647	43,613	(4,415)	39,198	40	39,238	39,234
	43,647	43,613	(4,415)	39,198	40	39,238	39,234
Cywerth Arian Parod	-	-	-	-	-	-	-
Y Farchnad Arian	7,447	7,447	(5,027)	2,420	-	2,420	2,423
Cyfanswm Buddsoddiadau	51,094	51,060	(9,442)	41,618	40	41,658	41,657

*Ailddatganwyd – cymerwyd Balansau Arian Parod ERW ar ddiwedd 31 Mawrth 2019 i ystyriaeth

12.6 DYLEDWYR A CREDYDWYR

12.6.1 Dyledwyr a Rhagdaliadau

Caiff holl symiau sy'n cael eu cynnwys fel asedau eu dangos yn ôl gwerth teg (ar y farchnad).

	Clir 1 Ebrill 2019	Crynsyth 31 Mawrth 2020	Lwfans Amhariad	Clir 31 Mawrth 2020
	£000	£000	£000	£000
Symiau sy'n daladwy ar ôl blwyddyn:				
Morgeisi	-	-	-	-
Benthyciadau Eraill	2,434	3,556	-	3,556
Dyledion ar Ystadau (gwelwch y tabl isod)	1,809	1,296	-	1,296
	4,243	4,852	-	4,852
Symiau sy'n daladwy ymhén blwyddyn:				
Derbyniadau Masnachol	9,264	12,239	(1,664)	10,575
Rhagdaliadau	2,271	2,225	-	2,225
Symiau Derbyniadwy Eraill	18,933	30,748	(3,616)	27,132
	30,468	45,212	(5,280)	39,932

12.6.2 Credydwyr

Caiff gwerth teg masnach a symiau taladwy eraill ei gymryd fel swm yr anfoneb neu fil.

	Gweddil 31 Mawrth 2019				Gweddil 31 Mawrth 2020			
	Credydwyr Byrdymor	Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	Cyfanswm Credydwyr	Credydwyr Byrdymor	Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	Cyfanswm Credydwyr
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Symiau sy'n daladwy ymhén blwyddyn:								
Taliadau Masnachol	(20,325)	(175)	(4,740)	(25,240)	(14,837)	(210)	(5,218)	(20,265)
Taliadau Eraill	(8,661)	(968)	(4,802)	(14,431)	(8,488)	(685)	(2,682)	(11,855)
	(28,986)	(1,143)	(9,542)	(39,671)	(23,325)	(895)	(7,900)	(32,120)
Llog ar Fenthyciadau				(2,411)				(1,249)
Benthyciadau'n Aeddfedu cyn pen Blwyddyn				(2,049)				(8,437)
Cyfanswm Credydwyr				(44,131)				(41,806)

*Ailddatganwyd – cymerwyd Balansau Arian Parod ERW ar ddiwedd 31 Mawrth 2019 i ystyriaeth

12.6.3 Derbyniadau Grantiau o Flaen Llaw

Grantiau yw'r rhain a dderbyniwyd o flaen llaw ac nad oes modd eu cymhwyso cyn cydymffurfio â thelerau'r grant pan fydd y grant yn cael ei gydnabod fel incwm.

	Gweddill ar 1 Ebrill 2019	Newid yn y swm pan fo disgwyl cyflawni'r amodau ymhen llai na blwyddyn	Cymhwyswyd yn y Flwyddyn Cyflawnwyd yr Amodau	Dychwelwyd yn y Flwyddyn Heb Cyflawni'r Amodau	Derbyniwyd yn y Flwyddyn Amodau Eto i'w Cyflawni	Gweddill ar 31 Mawrth 2020
Rhwymedigaeth Gyfredol:						
Grantiau Cyllid						
· Cronfa Gyffredinol	(1,143)	-	1,143	-	(895)	(895)
· HRA	-	-	-	-	-	-
Grantiau Cyfalaf						
· Cronfa Gyffredinol	(9,542)	-	3,305	-	(1,663)	(7,900)
· HRA	-	-	-	-	-	-
Cyfanswm	(10,685)	-	4,448	-	(2,558)	(8,795)

Mae dadansoddiad o'r Derbyniadau Grantiau o Flaen Llaw yn y tablau isod:

Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	2018-19 £000	2019-20 £000
Rhwymedigaethau Cyfredol		
Llywodraeth Cymru – Gwella Cartrefi	(149)	(1)
Llywodraeth Cymru - Canol y Dref	(2,129)	(2,128)
Cyfraniad at Gynlluniau Trwsio Grŵp	(351)	(179)
Cyfraniadau Datblygwyr S106	(3,664)	(4,303)
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf Eraill	(3,249)	(1,289)
Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	(9,542)	(7,900)

Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	2018-19 £000	2019-20 £000
Rhwymedigaethau Cyfredol		
Addysg a Gwasanaethau Plant	(360)	(278)
Gwasanaethau Cymdeithasol Oedolion	(306)	(112)
Gwasanaethau Diwylliant, yr Amgylchedd a Chynllunio	(102)	(108)
Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant	(47)	(49)
Gwasanaethau Canolog a Chorfforaethol	(260)	(325)
Cronfa Gyffredinol Tai a HRA	(68)	(23)
Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	(1,143)	(895)

12.7 ARIAN PAROD A CYWERTHOEDD ARIAN PAROD

	Gweddill 1 Ebrill 2019* £000	Gweddill 31 Mawrth 2020 £000
Arian yn y banc / mewn llaw	(712)	(1,963)
Cyfrifon Banc ar Alw	7,447	2,420
Arian parod dyledus	-	-
Cyfanswm Arian a Chywertoedd Arian	6,735	457

*Restated - Taken into account ERW Cash Balances at the end of 31 March 2019

12.8 ASED AU MEWN LLAW I'W GWERTHU

	2018-19 £000	2019-20 £000
Gweddill heb ei dalu ar ddechrau'r flwyddyn	103	338
Asedau a ddosbarthwyd fel Mewn Llaw i'w Gwerthu yn ystod y flwyddyn	7,401	3,057
Enillion / colledion ailbrisio	1	-
Asedau a werthwyd	(7,167)	(3,395)
Gweddill heb ei dalu ar ddiwedd y flwyddyn:	338	-

12.9 DARPARIAETHAU A RHWYMEDIGAETHAU AC ASED AU AMODOL

12.9.1 Darpariaethau

Mae'r Cyngor yn yswirio'i hunan i raddau ac yn cyfrannu swm bob blwyddyn at y ddarpariaeth i dalu am hawliadau a setlwyd.

	2018-19			2019-20		
	Yswiriant	Arall	Cyfanswm	Yswiriant	Arall	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Dygwyd Ymlaen ar 1 Ebrill	(1,440)	-	(1,440)	(1,748)	-	(1,748)
Cost Hawliadau i'w Codi ar Wasanaethau	481	-	481	553	-	553
Llai: Ad-daliad Allanol	(34)	-	(34)	(53)	-	(53)
Arall	-	-	-	-	-	-
Codwyd ar Ddarpariaeth	447	-	447	500	-	500
Cyfraniadau a Throsglwyddiadau yn y Flwyddyn	(755)	-	(755)	(736)	-	(736)
Gweddill a Ddygwyd Ymlaen ar 31 Mawrth	(1,748)	-	(1,748)	(1,984)	-	(1,984)

12.9.2 Rhwymedigaethau Amodol

- Daeth busnes yswiriant Mutual Municipal Insurance i ben ar 30 Medi 1992 a gwnaed trefniant yn 1994 i sicrhau diweddu trefnus. Os daw'n amlwg bod diweddu diddyled yn annhebygol ei gyflawni, nodwyd y byddai Cynllun Trefniant yn cael ei ennyn a fyddai'n trosglwyddo peth o'r rhwymedigaeth i ad-dalu hen hawliadau i'r Cyngor.

Dechreuwyd y Cynllun ar 13 Tachwedd 2012 ac mae'r Awdurdod wedi talu ardollau o £343,000 hyd yma o dan y cynllun. Efallai y bydd angen cynnydd pellach mewn ardollau ond nid yw'r rhwymedigaeth yn sicr, nid yw'r elfen hon wedi'i chynnwys yn y cyfrifon, ac ni ddisgwyllir iddi fod yn berthnasol.

- Yn ystod y degawd aeth heibio mae'r Awdurdod wedi gweithredu fel asiant casglu ar ran Dŵr Cymru o ran taliadau dŵr a charthffosiaeth Tenantiaid y Cyfrif Cyllid Tai (HRA). Yn gyfnewid am y gwasanaeth hwn mae'r Awdurdod wedi derbyn comisiwn a driniwyd fel ffrwd incwm i'r HRA. Codwyd amheuaeth ynghylch y trefniant hwn oherwydd dyfarniad Llys yn ystod 2015-16 (Kim Jones yn erbyn Bwrdeistref Southwark yn Llundain) a ddyfarnodd bod Awdurdodau Lleol sy'n casglu trethi dŵr drwy'r HRA yn gwneud hynny fel cyflenwr dŵr yn hytrach nag fel asiant y cyflenwr dŵr. Yn draddodiadol gwelwyd hyn fel trefniant asiantaeth, ond daw dyfarniad y Llys i gasgliad bod yr Awdurdod dan sylw'n gweithredu fel cyflenwr dŵr, sydd â goblygiadau ariannol sylweddol i'r rhai yr effeithir arnynt, o ran y ffi asiantaeth a lle cymrwyd camau yn erbyn ôl-ddyledion rhent y gellid ystyried eu bod yn cynnwys trethi dŵr. Er mwyn cyfyngu ar y rhwymedigaeth hon, mae'r Cyngor wedi ymrwymo i gytundeb newydd gyda'r cyflenwr dŵr o 1 Ebrill 2017 ymlaen, sy'n sicrhau ei fod yn gweithredu fel asiant.
- Mae'r Cyngor yn gweithio ar y cyd gyda'r gwasanaeth tân i liniaru'r lefelau goddefgarwch tân yn rhai o'i blociau fflatiau lefel isel, mae rhai yn cael eu prydlesu ac mae eraill o fewn y portffolio HRA. Mae gwaith lliniaru yn mynd rhagddo wrth i'r fflatiau ddod yn wag. Mae potensial i hyn fod yn fater materol i'r HRA
- Mae effaith Brexit ar y Cyngor yn anhysbys hyd nes y cadarnheir y trefniadau ymadael.
- Gall effaith Covid-19 arwain at gynnydd mewn atebolrwydd Pensiwn yn y dyfodol. Gan fod cytundeb 3 blwydded newydd gael ei wneud, y gobaith yw y bydd effaith y gostyngiad mewn marchnadoedd wedi gwell cyn dyddiad y cytundeb nesaf a fydd yn cyfyngu'r atebolrwydd hwn.

12.9.3 Asedau Amodol

Dim

12.10 BENTHYCA HIRDYMOR

12.10.1 Dadansoddiad o Drafodion Benthyciadau yn y Flwyddyn

Dan y safonau perthnasol cyflwyno adroddiadau ariannol, er mwyn cael gwybod gwerth y portffolio benthyciadau wedi'i amorteiddio fel yr hysbyswyd ar y Fantolen, caiff gwerth aeddfedu benthyciadau ei addasu i gyfrif llog cronedig dyledus a chaiff addasiad ariannol ei wneud i lyfnu effaith unrhyw log grisiog neu bremiymau a gostyngiadau.

Amortised Value	2018-19 £000	Benthyciadau'r Farchnad £000	WG £000	PWLB £000	2019-20 £000
Gwerth Aeddfedu	(202,785)	(40,000)	(938)	(163,410)	(204,348)
Cofnodion y Cyfrif Addasiadau Ariannol					
Addasiad Cyfradd Log Effeithiol					
· Blynnyddoedd blaenorol*	(541)	(572)	107	-	(465)
· Y flwyddyn gyfredol	(31)	4	(17)	-	(13)
Cofnodion Cyfrif Rhwymedigaethau Gohiriedig					
Gostyngiadau a Drosglwyddwyd	(200)	(200)	-	-	(200)
Llai gostyngiad Disgownt					
· Blynnyddoedd blaenorol	18	20	-	-	20
· Y flwyddyn gyfredol	2	2	-	-	2
Cofnodion Cyfrif Cronfa'r Cyngor					
Dilead Cyfradd Log Effeithiol	(8)	(8)	-	-	(8)
Gwerth wedi'i Amorteiddio	(203,545)	(40,754)	(848)	(163,410)	(205,012)

*Ailddatgan

12.10.2 Cymharu Gwerth Aeddfedu a Gwerth Teg

Amcangyfrif yw gwerth teg o faint fyddai'r portffolio benthyciadau'n costio i'w adbrynu fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2019. Cyfrifwyd Gwerth Teg gan ddefnyddio'r dull Gwerth Clir Presennol (NPV) sy'n rhoi amcangyfrif o daliadau yn y dyfodol yn nhermau heddiw. Prisiwyd y dyledion PWLB gan ddefnyddio'r gyfradd fenthycia newydd.

Gwerth Aeddfedu a Gwerth Teg	2018-19 £000	Benthyciadau'r Farchnad £000	WG £000	PWLB £000	2019-20 £000
Gwerth Aeddfedu					
Fel yr oedd pethau ar 1 Ebrill					
Benthyca Hirdymor	(198,934)	(40,000)	(1,000)	(161,785)	(202,785)
Benthyca Byrdymor	(1,699)	-	-	(2,049)	(2,049)
Cyfanswm Benthyca	(200,633)	(40,000)	(1,000)	(163,834)	(204,834)
Ad-dalwyd yn y Flwyddyn	1,799	-	-	2,049	2,049
Codwyd yn y Flwyddyn	(6,000)	-	-	(10,000)	(10,000)
Fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth					
Benthyca Hirdymor	(202,785)	(40,000)	(938)	(163,410)	(204,348)
Benthyca Byrdymor	(2,049)	-	(62)	(8,375)	(8,437)
Cyfanswm Benthyca	(204,834)	(40,000)	(1,000)	(171,785)	(212,785)
Newid yn y swm dyledus mewn llai na blwyddyn	(350)	-	(62)	(6,326)	(6,388)
Gwerth Teg	(299,128)	(62,945)	(875)	(226,618)	(290,438)

Nid yw'r Cyngor yn dal ymrwymadau ariannol yn ôl gwerth teg trwy elw a cholled.

Mae'r Awdurdod wedi defnyddio gwerth trosglwyddo fel dull cyfrifo gwerth teg ei rwymedigaethau ariannol ar 31 Mawrth 2020. Fodd bynnag, er cymharu, byddai cyfrifo gwerth teg gan ddefnyddio prisio ymadael wedi arwain at gyfrifo gwerth o £414.45m gyda dull cyfradd ddisgowntio ad-dalu cynnar. Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw ymrwymadau contract i dalu'r costau cosb hyn ac ni fyddai unrhyw gost ychwanegol pe bai'r benthyciadau'n rhedeg i'w dyddiad aeddfedu.

Mae dadansoddiad o'r portffolio dyledion yn ôl gwerth aeddfedu yn ôl rhoddwr benthyg ac yn ôl proffil aeddfedu ar 31 Mawrth 2020 yn nodyn 12.13.4.2.

12.11 RHWYMEDIGAETHAU GOHIRIEDIG

Rhwymedigaethau yw'r rhain na fydd yn cael eu setlo cyn pen deuddeg mis.

	Gweddill ar 1 Ebrill 2019 £000	Talwyd yn y Flwyddyn £000	Rhyddhawyd yn y Flwyddyn £000	Addasiad PV yn y Flwyddyn £000	Gweddill ar 31 Mawrth 2020 £000
Gofal Cymdeithasol Dyledion ar Ystadau	(1,809)	(1,954)	2,407	60	(1,296)
Menter Cyllid Preifat (PFI)	(6,418)	-	289	-	(6,129)
Prydlesi Cyllidol (Eiddo)	(160)	-	-	-	(160)
Prydlesi Cyllidol (Offer)	(14)	(7)	12	-	(9)
Cyfanswm	(8,401)	(1,961)	2,708	60	(7,594)

12.12 CRONFEYDD DEFNYDDIADWY

	2018-19 £000	2019-20 £000
Cronfeydd a Glustnodwyd (gwelwch nodyn 11.2.1)	(43,895)	(44,343)
Derbyniadau a Chyfraniadau Cyfalaf (gwelwch nodyn 11.2.2)	(10,896)	(11,984)
Cyfanswm	(54,791)	(56,327)

12.13 CRONFEYDD ANNEFNYDDIADWY

Caiff y trafodion yng nghyfrifon y gronfa annefnyddiadwy eu crynhoi isod gyda manylion cyfrif pob cronfa'n dilyn.

	Gweddill ar 1 Ebrill 2019 £000	Symudiad yn y Flwyddyn £000	Gweddill ar 31 Mawrth 2020 £000
Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig	-	-	-
Cyfrif Addasu Cyfalaf	(356,871)	6,972	(349,899)
Cronfa Ailbrisio	(142,067)	5,002	(137,065)
Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol	794	(75)	719
Cyfrif Absenoldebau Cronedig	1,230	486	1,716
Cronfa Bensiynau	177,954	73,284	251,238
Cronfa Cylchred Bywyd MCP	(1,597)	(134)	(1,731)
Cyfanswm Cronfeydd Annefnyddiadwy	(320,557)	85,535	(235,022)

12.13.1 Cyfrif Addasu Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn clustogi'r gwahaniaethau amseriad sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrif am dreulio asedau anghyfredol ac am gyllido caffael, adeiladu neu wella'r asedau hynny dan ddarpariaethau statudol. Mae'r Cyfrif hefyd yn cynnwys enillion ailbrisio sydd wedi cronni ar Eiddo, Peiriannau ac Offer cyn 1 Ebrill 2007, dyddiad creu'r Gronfa Ailbrisio i ddal enillion o'r fath.

	2018-19 £000	2019-20 £000
Gweddill ar 1 Ebrill	(337,604)	(356,871)
Symiau a Neilltuwyd i Ad-dalu Dyledion		
- Isafswm Darpariaeth Refeniw	(5,176)	(6,975)
- Derbyniadau Cyfalaf a Neilltuwyd	(1,388)	(1,861)
- Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gweithgaredd trawsnewid refeniw (Cyfarwyddeb Gyfalaf)	-	(812)
Cyllido o Gwariant ar Asedau Sefydlog:		
- Cymhwyso'r Gronfa Gyfalaf	(10,980)	(6,025)
- Cymhwyso Cyllid Arall	(3,996)	(4,180)
- Cymhwyso Derbyniadau Cyfalaf	-	-
- Cymhwyso Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf a gredydwyd i CI&E i godi	(26,020)	(17,681)
Taliadau Datganiad Incwm a Gwariant:		
- Gostwng Gwariant Cyllidol Clir a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	11	816
- Swm a Ddarparwyd ar gyfer Dibrisiad	19,408	21,254
- Gwariant nad yw'n Gwella	9,153	12,217
- Amhariad	72	1,015
- Colled Ailbrisio	1,359	14,737
- Ennill Ailbrisio a ddefnyddiwyd i wyrddroi Colled Ailbrisio flaenorol	(1,981)	(3,172)
- Gostwng Rhwymedigaeth Ohiriedig	208	150
	(200)	-
Symudiadau Asedau Sefydlog:		
- Gwarediadau	7,200	3,519
- Addasiadau Prisio	(1)	-
Symudiadau'r Gronfa Ailbrisio:		
- Symiau a ddilëwyd	(6,936)	(6,030)
Gweddill a Ddygwyd Ymlaen 31 Mawrth	(356,871)	(349,899)

12.13.2 Cronfa Ailbrisio

Sefydlwyd y Gronfa Ailbrisio yn Ebrill 2007 ac mae'n cyfrif am gynnydd yng ngwerth Eiddo, Peiriannau ac Offer; cyfrifwyd enillion cyn 1 Ebrill 2007 yn y Cyfrif Addasu Cyfalaf. Caiff y gweddill ei leihau pan fydd asedau gydag enillion wedi cronni yn y gronfa:

- yn dioddef ailbrisiad ar i lawr neu'n cael eu hamharu;
- yn cael eu dibrisio wrth i'w budd economaidd gael ei dreulio;
- yn cael eu gwared a'r cynnydd yn cael ei sylwedu.

	2018-19 £000	2019-20 £000
Gweddill a Ddygwyd Ymlaen ar 1 Ebrill	(146,138)	(142,067)
Enillion Ailbrisio	(6,672)	(7,328)
Ailbrisiad ar i lawr ac amhariad*	3,807	6,300
Gwarged / Diffyg wrth ailbrisio asedau anghyfredol heb ei godi ar wagred / diffyg wrth ddarparu gwasanaethau	(2,865)	(1,028)
Diddymu gormodedd dibrisiad gwerth presennol dros ddibrisiad cost hanesyddol	4,103	4,144
Diddymu gormodedd amhariad gwerth presennol dros amhariad cost hanesyddol	-	-
Diddymu gweddill gwared asedau	2,832	1,886
Diddymu gweddill asedau amrywiol (e.e. asedau diangen ac asedau a ddymchwelwyd)	-	-
Cyfanswm a Ddiddymwyd	6,936	6,030
Trosglwyddiadau Categori	-	-
Gweddill a Ddygwyd Ymlaen ar 31 Mawrth	(142,067)	(137,065)
* Lle nad oes unrhyw ennill ailbrisiad blaenorol, caiff colledion eu codi ar y gwarged / diffyg wrth ddarparu gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		

12.13.3 Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol

Mae'r cyfrif hwn yn cynnwys y gwahaniaethau rhwng gwerth aeddfedu buddsoddiadau a benthyciadau a gwerth y Fantolen a fesurwyd ar sail y gost wedi'i hamorteidio.

Caiff ei ddefnyddio hefyd i reoli premiymau a dalwyd a disgowntiau a dderbyniwyd wrth adbrynu'r benthyciadau'n gynnar sy'n cael eu codi ar / rhyddhau dros gyfnod i'r Gronfa Gyffredinol yn unol â threfniadau statudol ar gyfer gwasgaru'r baich ar Dreth y Cyngor.

	2018-19 £000	2019-20 £000
Gweddill 31 Mawrth	958	901
Addasiad Blwyddyn Flaenorol	-	(107)
Gweddill 1 Ebrill	958	794
Symiau sydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond sy'n ofynnol eu heithrio trwy statud wrth benderfynu'r Symudiad ar Weddill Cronfa'r Cyngor		
Addasiad cyfradd log effeithiol	31	13
Premiwm PWLB a dalwyd	-	-
Disgownt PWLB a dderbyniwyd	-	-
Symiau heb fod yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond sy'n ofynnol eu cynnwys trwy statud wrth benderfynu'r Symudiad ar Weddill Cronfa'r Cyngor am y flwyddyn		
Gostwng disgowntiau gohiriedig	-	-
Gostwng premiymau gohiriedig	(88)	(88)
Gweddill 31 Mawrth	901	719

12.13.3.1 Natur a Maint Peryglon sy'n Deillio o Offerynnau Ariannol

Cyn pob blwyddyn ariannol bydd y Cyngor yn cymeradwyo Strategaethau Rheoli a Buddsoddi'r Drysorfa sy'n pennu terfynau a meini prawf ar gyfer benthycia a buddsoddi yn ystod y flwyddyn ariannol ddilynol gyda'r bwriad o wneud y Cyngor yn llai agored i natur anrhagweladwy marchnadoedd ariannol a gwarchod yr adnoddau ariannol sydd ar gael i dalu am wasanaethau. Ni aethpwyd dros unrhyw derfynau buddsoddi neu fenthycia yn ystod y flwyddyn ariannol.

Mae effaith economaidd pandemig Covid-19 yn cyflwyno heriau i'r diwydiant gwasanaethau ariannol a'i sefydliadau. Nid oes angen benthycia ychwanegol ond defnyddiwyd y Cronfeydd Marchnad Arian i gryfhau hylifedd, gan sicrhau diogelwch a chynnyrch ar yr un pryd.

Peryglon Credyd

Dyma'r posibilrwydd y bydd un parti i offeryn ariannol yn methu cyflawni rhwymedigaethau'r contract, gan achosi colled i'r parti arall.

Daw peryglon credyd o fuddsoddi arian dros ben gyda Banciau, Cymdeithasau Adeiladu ac Awdurdodau Lleol eraill yn ogystal â pheryglon credyd y mae cwsmeriaid a bancwyr y Cyngor yn agored iddynt.

Peryglon Credyd Buddsoddi

Polisi'r Cyngor yw adneuo arian yn unig gyda nifer cyfyngedig o Fanciau a Chymdeithasau Adeiladu o safon, gyda'u cyfraddiadau credyd yn cael eu hadolygu'n gyson gan y Cyngor trwy

ddefnyddio data annibynnol o'r farchnad a gaiff eu darparu gan Ymgynghorwyr Trysorfa'r Cyngor. Caiff y symiau a fuddsoddir eu cyfyngu i symiau doeth a fforddiadwy yn unol â'r Strategaeth gymeradwy. Ni chaiff unrhyw sicrwydd cyfochrog ei ddal ar gyfer y trafodion hyn.

Y farn yw bod ansawdd credyd y partïon ar ben isaf y cyfraddiadau risg; fodd bynnag, fel y dangosodd yr argyfwng bancio, nid oes modd dibynnu ar gyfraddiadau credyd bob amser. Serch hynny, ni fu unrhyw aildrafod telerau gyda phartïon ac mae'r Cyngor yn disgwyl ad-daliad llawn o holl adneuon a wnaed gyda'i bartïon, gan gynnwys holl log a enillwyd, ar y dyddiad dyledus. O ganlyniad nid oes unrhyw amhariad i'w hysbysu.

Amlygrwydd i Gredyd

Bydd y Cyngor yn gyson yn adolygu ei berfformiad o ran casglu incwm credyd ac yn sicrhau ei fod wedi gwneud digon o lwfans ar gyfer unrhyw ddrwgddyledion a allai ddigwydd.

Anaml iawn y caiff y cyfleuster gorddrafft sydd gan y Cyngor gyda'i fancwyr ei ddefnyddio ac mae'r amlygrwydd i beryglon credyd yn aruthrol isel.

Peryglon Hylifedd

Dyma'r posibilrwydd y bydd un parti i offeryn ariannol yn methu cyflawni rhwymedigaethau'r contract, gan achosi colled i'r parti arall.

Mae'r Cyngor yn gallu cadw golwg ar-lein ar ei drafodion banc ac mae'n paratoi rhagolygon llif arian dyddiol, wythnosol a blyneddol manwl a ddylai sicrhau nad yw diffygion arian parod yn digwydd.

Sut bynnag, gall y Cyngor fenthycu oddi ar y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus yn ogystal â bod â chyfleuster gorddrafft gyda'i fancwyr. O ganlyniad, nid oes unrhyw berygl sylweddol y bydd y Cyngor yn methu codi cyfalaf i dalu ei ddyledion dan offerynnau benthycu ariannol neu unrhyw rwymedigaeth arall.

Peryglon y Farchnad

Dyma'r posibilrwydd y bydd gwerth offeryn yn amrywio. Peryglon allweddol y farchnad yw:

Peryglon Cyfraddau Llog

Mae'r Cyngor yn agored fel a ganlyn i ansicrwydd talu / derbyn llog ar offerynnau cyfradd newidiol ac o ran unrhyw benthycu newydd gofynnol a buddsoddiadau a wneir yn unrhyw flwyddyn:

- Mae'r Cyngor yn cynnal portffolio dyledion a buddsoddiadau sylweddol. Er mwyn cyfyngu ar beryglon ailgyllido polisi'r Cyngor yw ceisio sicrhau nad yw cyfran sylweddol o'i fenthycu'n aeddfedu i'w ad-dalu ar unrhyw adeg arbennig yn y dyfodol er mwyn lleihau effaith ariannol aifenthycu ar adeg pan fydd cyfraddau llog yn anffafriol. Pan fo hyn yn anoddach, oherwydd sefyllfa dyledion etifeddol, bydd yr amser gorau i ailgyllido'n cael ei geisio.
- Ni fydd newidiadau mewn cyfraddau llog yn effeithio ar y Fantolen o ran mwyafrif yr asedau a rhwymedigaethau sy'n cael eu dal yn ôl cost wedi'i hamorteiddio, ond bydd yn effeithio ar y rhai sy'n cael eu dal yn ôl gwerth teg. Bydd gwerth teg asedau ariannol cyfradd benodol yn lleihau os bydd cyfraddau llog yn codi a gwerth teg bydd rhwymedigaethau ariannol cyfradd benodol yn codi os bydd cyfraddau llog yn disgyn.
- Gallai cynnydd mewn cyfraddau gynyddu incwm o fuddsoddiad a chost benthycu ac i'r gwrthwyneb. Mae'r maint ar unrhyw adeg arbennig yn dibynnu ar gyfansoddiad a phroffil aeddfedu'r buddsoddiad a phortffolios benthyciadau a'r berthynas rhwng cyfraddau benthycu a buddsoddi. Pe bai cyfraddau llog wedi bod 1% yn uwch ar 31 Mawrth 2020 yr effaith ariannol glir fyddai cynnydd o £459k mewn incwm llog.

Peryglon Prisïau

Mae Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor yn caniatáu i'r Awdurdod fuddsoddi mewn cronfeydd marchnad arian hyd at y terfynau cymeradwy. Mae monitro cadarn yn sicrhau bod unrhyw amlygiad i brisiau niweidiol yn y farchnad yn cael ei leihau.

Peryglon Cyfnewid Arian Tramor

Mae gan y Cyngor yr amlygiad canlynol i symudiadau mewn cyfraddau cyfnewid:

- Mae gan y Cyngor ddau gynllun cymorth grant lle caiff y grant ei roi mewn Ewros, Bucanier a Chysylltiadau Hynafol. Mae cyfrif Banc Ewro ar agor i gefnogi'r cynlluniau hyn. Y Cyngor yw'r corff arweiniol ar gyfer y ddau grant lle hawlrir y grantiau mewn ewros ar gyfer pob parti, gan gynnwys Sir Benfro. Er bod y Cyngor yn ailddosbarthu'r grant a dderbynnir i bob parti mewn ewros, mae'r Cyngor yn agored i risg cyfnewid ar eu helpen sy'n weddill. Nid oedd balans yn y cyfrif Ewro ar 31 Mawrth 2020.
- Fel y nodir yn Nhrefniadau Llywodraethu Rheolaeth Trysorlys, mae'r Cyngor yn cydnabod eu bod yn ceisio "Gwerth am Arian" ar gyfer eu holl weithgareddau trysorlys ac, yn ychwanegol, mae cofrestr risg prosiect. Ar 31 Mawrth 2020 roedd dyledwr o £202k yn ymwneud â grant sy'n weddill, felly mae'r risg cyfradd gyfnewid yn amherthnasol.

12.13.3.2 Dadansoddiad o'r Portffolio

Dadansoddiad o Werth Aeddfedu'r Portffolio Benthyciadau yn ôl Rhoddwr Benthyc a Phroffil Aeddfedu ar 31 Mawrth 2020

Parod i'w Adbrynu o fewn:	1 flwyddyn £000	1 i 2 flynedd £000	2 i 5 mlynedd £000	5 i 10 mlynedd £000	Dros 10 mlynedd £000	Cyfanswm 2019-20 £000
Benthyciadau'r Farchnad	-	-	-	-	40,000	40,000
WG	62	125	375	438	-	1,000
PWLB	8,375	1,530	14,602	14,044	133,234	171,785
Cyfanswm	8,437	1,655	14,977	14,482	173,234	212,785
Cyfradd benodol	8,437	1,655	14,977	14,482	158,234	197,785
Cyfradd newidiol	-	-	-	-	15,000	15,000
Cyfanswm	8,437	1,655	14,977	14,482	173,234	212,785

12.13.3 Dadansoddiad o Werth Aeddfedu'r Portffolio Benthyciadau yn ôl Amlygrwydd Credyd a Phroffil Aeddfedu ar 31 Mawrth 2020

Parod i'w Sylweddu o fewn:	1 flwyddyn £000	2 flynedd £000	5 mlynedd £000	Cyfanswm 2019-20 £000
Buddsoddiadau Penodedig (hyd pan wnaed yn llai na 364 diwrnod)				
Banciau a Chymdeithasau Adeiladu	36,618	-	-	36,618
Awdurdodau Lleol	5,000	-	-	5,000
Amhenodedig (hyd pan wnaed yn fwy na 364 diwrnod)	-	-	-	-
Cyfanswm	41,618	-	-	41,618
Cyfradd benodol	33,000	-	-	33,000
Cyfradd newidiol (Cyfrifon Galw)	8,618	-	-	8,618
Cyfanswm	41,618	-	-	41,618

12.13.4 Cyfrif Absenoldebau Cronedig

Mae'r cyfrif hwn yn cynrychioli cost hawl i absenoldeb taladwy dyledus ond heb ei chymryd ar 31 Mawrth sy'n cael ei godi ar gost gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ac yn cael ei wydroi allan yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd a'i godi ar y cyfrif hwn i gydymffurfio â gofynion statudol.

	2018-19 £000	2019-20 £000
Gweddill 1 Ebrill	1,634	1,230
Setlo neu ddileu cronïad y flwyddyn cynt	(1,634)	(1,230)
Cronïad am y flwyddyn gyfredol	1,230	1,716
Gweddill 31 Mawrth	1,230	1,716

12.13.5 Cronfa Cylchred Bywyd MCP

Mae'r gronfa hon yn cynnwys swm i adlewyrchu'r rhagdaliad i'w wneud i'r contractwr MCP o ran costau cylchred bywyd sy'n dal heb eu defnyddio ar 31 Mawrth. I gael manylion, gwelwch nodyn 12.2.3.3.

12.13.6 Y Gronfa Bensiynau

Mae'r Gronfa Bensiynau'n gysylltiedig â Chynllun Pensiwn Dyfed (gwelwch nodyn 10.5) ac mae'n llyncu'r gwahaniaethau amseriad sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrif am fuddiannau ar ôl cyflogaeth ac am gyllido budd-daliadau'n unol â darpariaethau statudol.

Mae'r gweddill debyd ar y Gronfa Bensiynau'n adlewyrchu'r diffyg ar adeg rhwng y budd-daliadau a enillwyd gan gyflogaeth blaenorol a phresennol a'r adnoddau o ran asedau cronfa pensiwn sy'n ofynnol i'w talu. Dylai'r trefniadau statudol ar gyfer rheoli'r Gronfa sicrhau bod cyllid wedi cael ei neilltuo erbyn y daw'n amser talu'r budd-daliadau.

	2018-19 £000	2019-20 £000
Gweddill 1 Ebrill	136,797	177,954
Ailfesuriadau o Rwymedigaethau ac Asedau Pensiynau	17,459	51,571
Gwrthdroi eitemau taladwy i'r gwarged / diffyg ar ddarparu gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	36,869	36,766
Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol eraill yn y flwyddyn	(13,171)	(15,053)
Gweddill 31 Mawrth	177,954	251,238

13.0 Y CYFRIF CYLLID TAI (HRA)

Caiff trafodion cysylltiedig â Thai'r Cyngor eu dangos isod yn unol â gofynion y Cod.

13.1 SYMUDIAD AR DDATGANIAD Y CYFRIF CYLLID TAI

Dengys y Datganiad hwn yr addasiad a wnaed i'r (Gwarged) / Diffyg ar Ddatganiad Incwm a Gwariant HRA, fel y mesurwyd dan IFRS, er mwyn sicrhau mai dim ond y costau gofynnol trwy statud sy'n cael eu codi ar denantiaid.

	2018-19		2019-20	
	Gweddill Gweithredol HRA	Cronfeydd HRA a Glustnodwyd	Gweddill Gweithredol HRA	Cronfeydd HRA a Glustnodwyd
	£000	£000	£000	£000
Gweddill 1 Ebrill	(752)	(8,794)	(752)	(4,460)
(Gwarged) / Diffyg ar Wasanaethau HRA	839	-	(207)	-
Addasiadau rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Gyllido Reoleiddiol.				
Symiau a gynhwyswyd yn Incwm a Gwariant HRA sy'n ofynnol eu heithrio trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol				
- Dibrisiad ac amhariad anheddau ac isadeiledd y Cyngor	(11,423)	-	(11,426)	-
- Grantiau Cyfalaf a driniwyd fel incwm cyllid	3,995	-	4,626	-
- Cynnydd neu golled glir wrth wared asedau anghyfredol	9	-	2	-
- Addasiad Cost Pensiynau	(1,290)	-	(1,489)	-
Symiau a eithriwyd o'r Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu cynnwys trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol:				
- Darparu ar gyfer ad-dalu dyled	1,545	-	1,545	-
- Cyfraniad cyllidol i dalu am gyfalaf	9,811	-	4,858	-
- Cyfraniad y cyflogwr at Gronfa Bensiynau Dyfed	571	-	619	-
(Cynnydd) / Gostyngiad Clir cyn gwneud Trosglwyddiadau (i) / o Gronfeydd	3,218	-	(1,265)	-
Trosglwyddiadau (i) / o Gronfeydd	(4,057)	4,334	1,472	(1,137)
(Cynnydd) / Gostyngiad yn y Flwyddyn	(839)	4,334	207	(1,137)
Gweddill 31 Mawrth	(752)	(4,460)	(752)	(5,597)

13.2 DATGANIAD INCWM A GWARIANT HRA

Dengys y datganiad hwn yr addasiadau o'r cyfrif a ddefnyddiwyd at ddibenion dyrannu adnoddau a phennu rhenti i'r un sy'n dangos y gost economaidd, yn ôl diffiniad Safonau Rhyngwladol Cyflwyno Adroddiadau Ariannol, o ddarparu'r Gwasanaethau Tai Cyngor sy'n cael eu gweinyddu gan y Cyngor.

	2018-19			2019-20		
	Pennu Rhenti £000	Addas-iadau £000	Adroddiad IFRS £000	Pennu Rhenti £000	Addas-iadau £000	Adroddiad IFRS £000
Incwm						
Rhenti: Anheddau (crynswth)	(22,860)	-	(22,860)	(23,674)	-	(23,674)
Arall	(365)	-	(365)	(373)	-	(373)
Taliadau am wasanaethau a chyfleusterau	(486)	-	(486)	(445)	-	(445)
Cyfraniadau at wariant	(615)	-	(615)	(620)	(14)	(634)
Cyfanswm Incwm	(24,326)	-	(24,326)	(25,112)	(14)	(25,126)
Gwariant						
Gwaith atgyweirio a chynnal (addasiad Pensiynau IAS19)	9,019	212	9,231	9,276	265	9,541
Goruchwylio a rheoli (addasiad Pensiynau IAS19)	4,183	341	4,524	4,049	410	4,459
Rhenti, ardrethi, trethi a thaliadau eraill	26	-	26	20	-	20
Darpariaeth drwgddyledion	249	-	249	514	-	514
Dibrisiad ac amhariad asedau anghyfredol	-	11,423	11,423	-	11,426	11,426
Costau rheoli dyledion	10	-	10	10	-	10
Gwariant Llawn	13,487	11,976	25,463	13,869	12,101	25,970
Cyfran Gwasanaethau HRA o'r craidd corfforaethol a democrataidd	75	-	75	78	-	78
Cyfran Gwasanaethau HRA o gostau annosbarthedig	-	-	-	-	-	-
Cost / (Incwm) Clir Gwasanaethau HRA	(10,764)	11,976	1,212	(11,165)	12,087	922
Cyfran HRA o'r incwm a gwariant gweithredu sydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr						
Llog derbyniadwy	(60)	-	(60)	(34)	-	(34)
Isafswm Darpariaeth Refeniw	1,545	(1,545)	-	1,545	(1,545)	-
Llog taladwy (gan gynnwys premiymau a disgowntiau adennill dyledion)	3,524	-	3,524	3,323	-	3,323
Neilltuadau arian i Gronfeydd (Enillion) / Colled ar asedau HRA	5,755	(5,755)	-	6,331	(6,331)	-
Lwfans Atgyweiriadau Mawr a Grantiau Eraill	-	(9)	(9)	-	12	12
Cost llogau pensiynau a'r gyfradd adennill ddisgwyliedig	-	(3,995)	(3,995)	-	(4,626)	(4,626)
Cost llogau pensiynau a'r gyfradd adennill ddisgwyliedig	-	167	167	-	196	196
(Gwarged) / Diffyg am y Flwyddyn ar Wasanaethau HRA	-	839	839	-	(207)	(207)

13.3 NODIADAU AR Y DATGANIADAU HRA

13.3.1 STOC DAI

Roedd y Cyngor yn gyfrifol am gynnal a rheoli 5,644 o anheddau a 1,075 o siopau a modurdai ar gyfartaledd yn 2019-20 yn cynnwys:

	Stoc ar 1 Ebrill 2019	Ychwanegwyd	Trosglwyddwyd	Gwerthwyd / Dymchwelwyd	Stoc ar 31 Mawrth 2020
Tai / Tai Unllawr	4,364	12	-	(17)	4,359
Fflatiau Un Ystafell a Fflatiau	1,283	-	-	(2)	1,281
Siopau a Modurdai	1,075	-	-	-	1,075
Gorsafoedd Pwmpio a Gwaith Trin	27	-	-	-	27
Cyfanswm Stoc	6,749	12	-	(19)	6,742

Nodyn: Caiff gwarediadau HRA eu trosglwyddo i'r Held ar Werth cyn eu gwerthu ond fe'u dangosir fel Gwerthiannau yn y nodyn hwn.

13.3.2 RHENTI – ANHEDDAU

Dyma gyfanswm yr incwm rhenti sy'n ddyledus am y flwyddyn ar ôl gwneud lwfans am eiddo gwag ac ati. Cynyddwyd 2.4% (CPI yn Unig) ar renti wythnosol yn 2019-20 ynghyd â swm trosiannol rhwng £1.00 a £1.60 yr wythnos am eiddo oedd dan Renti Targed Llywodraeth Cymru. (Nid oes unrhyw eiddo uwchlaw rhenti targed.) Y rhent agoriadol heb ad-daliad casgladwy ar gyfartaledd yw £81.92. Mae codiadau rhent unigol yn amrywio rhwng £0.90 a £4.21 yr wythnos (52 wythnos). Yn ychwanegol at gynnydd mewn rhent blyneddol, mae eiddo sy'n dod yn wag yn cael ei ailosod ar lefelau rhent targed, mae hyn yn effeithio ar gyfrifiadau lefelau rhent cyfartalog oherwydd nifer uchel y gwagleoedd bob blwyddyn a dylid eu hystyried wrth edrych ar y ffigurau cymharol ar gyfer 2018-19 yw 4.5% a £78.45 yn ôl eu trefn.

Tenantiaid a Thenantiaid Blaenorol	2018-19 £000	2019-20 £000
Ôl-ddyledion Crynswth	1,418	1,945
Lwfans Drwgddyledion	(859)	(1,263)
Ôl-ddyledion Clir ar 31 Mawrth	559	682

13.3.3 TALIADAU GWASANAETH

Mae Llywodraeth Cymru'n gofyn datgronni Taliadau Gwasanaeth o renti. Yn ystod 2019-20 codwyd ar denantiaid am holl wasanaethau a dderbyniwyd ac eithrio gwasanaethau cynnal tiroedd. Codwyd rhwng £0.11 a £31.80 yr wythnos ar denantiaid unigol. Codwyd taliad wythnosol ar gyfartaledd o £4.99 ar 1,100 o denantiaid CSP am wasanaethau (52 wythnos).

13.3.4 PRISIO ASED AU HRA

Caiff Tai'r Cyngor eu cynnwys ar y Fantolen ar sail defnydd presennol tai cymdeithasol a fydd yn cael ei ddeillio trwy ddisgowntio gwerth y farchnad yn ôl ffactor sy'n adlewyrchu'r gwahaniaeth rhwng rhenti masnachol a chymdeithasol.

13.3.4.1 PRYNU TIR Y CYFRIF REFENIW TAI

Yn 2019-20 mae'r Cyfrif Refeniw Tai wedi prynu'r tir canlynol o'i Gronfa Gyffredinol er mwyn adeiladu tai Cyngor newydd ac adfywio safleoedd presennol.

Safle Haverfordia

Safle Ysgol Castellhaidd

Yn ogystal, mae nifer o gyn eiddo Hawl i Brynu a thai eraill ar y farchnad agored wedi'u caffael, i ychwanegu at y daliad stoc presennol a bodloni'r angen am dai.

Etienne House (Clwb Cymdeithasol Hakin gynt)

Fernside Cottage

31 Rhodfa St Issells

Cyfarpar ac Offer Eiddo

Asedau ym Mherchenogaeth y Cyngor	Tai'r Cyngor £000	Tir ac Adeiladau HRA Eraill £000	Isadeiledd £000	Asedau Tai'r Cyngor £000
Cost neu Brisiad				
Cost neu Brisiad ar 31 Mawrth 2019	264,867	6,070	8,008	278,945
Addasiad rhwng categorïau	(2,860)	2,360	500	-
Cost neu Brisiad ar 1 Ebrill 2019	262,007	8,430	8,508	278,945
Ychwanegiadau	8,084	736	707	9,527
Datgydnabod - gwarediadau	-	-	-	-
Datgydnabod - arall	-	-	-	-
Ailbrisiad Dibrisiad ac Amhariad Cronedig a ddilëwyd i Swm Cario Crynswth	(179)	-	-	(179)
Ailbrisiad Cynnydd / (Gostyngiadau) cydnabyddedig yn y Gronfa Ailbrisiad	985	-	-	985
Ailbrisiad Cynnydd / (Gostyngiadau) cydnabyddedig yn y Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(606)	-	-	(606)
Aildosbarthiadau - PPE a Buddsoddiad	-	-	-	-
Aildosbarthiadau - Daliwyd i'w Gwerthu	(1,853)	-	-	(1,853)
Ar 31 Mawrth 2020	268,438	9,166	9,215	286,819
Dibrisiad ac Amhariadau				
Dibrisiad	(10,433)	(527)	(997)	(11,957)
Amhariad	(65,797)	-	(452)	(66,249)
Dibrisiad ac Amhariadau ar 31 Mawrth 2019	(76,230)	(527)	(1,449)	(78,206)
Addasiad rhwng categorïau	157	(160)	3	-
Dibrisiad ac Amhariadau ar 1 Ebrill 2019	(76,073)	(687)	(1,446)	(78,206)
Tâl Dibrisiad ar gyfer 2019-20	(3,562)	(193)	(197)	(3,952)
Colledion Amhariad i Gronfa Ailbrisiad	-	-	-	-
Colledion Amhariad i'r Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(6,449)	(286)	-	(6,735)
Gwarediadau:				
~ dileu Dibrisiad Cronedig	-	-	-	-
~ dileu Amhariad Cronedig	-	-	-	-
Ailbrisiadau:				
~ dileu Dibrisiad Cronedig	178	-	-	178
~ dileu Amhariad Cronedig	-	-	-	-
Aildosbarthiadau:				
~ Trosglwyddo Dibrisiad Cronedig a ddygwyd ymlaen	5	-	-	5
~ Trosglwyddo Amhariad Cronedig a ddygwyd ymlaen	-	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2020	(85,901)	(1,166)	(1,643)	(88,710)
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2020	182,537	8,000	7,572	198,109
Swm y Fantolen ar 1 Ebrill 2019	188,637	5,543	6,559	200,739

13.3.5 GWARIANT CYFALAF A DERBYNIADAU HRA

Cyfanswm Gwariant Cyfalaf a Gyllidwyd gyda:	2018-19 £000	2019-20 £000
Grant Lwfans Atgyweirio Sylweddol	3,995	3,990
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf	-	679
Derbyniadau Cyfalaf	-	-
Cronfa Gyfalaf	9,811	4,858
Cyfanswm	13,806	9,527
Derbyniadau Gwared Asedau	1,405	1,878

13.3.6 COST PENSIYNAU HRA

Gwnaed cyfraniadau pensiwn HRA o £674k o'r Cronfa Bensiynau yn unol â Pholisi Cyfrifyddu 8.8 ar sail y Datganiad Polisiâu Cyfrifyddu.

14.0 CYFRIFON ERAILL SY'N CAEL EU PARATOI NEU REOLI GAN Y CYNGOR

Mae'r cyngor yn gweithredu cronfeydd ymddiriedolaeth ar gyfer Addysg a Gwasanaethau Plant, Gofal Cymdeithasol, Pwll Nofio Dinbych-y-pysgod a Chronfa Deddf Eglwys Cymru sy'n cynrychioli cyfanswm cronfeydd cronedig o £3.9m yn 2018-19 a £3.7m yn 2019-20.

15.0 DIGWYDDIADAU AR ÔL Y CYFNOD ADRODDIAD

Dechreuodd effeithiau sylweddol y pandemig Covid-19 ym mis Mawrth 2020 cyn diwedd cyfnod adrodd 2019-20. Lle y gwyddys, mae'r effeithiau hyn wedi'u hadlewyrchu yn natganiadau arrianol 2019-20 ac fe'u heglurir yn yr adrannau uchod.

Ymhlith y digwyddiadau nas addaswyd, a nodwyd rhwng 31 Mawrth 2020 a'r dyddiad yr oedd y datganiadau cyfrifyddu wedi'u hawdurdodi i'w cyhoeddi, mae:

- newidiadau eithriadol o fawr yng ngwerthoedd asedau ar ôl diwedd y flwyddyn - sydd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad naratif; 6.0 sylwadau beirniadol a 12.1 asedau heb fod yn gyfredol;
- gostyngiadau sylweddol yn y marchnadoedd ecwiti ledled y byd, fydd yn effeithio ar fuddsoddiadau cronfa bensiwn – wedi'u cynnwys yn 10.4.1 Costau Pensiwn:

Bydd asedau buddsoddi'r gronfa bensiwn yn symud yn unol â gwerth y gwarantau a ddyfynnir ar farchnadoedd ecwiti'r byd a allai gynyddu neu leihau. Gan mai yn y tymor hir y mae gorwel amser y Gronfa Bensiwn, ac na sylweddolir gwir werth buddsoddiadau ond pan werthir y buddsoddiadau, ni wneir addasiadau ar gyfer unrhyw newidiadau yng ngwerth teg buddsoddiadau rhwng 31 Mawrth 2020 a'r dyddiad y caiff y datganiadau cyfrifyddu eu hawdurdodi i'w cyhoeddi.

Mae'r Cyngor wedi bod yn gweithio gyda Phartneriaethau Lleol mewn perthynas â therfynu PFI a chyflwynodd rybudd terfynu 12 mis ar gontract PFI Doc Penfro ar 27 Gorffennaf 2020.